

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, januar 2017. godine

ZAKON O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI

POGLAVLJE I – UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom uređuju se načela hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uslovi za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad (u daljem tekstu: centar), prava i obaveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, upravni nadzor, te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.
- (2) Djeci i odraslim licima koja su privremeno ili trajno bez roditeljskog odnosno porodičnog staranja, omogućit će se zaštita u porodičnom okruženju.
- (3) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 2.

(Značenje pojedinih izraza)

U smislu ovog zakona pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

- a) *Hranitelj* je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen ugovor o hraniteljstvu i pruža usluge zaštite hranjeniku u skladu s ovim zakonom;
- b) *Hraniteljska naknada* je naknada hranitelju za njegov rad, pruženu zaštitu i uloženi trud u zbrinjavanju hranjenika na smještaju u skladu s rješenjem centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu i individualnim planom zaštite hranjenika;
- c) *Hraniteljska porodica* je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili vanbračni partner i drugi srodnici s kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;
- d) *Hraniteljstvo* je oblik zaštite izvan vlastite porodice kojim se djetetu ili odraslom licu osigurava odgovarajući porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;
- e) *Hranjenik* je dijete, mlađe punoljetno lice do završetka redovnog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka redovnog školovanja ako se ne može zaposliti, a najduže do 26. godine života, i odraslo lice koje je ostvarilo pravo na usluge zaštite izvan vlastite porodice i smješteno je u hraniteljsku porodicu na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;
- f) *Individualni plan zaštite hranjenika* (u daljem tekstu: individualni plan) je dokument kojeg izrađuju stručni radnici centra u saradnji sa hranjenikom, članovima njegove porodice, starateljem ili zastupnikom, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nositelje izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;
- g) *Naknada za izdržavanje hranjenika* je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;
- h) *Potencijalni hranitelj* je lice za koje je centar utvrdio da ispunjava uslove za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu, u skladu s ovim zakonom;
- i) *Ugovor o hraniteljstvu* je ugovor o međusobnim pravima i obavezama koji sklapaju centar i potencijalni hranitelj odnosno hranitelj, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;

- j) *Voditelj individualnog plana* je stručni radnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju, te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici.

DIO DRUGI

POGLAVLJE II – NAČELA HRANITELJSTVA

Član 3.

(Načela hraniteljstva)

Hraniteljstvo se provodi u skladu s osnovnim načelima socijalne zaštite i načelima porodičnog okruženja, održivosti socijalnih veza, uključenosti hranjenika i najboljeg interesa hranjenika, te poštivanja ravnopravnosti spolova.

Član 4.

(Načelo porodičnog okruženja)

- (1) Hranjenik ostvaruje osnovnu i specifičnu zaštitu i pomoć u hraniteljskoj porodici koja je njemu poticajno i pozitivno porodično okruženje.
- (2) Smještajem hranjenika u hraniteljsku porodicu, hranjenik postaje ravnopravni član hraniteljske porodice.

Član 5.

(Načelo održivosti socijalnih veza)

Hranjenik se upućuje na smještaj u hraniteljsku porodicu u njegovoj lokalnoj zajednici, radi održivosti porodičnih i drugih socijalnih veza i očuvanja postignutog nivoa njegove socijalne uključenosti, osim ako to nije u njegovom interesu ili na tom području nema hraniteljske porodice.

Član 6.

(Načelo uključenosti)

Hranjenik ima aktivnu ulogu u zadovoljavanju svojih potreba u planiranju i realizaciji aktivnosti za poboljšanje svog položaja, a potrebne usluge mu osiguravaju međusobno povezani i koordinirani pružaoci usluga u jedinici lokalne samouprave.

Član 7.

(Načelo najboljeg interesa)

Pri utvrđivanju potrebe i okolnosti za smještaj hranjenika u hraniteljsku porodicu, vodi se računa o potrebama hranjenika, odnosno ciljevima njegovog individualnog plana.

POGLAVLJE III – VRSTE HRANITELJSTVA

Član 8.

(Hraniteljstvo prema potrebama hranjenika)

Hraniteljstvo prema potrebama hranjenika može biti:

- a) tradicionalno hraniteljstvo,
- b) specijalizovano hraniteljstvo,
- c) hitno hraniteljstvo i

d) povremeno hraniteljstvo.

Član 9. (Tradicionalno hraniteljstvo)

Tradicionalno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se pružaju usluge zaštite:

- a) djetetu i mlađem punoljetnom licu bez odgovarajućeg roditeljskog staranja čiji psihofizički razvoj i nivo funkcionisanja ne odstupaju značajnije od razvoja i odrastanja djeteta iste životne dobi, a za koje je procijenjeno da je primjena hraniteljstva u njegovom najboljem interesu,
- b) djetetu čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama,
- c) odraslom licu za zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba povezanih uz njegovu životnu dob ili zdravstveno stanje i
- d) samohranom roditelju s djetetom do godinu dana starosti djeteta ukoliko nema sredstava za izdržavanje ili kojem je usljed neriješenog stambenog pitanja ili poremećenih porodičnih odnosa potreban privremeni smještaj u hraniteljskoj porodici.

Član 10. (Specijalizovano hraniteljstvo)

- (1) Specijalizovano hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se hranjeniku pružaju specijalizovane usluge zaštite, zadovoljavanjem njegovih osnovnih i dodatnih životnih potreba, povezanih uz njegov psihofizički razvoj i nivo funkcionisanja koji odstupaju značajnije od odrastanja i razvoja lica iste životne dobi, ili uz veće probleme u ponašanju, teže zdravstveno stanje ili invaliditet, a hranjeniku potrebnu zaštitu pruža specijalizovani hranitelj koji ima posebna znanja i vještine, te članovi njegove porodice.
- (2) Specijalizovani hranitelj pruža usluge zaštite iz stava (1) ovoga člana slijedećim kategorijama djece:
 - a) djetetu s invaliditetom,
 - b) odgojno zanemarenom djetetu,
 - c) djetetu u sukobu sa zakonom,
 - d) djetetu žrtvi porodičnog i drugog nasilja,
 - e) djetetu žrtvi trgovine ljudima,
 - f) djetetu žrtvi zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti,
 - g) djetetu s društveno negativnim ponašanjem,
 - h) djetetu kojem je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite i
 - i) maloljetnoj trudnici, maloljetnom roditelju ili maloljetnim roditeljima s djetetom ako se na taj način osnažuje njihovo roditeljstvo i ako nemaju porodičnu podršku.
- (3) Specijalizovani hranitelj pruža usluge zaštite iz stava (1) ovoga člana slijedećim odraslim kategorijama hranjenika:
 - a) licu sa invaliditetom,
 - b) licu sa društveno negativnim ponašanjem,
 - c) licu u sukobu sa zakonom,
 - d) žrtvi porodičnog i drugog nasilja,
 - e) žrtvi trgovine ljudima,
 - f) žrtvi zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti, za koje je procijenjeno da je njihov smještaj u specijalizovanu hraniteljsku porodicu u njihovom najboljem interesu.

Član 11.

(Hitno hraniteljstvo)

- (1) Hitno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se hranjeniku radi njegove sigurnosti, zaštite ili drugih životnih potreba mora hitno osigurati privremeni smještaj u hraniteljsku porodicu do prestanka rizične odnosno nepovoljne situacije i stvaranja uslova za njegov povratak u vlastitu porodicu ili do osiguravanja drugih oblika zaštite.
- (2) Hitnost iz stava (1) ovoga člana podrazumijeva situacije u kojima je djetetu potrebno hitno zbrinjavanje:
 - a) kada je dijete napušteno od roditelja,
 - b) kada ga roditelji grubo ili u većoj mjeri zanemaruju ili zlostavljaju,
 - c) kada su roditelji spriječeni brinuti o djetetu zbog teške bolesti ili smrti,
 - d) u drugim situacijama kada je dijete potrebno hitno zbrinuti.
- (3) Hitnost iz stava (1) ovoga člana podrazumijeva situacije u kojima je odraslom licu potrebno hitno zbrinjavanje:
 - a) jer je staro, nemoćno, napušteno, a ovisno o pomoći i njezi drugog lica,
 - b) zbog elementarne nepogode usljed koje je ostalo bez vlastitog doma,
 - c) jer je žrtva nasilja,
 - d) u slučaju kada umre roditelj koji se starao o licu s invaliditetom, a o njemu se nema ko nastaviti starati,
 - e) jer je na drugi način ugrožen njegov životni interes.
- (4) Hitno hraniteljstvo može trajati najduže mjesec dana u neprekidnom trajanju, a može ga obavljati hranitelj koji obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo, kao nesrodnički ili srodnički hranitelj u skladu sa ovim zakonom.

Član 12.

(Povremeno hraniteljstvo)

- (1) Povremeno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se djetetu ili odraslom licu pruža usluga zaštite na privremenom smještaju tokom pripreme za stalni smještaj u tu hraniteljsku porodicu, ili za dijete ili odraslo lice koje je na dužem smještaju u ustanovi socijalne zaštite, radi njegove prilagodbe na porodični način života odnosno pripreme za samostalan život.
- (2) Povremeno hraniteljstvo je i hraniteljstvo za dijete s razvojnim ili zdravstvenim teškoćama, za dijete čija porodica ima različite teškoće u funkcionisanju ili za odraslo lice s invaliditetom, koje živi u vlastitoj ili hraniteljskoj porodici, pa se upućuju na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu na kraće vrijeme (vikend, praznike ili tokom dana) radi očuvanja kapaciteta vlastite ili hraniteljske porodice i sprečavanja nepovoljnih situacija koje bi mogle privremeno ugroziti funkcionisanje porodice i dobrobit djeteta odnosno odraslog lica.
- (3) Osim u izuzetnim situacijama, povremeno hraniteljstvo može trajati najduže do tri mjeseca u neprekidnom trajanju, a može ga obavljati hranitelj koji obavlja tradicionalno ili specijalizovano hraniteljstvo, kao nesrodnički ili srodnički hranitelj u skladu sa ovim zakonom.

Član 13.

(Hraniteljstvo prema statusu)

Hraniteljstvo prema statusu može biti:

- a) nesrodničko hraniteljstvo i
- b) srodničko hraniteljstvo.

Član 14.

(Nesrodničko hraniteljstvo)

Nesrodničko hraniteljstvo je hraniteljstvo koje obavlja hranitelj koji nije u krvnom ili tazbinskom srodstvu s hranjenikom, a može biti tradicionalno, specijalizovano, hitno i povremeno hraniteljstvo.

Član 15. (Srodničko hraniteljstvo)

- (1) Srodničko hraniteljstvo je hraniteljstvo koje obavlja hranitelj koji je u krvnom odnosno tazbinskom srodstvu s hranjenikom, kada je takav oblik zaštite u njegovom najboljem interesu.
- (2) Srodnik u pravoj i srodnik do četvrtog stepena krvnog srodstva pobočne linije i njegov bračni ili vanbračni partner može obavljati srodničko hraniteljstvo.
- (3) Izuzetno, srodnički hranitelj može biti i drugi srodnik hranjenika ukoliko stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.
- (4) Srodnički hranitelj može obavljati sve vrste hraniteljstva utvrđene ovim zakonomu skladu s procjenom stručnog tima centra i propisanim uslovima.

Član 16. (Briga o hranjeniku u njegovom stambenom prostoru)

Hranitelj se brine o hranjeniku u svom stambenom prostoru, a izuzetno u stambenom prostoru hranjenika kada je to u najboljem interesu hranjenika.

POGLAVLJE IV – USLOVI ZA OBAVLJENJE HRANITELJSTVA

Član 17. (Uslovi koje moraju ispunjavati hranitelj i hraniteljska porodica)

- (1) Lice koje želi biti hranitelj mora:
 - a) biti državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) biti punoljetno,
 - c) imati prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija),
 - d) imati poslovnu sposobnost,
 - e) imati zdravstvenu sposobnost,
 - f) imati završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje,
 - g) imati dokaz da članovi hraniteljske porodice nemaju neizmirenih poreskih obaveza,
 - h) imati kompetencije za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba, prema stručnoj procjeni centra, i
 - i) imati stambene i materijalne uslove za obavljanje hraniteljstva koje će propisati federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: federalni ministar).
- (2) Izuzetno od stava (1) tačka a) ovoga člana, hranitelj može biti i strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.
- (3) Izuzetno, hranitelj može biti i lice koje ima niži stepen obrazovanja od propisanog stavom (1) tačkom f) ovoga člana, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.
- (4) U slučaju iz stava (2) ovog člana centar je dužan pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo).

- (5) Hranitelj i članovi hraniteljske porodice moraju ostvarivati mjesečne prihode za izdržavanje po članu domaćinstva u iznosu od najmanje 15% od prosječne isplaćene neto plate u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
- (6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, hranitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u iznosu od najmanje 50% od prosječne isplaćene neto plate u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
- (7) U pogledu ispunjavanja uslova iz st. (5) i (6) ovog člana u obzir se uzimaju mjesečni prihodi ostvareni u posljednja tri mjeseca.
- (8) Srodnički hranitelj odnosno članovi srodničke hraniteljske porodice ne moraju ispuniti uslove iz st. (5) i (6) ovog člana ukoliko centar procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

Član 18.

(Smetnje za obavljanje hraniteljstva)

- (1) Hraniteljstvo ne može obavljati porodica:
 - a) u kojoj su poremećeni porodični odnosi,
 - b) u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice izrečena mjera porodično-pravne zaštite u pogledu ličnih prava djeteta,
 - c) u kojoj su interesi hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice u suprotnosti s interesima hranjenika,
 - d) u kojoj hranitelj ili član hraniteljske porodice ima zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju s hranjenikom,
 - e) u kojoj hranitelj ili drugi član hraniteljske porodice ispoljava društveno neprihvatljivo ponašanje u smislu važećeg zakona iz oblasti socijalne zaštite,
 - f) u kojoj bi zbog bolesti hranitelja ili člana hraniteljske porodice moglo biti ugroženo zdravlje ili drugi interesi hranjenika,
 - g) u kojoj se protiv hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice vodi krivični postupak, odnosno u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice pravosnažnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili određena uslovna osuda za krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ili Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, ili je izrečena neka od zaštitnih mjera prema učiniocu nasilja u porodici, koje su propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici Federacije Bosne i Hercegovine,
 - h) u kojoj hranitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina izuzev ako se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici.
- (2) Centar po službenoj dužnosti prikuplja dokaze iz stava (1) tačka g) ovog člana za hranitelja i članove hraniteljske porodice.

Član 19.

(Dobna razlika između hranitelja i hranjenika)

- (1) Dobna razlika između hranitelja i hranjenika djeteta ne može biti manja od 25 i veća od 50 godina života.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana dobna razlika između hranitelja i hranjenika djeteta može biti manja od 25 i veća od 50 godina života ukoliko je to u najboljem interesu djeteta što procjenjuje stručni tim centra.
- (3) Hranitelj ne može biti osoba mlađa od 25 i starija od 65 godina života, osim kod srodničkog hraniteljstva, ili ukoliko je to u najboljem interesu hranjenika.

POGLAVLJE V - VRSTE I BROJ HRANJENIKA

Član 20.

(Vrste hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

- (1) Hraniteljska porodica u pravilu se stara o istoj grupi hranjenika, posebno o djeci, a posebno o odraslim licima, osim kada postoji potreba za zajedničkim staranjem o roditelju s djetetom, braći i sestrama, maloljetnom roditelju ili bračnim odnosno vanbračnim partnerima.
- (2) Hraniteljska porodica koja se stara o djeci može se istovremeno starati o djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zloupotrebljavaju svoje roditeljske dužnosti, djeci s problemima u ponašanju, djeci s invaliditetom i djeci žrtvama porodičnog i drugog nasilja, ukoliko je to u najboljem interesu djece i ako ispunjava za to potrebne uslove.
- (3) Hraniteljska porodica koja se stara o odraslim licima može se istodobno starati o odraslim licima s različitim vrstom invaliditeta.
- (4) Izuzetno od stava (1) ovoga člana, u slučaju kada tokom smještaja kod hranjenika nastanu takve promjene da više ne pripada istoj vrsti hranjenika, hraniteljska porodica, uz procjenu potreba hranjenika i saglasnost centra, može se i dalje starati o hranjeniku, ako to nije protivno interesima drugih smještenih hranjenika.

Član 21.

(Broj djece hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

- (1) U hraniteljskoj porodici može biti smješteno najviše troje djece, s tim da ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, računajući i djecu hranitelja, ne može biti veći od petero.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana u hraniteljskoj porodici može biti smješteno više od troje djece ako se radi o braći i sestrama ili o hranjenicima hitnog i povremenog hraniteljstva ili roditelju s djetetom do godinu dana starosti djeteta.
- (3) Ako se hraniteljska porodica stara o djeci s invaliditetom, samo jedno dijete može biti dijete s težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcionisanja koji zahtjeva veću stručnu pomoć.
- (4) Hranitelj samac, može se starati o najviše dvoje djece, odnosno o jednom djetetu s težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcionisanja koji zahtjeva veću stručnu pomoć.
- (5) Izuzetno od stava (4) ovoga člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju djece ako je to u njihovom najboljem interesu i ako za to ispunjava uslove iz člana 17. ovog zakona.

Član 22.

(Broj odraslih hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

- (1) U hraniteljskoj porodici mogu biti smještena najviše tri odrasla hranjenika.
- (2) Izuzetno, u hraniteljskoj porodici može biti smješteno i više od tri odrasla hranjenika ako se radi o odraslom hranjeniku korisniku hitnog ili povremenog hraniteljstva, a porodica ispunjava uslove iz člana 17. ovog zakona.
- (3) Hranitelj samac, može imati na smještaju najviše dva odrasla hranjenika, odnosno samo jednog odraslog hranjenika s težim invaliditetom.

- (4) Izuzetno od stava (3) ovoga člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju odraslih lica ako ispunjava uslove iz člana 17. ovog zakona i ako je to u njihovom najboljem interesu.

POGLAVLJE VI - UTVRĐIVANJE PODOBNOSTI ZA OBAVLJANJE HRANITELJSTVA

Odjeljak A. Stručna procjena podobnosti za obavljanje hraniteljstva

Član 23.

(Prijava za obavljanje hraniteljstva)

- (1) Svako lice koje želi biti hranitelj podnosi prijavu za obavljanje hraniteljstva centru prema mjestu svog prebivališta odnosno boravišta na obrascu prijave za obavljanje hraniteljstva koju propisuju federalni ministar.
- (2) Uz prijavu iz stava (1) ovoga člana prilaže se pisana saglasnost članova porodice za obavljanje hraniteljstva i druga dokumentacija koju centar ne može pribaviti po službenoj dužnosti.
- (3) U roku od 30 dana od dana prijema prijave iz stava (1) ovoga člana, centar utvrđuje da li podnosilac prijave iz stava (1) ovoga člana i članovi njegove porodice ispunjavaju uslove iz čl. 17. i 19. ovog zakona, te postoji li neka od smetnji iz člana 18. ovog zakona.

Član 24.

(Stručna procjena)

- (1) Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, centar daje stručnu procjenu o ispunjavanju uslova propisanih ovim zakonom za podnosioca prijave iz stava (1) člana 23. ovog zakona i za članove njegove porodice.
- (2) Kod davanja stručne procjene iz stava (1) ovoga člana, centar na osnovu intervjua i drugih odgovarajućih metoda razmatra i procjenjuje motive lica i članova njegove porodice za obavljanje hraniteljstva, odnose u porodici i njihov uticaj na prihvaćanje hranjenika u porodicu kao zamjensku porodicu, te njihove psihofizičke sposobnosti, vodeći računa o svim činjenicama koje bi mogle uticati na zadovoljavanje potreba i najbolji interes hranjenika.
- (3) Tokom postupka procjene centar utvrđuje i primjerenost životnih uslova porodice, a posebno prostora i opreme namijenjene hranjeniku u skladu sa propisom iz člana 17. stav (1) tačka i) ovog zakona.
- (4) Tokom postupka stručne procjene centar po potrebi uzima u obzir i potvrde, mišljenja ili preporuke drugih institucija, ustanova, nevladinih organizacija i drugih tijela.

Član 25.

(Postupak nakon izvršene stručne procjene)

- (1) Nakon dobijanja pozitivne stručne procjene iz člana 24. stav (1) ovog zakona, podnosioc prijave iz člana 23. stav (1) ovog zakona i njegov bračni odnosno vanbračni partner imaju obavezu proći edukaciju iz člana 49. ovog zakona.
- (2) U roku od 10 dana od dana izvršene edukacije iz stava (1) ovog člana, edukator dostavlja stručno mišljenje o izvršenoj edukaciji podnosiocu prijave i njegovom bračnom odnosno vanbračnom partneru i mjesno nadležnom centru.
- (3) U roku od osam dana od dana pribavljanja pozitivnog stručnog mišljenja edukatora iz stava (2) ovog člana, centar podnosiocu prijave iz člana 23. stav (1) ovog zakona izdaje rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva.

- (4) Rješenje iz stava (3) ovog člana obavezno sadrži podatke o vrsti hraniteljstva i broju hranjenika koji mogu biti zbrinuti.
- (5) Licu iz člana 23. stav (1) ovog zakona koje nije dobilo pozitivnu stručnu procjenu iz člana 24. stav (1) ovoga zakona ili nije dobilo pozitivno stručno mišljenje edukatora iz stava (2) ovog člana centar donosi rješenje o ne ispunjava uslova za obavljanje hraniteljstva.
- (6) Na rješenja iz st. (3) i (5) ovog zakona može se izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu nadležnom za oblast socijalne zaštite (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Odjeljak B. Revizija stručne procjene podobnosti za obavljanje hraniteljstva

Član 26.

(Revizija stručne procjene)

- (1) Reviziju stručne procjene vrši nadležni centar najmanje jednom u dvije godine od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, odnosno od urađene prethodne revizije.
- (2) U slučaju promjene okolnosti koje bi mogle biti bitne za obavljanje hraniteljstva, hranitelj odnosno potencijalni hranitelj dužan je najkasnije u roku od pet dana od nastanka, odnosno saznanja za promjenu okolnosti, obavijestiti nadležni centar koji će provesti postupak revizije stručne procjene.
- (3) Revizija iz stava (1) ovog člana provodi se na način utvrđen članom 24. ovog zakona.
- (4) U skladu s izvršenom revizijom stručne procjene centar po službenoj dužnosti evidentira izvršenu reviziju u registar hranitelja.
- (5) U slučaju da se u toku postupka revizije stručne procjene utvrdi da je došlo do promjene uslova za obavljanje hraniteljstva ili do promjene okolnosti vezanih za podatke o vrsti hraniteljstva i broju hranjenika koji mogu biti zbrinuti, centar izdaje novo rješenje u skladu sa promijenjenim okolnostima.
- (6) U zavisnosti od rješenja iz stava (4) ovog člana centar preduzima i sve druge potrebne radnje, a posebno u pogledu donesenog rješenja o pravu na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu odnosno registar hranitelja.

Odjeljak C. Prestanak ispunjavanja uslova za obavljanje hraniteljstva

Član 27.

(Prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva)

- (1) Rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva prestaje da važi po sili zakona smrću hranitelja.
- (2) Rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva prestaje da važi i s danom pravosnažnosti rješenja o ne ispunjava uslova za obavljanje hraniteljstva.
- (3) Centar donosi rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva ako:
 - a) hranitelj podnese zahtjev za prestanak obavljanja hraniteljstva,
 - b) hranitelj obavlja hraniteljstvo protivno interesima hranjenika,
 - c) potencijalni hranitelj ili hranitelj bez opravdanih razloga ne primi na smještaj hranjenika kojeg mu je uputio centar iako se saglasio s njegovim smještajem,
 - d) prestane potreba za smještajem hranjenika u srodničku hraniteljsku porodicu, ako ta porodica obavlja samo srodničko hraniteljstvo.
- (4) Centar može donijeti privremeno rješenje za obavljanje hraniteljstva odraslom članu hraniteljske porodice umrlog hranitelja iz stava (1) ovoga člana na njegov zahtjev kojim

se uređuju njegova prava i obaveze za obavljanje hraniteljstva do konačnog rješavanja po tom zahtjevu, a najduže šest mjeseci.

Član 28.

(Hranitelj koji više ne želi da se bavi hraniteljstvom)

Ukoliko hranitelj ne želi više da se bavi hraniteljstvom, obavezan je o tome obavijestiti centar najkasnije 60 dana prije datuma kada namjerava prestati se baviti hraniteljstvom kako bi zajedno osigurali optimalne uslove za premještaj hranjenika ili njegovu zbrinjavanje na drugi način, u skladu s individualnim potrebama hranjenika.

Član 29.

(Brisanje iz registra hranitelja)

U slučajevima donošenja rješenja o ne ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva odnosno rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uslova za bavljanje hraniteljstvom, centar po službenoj dužnosti obavještava kantonalno i federalno ministarstvo, koji će u roku od tri dana od dana prijema obavijesti izvršiti brisanje potencijalnog hranitelja ili hranitelja iz registra hranitelja.

POGLAVLJE VII – UGOVOR O HRANITELJSTVU

Član 30.

(Ugovorni odnos)

- (1) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obavezama između centra i potencijalnog hranitelja odnosno hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu.
- (2) Za rješavanje o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i zaključivanje ugovora o hraniteljstvu mjesno je nadležan centar prebivališta hranjenika.
- (3) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi se uz predhodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva u pogledu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.
- (4) O žalbi na rješenje kojim se rješava o pravu na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu odlučuje kantonalno ministarstvo.
- (5) Ugovorom o hraniteljstvu uređuje se:
 - a) dan otpočinjanja smještaja,
 - b) uslovi i način zadovoljavanja osnovnih i specifičnih potreba podrške hranjeniku i hranitelju,
 - c) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen,
 - d) vrsta i obim usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku,
 - e) moguće druge socijalne usluge podrške hranjeniku,
 - f) prava i obaveze ugovornih strana,
 - g) kontaktiranje hranjenika s biološkim roditeljima i srodnicima,
 - h) visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja,
 - i) hraniteljska naknada,
 - j) uslovi za otkaz ugovora,
 - k) dužina otkaznog roka ugovora o hraniteljstvu i
 - l) druga prava i obaveze ugovornih strana.

Član 31.
(Prestanak Ugovora o hraniteljstvu)

Ugovor o hraniteljstvu iz člana 30. ovoga zakona prestaje:

- a) smrću hranitelja ili smrću hranjenika,
- b) usvojenjem hranjenika,
- c) stupanjem u brak hranjenika,
- d) istekom roka ukoliko je ugovor zaključen na određeno vrijeme,
- e) otkazom ugovora,
- f) zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obaveza, te
- g) drugih razloga zbog kojih se ugovorne obaveze više ne mogu izvršavati.

POGLAVLJE VIII – HRANITELJSKA NAKNADA I NAKNADA ZA IZDRŽAVANJE HRANJENIKA

Član 32.
(Hraniteljska naknada)

- (1) Visina hraniteljske naknade ovisi o broju i vrsti smještenih hranjenika.
- (2) Osnovica za utvrđivanje iznosa hraniteljske naknade je prosječna neto plata isplaćena u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
- (3) Mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku iznosi najmanje 15% od osnovice iz stava (2) ovoga člana i ista se uvećava za 15% za svakog narednog hranjenika.
- (4) Izuzetno od stava (3) ovog člana mjesečna naknada hranitelju koji obavlja specijalizovano hraniteljstvo iznosi najmanje 30% od osnovice iz stava (2) ovog člana i ista se uvećava za 20% za svakog narednog hranjenika.
- (5) Mjesečna naknada za hranitelja koji istovremeno obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo utvrđuje se na način da se kao polazna osnovica uzima mjesečna naknada za specijalizovano hraniteljstvo iz stava (4) ovog člana i ista se uvećava za 15% za hranjenika korisnika tradicionalnog hraniteljstva, odnosno za 20% za hranjenika korisnika specijalizovanog hraniteljstva.
- (6) Hranitelj koji obavlja srodničko hraniteljstvo ima pravo na hraniteljsku naknadu, pod uslovom da između hranjenika i hranitelja ne postoji obaveza izdržavanja prema Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 33.
(Isplata hraniteljske naknade)

- (1) Hraniteljska naknada počinje se obračunavati od dana početka smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu u skladu sa ugovorom o hraniteljstvu, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.
- (2) Hraniteljska naknada prestaje se obračunavati s posljednjim danom smještaja hranjenika.
- (3) Izuzetno od st. (1) i (2) ovoga člana, hranitelju koji pruža usluge hitnog ili povremenog hraniteljstva za najviše 30 dana hraniteljstva, naknada se isplaćuje za svaki provedeni dan smještaja hranjenika.
- (4) Isplata naknade hranitelju za slučajeve kada hranjenik opravdano odsustvuje iz hraniteljske porodice duže od 15 dana, za taj se mjesec isplaćuje u skladu sa stavom (3) ovoga člana.

- (5) Hraniteljsku naknadu obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.

Član 34.

(Naknada za izdržavanje hranjenika)

- (1) Naknada za izdržavanje hranjenika odnosi se na troškove smještaja i izdržavanje hranjenika, te njegove lične potrebe u skladu s njegovim individualnim planom.
- (2) Osnovica za utvrđivanje iznosa naknade za izdržavanje hranjenika je prosječna isplaćena neto plata u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
- (3) Iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika za tradicionalno hraniteljstvo iznosi najmanje 30%, a za specijalizovano najmanje 50% od osnovice iz stava (2) ovog člana.
- (4) Naknadu za izdržavanje hranjenika obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanje u hraniteljsku porodicu.
- (5) Naknada za izdržavanje hranjenika se obračunava s prvim danom smještaja i prestaje s posljednjim danom smještaja hranjenika, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.

Član 35.

(Sredstva za finansiranje naknada)

- (1) Troškove hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika plaća lice koje je smješteno u hraniteljsku porodicu, roditelj, usvojitelj ili srodnik koji je po odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine dužan da izdržava to lice ili drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo obavezu plaćanja troškova.
- (2) Sredstva za finansiranje naknada iz stava (1) ovog člana obezbjeđuju se u budžetu kantona ukoliko je rješenjem o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu određeno da kantonalno ministarstvo potpuno ili djelimično snosi plaćanje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.
- (3) Isplatu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika vrši kantonalno ministarstvo.
- (4) Kantonalno ministarstvo ima pravo na potpunu ili djelimičnu naknadu troškova iz imovine i prihoda smještenog lica ili lica koje je u skladu s odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine dužno izdržavati lice smješteno u hraniteljsku porodicu.
- (5) U postupku utvrđivanja i obračunavanja prihoda i imovine hranjenika, odnosno drugih lica koja su po zakonu obavezna da sudjeluju u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika primjenjuje se propis o socijalnoj zaštiti kantona.

POGLAVLJE IX – OBAVEZE I PRAVA HRANITELJA I OBAVEZE I ODGOVORNOSTI CENTRA

Odjeljak A. Obaveze i prava hranitelja

Član 36.

(Opće obaveze hranitelja)

- (1) Hranitelj i hraniteljska porodica pružaju djetetu ili odraslom licu koje im je upućeno na smještaj usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabavke odjeće i obuće, održavanja

lične higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja, obrazovanja, organizovanja slobodnog vremena, prevoza, te druge usluge ovisno o potrebama djeteta ili odraslog lica.

- (2) Hranitelj je obavezan:
- a) pripremiti sebe i porodicu za prihvata hranjenika, u saradnji sa centrom,
 - b) sudjelovati u izradi individualnog plana prije i za vrijeme smještaja hranjenika,
 - c) omogućiti da prilagodba hranjenika u porodici bude uspješna i što kraća, te da ponašanje svih članova hraniteljske porodice prema hranjeniku bude odgovarajuće i brižno,
 - d) pružati hranjeniku pomoć u prilagodbi na novu zajednicu,
 - e) pružati hranjeniku sve vrste usluga u skladu s ugovornim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,
 - f) hranjenika pravilno njegovati i pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću, te potrebne lične i druge potrepštine,
 - g) obezbijediti hranjeniku pristup obrazovnim, zdravstvenim, kulturnim i sportskim aktivnostima,
 - h) brinuti za očuvanje i unapređenje zdravlja hranjenika, te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u okviru primarne i specijalističke zdravstvene zaštite, te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije,
 - i) brinuti se da hranjenik stekne radne sposobnosti i razvije životne vještine za samostalno funkcionisanje, te mu pomoći u traženju odgovarajućeg zaposlenja,
 - j) pripremiti hranjenika za povratak u vlastitu porodicu ili za odlazak kod drugog pružaoca smještaja ili za samostalan život.
- (3) Hranitelj postupa po uputama staratelja, centra i drugih nadležnih pružaoca socijalnih i drugih usluga, te poduzima mjere utvrđene individualnim planom.
- (4) Hranitelj vodi evidenciju i dokumentaciju o svim važnim životnim okolnostima hranjenika, te redovno i po potrebi izvještava centar najmanje dva puta godišnje, te po potrebi i druge pružaoce socijalnih usluga, na način i u skladu s obrascem čiji sadržaj propisuje federalni ministar.
- (5) Hranitelj omogućava i potiče kontakte hranjenika s vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim licima u skladu s individualnim planom, odlukama nadležnih tijela i u skladu s najboljim interesom hranjenika.
- (6) Hranitelj osigurava zaštitu dostojanstva, lični integritet i tajnost podataka o hranjeniku.
- (7) Hranitelj, kao i njegov bračni odnosno vanbračni partner najmanje jedanput godišnje, a na prijedlog centra po potrebi i češće, sudjeluje u edukacijama.

Član 37. (Prava hranitelja)

Hranitelj ima pravo:

- a) na lični dignitet i privatnost,
- b) biti uključen kao ravnopravni član stručnog tima,
- c) biti upoznat sa svim informacijama o hranjeniku i njegovom ranijem porodičnom životu,
- d) sudjelovati u izradi individualnog plana i imati saznanja o ciljevima plana za hranjenika,
- e) na sigurnost članova vlastite porodice,
- f) na stručnu pomoć u savladavanju poteškoća pri prijemu i odlasku hranjenika koji je bio smješten u njegovu porodicu,
- g) biti upoznat sa svim postupcima vezanim uz njegovu ulogu hranitelja,
- h) na pomoć u radu hranitelja kroz redovno praćenje,

- i) na osposobljavanje i edukacije organizirane od strane centra ili drugih pružaoca usluga,
- j) na pristup drugim oblicima podrške u brizi za hranjenika u njegovom domu, uključujući pravovremenu pomoć stručnih radnika centra ili drugih pružaoca usluga,
- k) na evaluaciju i povratnu informaciju o njegovoj ulozi.

Član 38.

(Posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu)

- (1) Centar ili drugi pružalac socijalnih usluga priprema dijete za hraniteljstvo i njegovu porodicu za zaštitu izvan vlastite porodice, u skladu s njegovim individualnim planom, osim u slučaju hitnog hraniteljstva, kada utvrđuje plan najkasnije u roku od osam dana od dana smještaja hranjenika.
- (2) Dijete do treće godine života smješta se u hraniteljsku porodicu.
- (3) Dijete koje se izmješta iz biološke ili druge hraniteljske porodice smješta se u hraniteljsku porodicu.
- (4) Izuzetno od st. (2) i (3) ovoga člana uz postojanje opravdanih razloga i ukoliko je to u najboljem interesu djeteta, dijete se može smjestiti u ustanovu socijalne zaštite.
- (5) Djetetu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite, nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim ukoliko to nije u njegovom najboljem interesu.
- (6) Izbor hraniteljske porodice mora odgovarati djetetovim potrebama i karakteristikama.
- (7) Centar u saradnji s roditeljima odnosno starateljima i djetetom prvenstveno bira hranitelja iz kruga srodnika ili drugih osoba bliskih djetetu, u njegovom mjestu prebivališta, uvijek kada je to moguće, osim ako to nije u najboljem interesu djeteta.
- (8) Djetetu ili mlađem punoljetnom licu na redovnom školovanju centar po potrebi osigurava neophodnu stručnu pomoć, u skladu s utvrđenim potrebama u individualnom planu.
- (9) Djetetu s teškoćama u razvoju ili problemima u ponašanju hranitelj osigurava potrebnu zaštitu i omogućava pružanje specijalizovanih usluga kod drugih pružaoca usluga na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge.
- (10) Stručni radnici centra i hranitelj zajedno planiraju i pripremaju odlazak djeteta iz hraniteljske porodice radi povratka u vlastitu porodicu, radi usvojenja, za samostalan život, za smještaj u drugu hraniteljsku porodicu ili kod drugog pružaoca usluga smještaja, radi postepenog prilagođavanja na nove uslove života.

Član 39.

(Posebne obaveze hranitelja za djecu)

- (1) Hranitelj djeteta obavezan je:
 - a) dijete pravilno njegovati, odgajati i pružati mu primjeren smještaj, osigurati mu primjerenu prehranu, odjeću i obuću, te se brinuti o djetetovom zdravlju,
 - b) djetetu osigurati školske i lične potrepštine, primjerene igračke, osnovnu sportsku i drugu opremu prosječne vrijednosti za različite aktivnosti,
 - c) brinuti se za pravilan odnos djeteta prema učenju i radu, poticati ga na rad i sticanje radnih navika te brinuti da dijete stekne određeno stručno zvanje,
 - d) pomoći djetetu kod oblikovanja vlastitog identiteta, poticati razvoj njegovih sposobnosti i organizovati provođenje slobodnog vremena,
 - e) uključivati dijete u život lokalne zajednice u skladu s njegovim potrebama i interesima,

- f) omogućiti i poticati kontakte te susrete i druženja između djeteta i roditelja te drugih članova njegove vlastite porodice, u skladu s odlukom nadležnog tijela i najboljim interesom djeteta.
- (2) Sva važnija pitanja oko brige i odgoja djeteta hranitelj uređuje sporazumno s njegovim roditeljima, starateljem ili zakonskim zastupnikom, centrom i pružaocem drugih usluga.

Član 40.

(Posebne obaveze hranitelja za odrasla lica)

- (1) Hranitelj odraslog lica obavezan je:
- a) osigurati odraslom licu zadovoljavanje svakodnevnih i posebnih potreba, te ga poticati na usvajanje određenih vještina s obzirom na njegove preostale sposobnosti, a radi njegovog samostalnog zbrinjavanja,
 - b) poticati radno-okupacione aktivnosti u skladu s nivoom funkcionisanja i interesima odraslog lica, poticati rekreacijske aktivnosti te kulturno-zabavne aktivnosti,
 - c) uključivati odraslo lice u život lokalne zajednice u skladu s njegovim potrebama i mogućnostima,
 - d) omogućiti i poticati kontakte, susrete i druženja između odraslog lica i članova njegove porodice, te drugih srodnika i prijatelja.
- (2) Odraslom licu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim kad to nije u njegovom najboljem interesu.
- (3) Sva važnija pitanja oko brige za smješteno lice hranitelj uređuje sporazumno sa centrom, drugim pružaocima usluga, te članovima vlastite porodice hranjenika.

Član 41.

(Stručna podrška hraniteljstvu)

- (1) Hraniteljskoj porodici i hranjeniku usluge stručne pomoći pružaju: centar, ustanove socijalne zaštite, odgojno obrazovne i zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica koja pružaju usluge stručne pomoći porodici.
- (2) Pružaoci usluga stručne podrške hraniteljskim porodicama i hranjenicima po potrebi pohađaju edukaciju propisanu ovim zakonom.

Odjeljak B. Obaveze i odgovornosti centra

Član 42.

(Podrška hraniteljima)

- (1) Stručni radnici centra aktivno promovišu razvoj hraniteljstva u skladu s utvrđenim potrebama na području svoje mjesne nadležnosti.
- (2) U promicanju hraniteljstva, u saradnji s centrom, mogu sudjelovati ustanove socijalne zaštite, odgojno obrazovne i zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica.
- (3) Stručni radnici centra svim licima zainteresovanim za obavljanje hraniteljstva daju informacije o svrsi, uslovima i načinu obavljanja hraniteljstva te pravima i obavezama hranitelja.
- (4) Centar informiše sve hranitelje na području svoje mjesne nadležnosti o obavezi educiranja, te o terminima održavanja bazičnih i dodatnih edukacija iz oblasti hraniteljstva.

- (5) Centar procjenjuje potencijalne hranitelje, donosi odluku o njihovoj podobnosti, priprema i prati pružanje usluge i osposobljavanje hranitelja, te pruža stručnu podršku hraniteljima na području svoje mjesne nadležnosti.
- (6) Centar potiče i organizuje grupni rad za hranitelje, te pruža pomoć u njihovom udruživanju i zajedničkom djelovanju.

Član 43.
(Obaveze centra)

- (1) Centar koji je uputio na smještaj hranjenika obavezan je:
 - a) u izradu individualnog plana uključiti izabranog hranitelja te hranjenika, roditelja, staratelja, a po potrebi i druge članove porodice hranjenika,
 - b) upoznati hraniteljsku porodicu tokom izrade individualnog plana s osobinama hranjenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati te s ciljevima koji se žele postići individualnim planom,
 - c) pravovremeno osigurati hranitelju dokumente u vezi s prijavom boravišta i ostvarivanja zdravstvene zaštite hranjenika,
 - d) podržavati kontakte hranjenika sa roditeljima i članovima biološke porodice,
 - e) pratiti ispunjavanje obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom i redovno obilaziti hraniteljsku porodicu i kontaktirati s hranjenikom uz obavezu izrade izvještaja o utvrđenom stanju na terenu koji se ulaže u spis predmeta hranjenika.
- (2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može naći odgovarajućeg hranitelja ili ako smještaj hranjenika na tom području ne bi bio u njegovom interesu, centar će uputiti hranjenika na smještaj kod hranitelja na području najbližeg centra koji ima na raspolaganju odgovarajućeg hranitelja, od kojeg će prethodno zatražiti pisano mišljenje o upućivanju hranjenika na smještaj.
- (3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem lica u hraniteljsku porodicu čije je prebivalište na području druge općine. Za dijete čiji roditelji žive odvojeno, mjesna nadležnost centra određuje se prema prebivalištu roditelja kome je dijete povjereno odlukom suda ili organa starateljstva. Do donošenja odluke mjesno je nadležan centar prema prebivalištu roditelja kod kojeg dijete živi.
- (4) Sve indicije ili dokaze zlorabotrebne, nasilja, zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja, diskriminacije i drugih kršenja prava hranjenika centar je dužan prijaviti nadležnim organima.

Član 44.
(Individualni plan)

- (1) Centar je obavezan postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje najbolji interes hranjenika i svrha hraniteljstva.
- (2) Voditelj individualnog plana planira i predlaže odgovarajuće postupanje i stručnu pomoć hranjeniku te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici, uz pomoć članova stručnog tima.
- (3) Individualni plan sastavlja se u pisanom obliku i sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nositelje izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana na osnovu čega se dopunjava i po potrebi mijenja najmanje jedanput godišnje.
- (4) Nakon smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu voditelj individualnog plana koordinira provođenje plana u saradnji s hranjenikom i njegovom porodicom, a po potrebi i s drugim pravnim i fizičkim licima.

- (5) Lica iz stava (4) ovoga člana sudjeluju u provođenju i praćenju individualnog plana i po potrebi se sastaju, preispituju plan i utvrđuju nove ciljeve i buduće aktivnosti za smještenog hranjenika.
- (6) Stručni radnik centra prati prilike smještenog djeteta putem posjeta najmanje jedanput sedmično u prvom mjesecu smještaja, zatim jedanput mjesečno u naredna tri mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tokom smještaja, putem razgovora u centru i domu hranitelja, posjeta školi i saradnjom s drugim pravnim odnosno fizičkim licima koja sudjeluju u ostvarivanju njegovog individualnog plana.
- (7) Stručni radnik centra prati prilike smještenog odraslog lica putem posjeta najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje jedanput u četiri mjeseca tokom smještaja, a po potrebi i češće.
- (8) Ako centar ili druga lica iz stava (4) ovoga člana utvrde da hranitelj postupa u suprotnosti s interesima smještenog hranjenika, centar je obavezan pokrenuti po službenoj dužnosti postupak utvrđivanja činjeničnog stanja, te na osnovu utvrđenog eventualno donijeti odluku o raskidu ugovora o hraniteljstvu.
- (9) Centar prati obavljanje hraniteljstva na području svoje mjesne nadležnosti u skladu sa članom 43. stav (3) ovog zakona.

Član 45. (Podrška hranjeniku)

- (1) Centar i hraniteljska porodica zajednički pripremaju hranjenika za povratak u vlastitu porodicu, za drugi oblik zaštite ili za samostalan život.
- (2) U slučaju da centar utvrdi da je hranjenika potrebno uputiti na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu, u skladu s promjenama u individualnom planu hranjenika, zajedno s hraniteljem priprema hranjenika na odlazak iz porodice i prihvata u novoj hraniteljskoj porodici.
- (3) Ako je hranjeniku nakon navršene 18. godine života, radi školovanja i najduže godinu dana nakon završetka školovanja ako se ne može zaposliti, potrebno osigurati ostanak na smještaju u hraniteljskoj porodici, centar zajedno s hraniteljem i hranjenikom preispitaju planirane ciljeve te da li je daljnji ostanak u hraniteljskoj porodici u njegovom najboljem interesu.
- (4) Mlađim punoljetnim licima na smještaju u hraniteljskim porodicama centar je obavezan, zajedno s hraniteljem, pružiti pomoć za osamostaljivanje i samostalan život.
- (5) Nakon prestanka smještaja u hraniteljskoj porodici mlađim punoljetnim licima centar će u roku od godinu dana od dana prestanka smještaja u hraniteljsku porodicu osigurati praćenje i pomoć, kao i kontakt s hraniteljskom porodicom i pomoć za uključivanje u lokalnu zajednicu.

POGLAVLJE X - PRAVA I OBAVEZE HRANJENIKA

Član 46. (Obaveze hranjenika)

- (1) Hranjenik u skladu s individualnim planom aktivno sudjeluje u ostvarivanju planiranih i dogovorenih ciljeva, izvršava utvrđene obaveze i inicira preispitivanje svog individualnog plana u slučaju novih okolnosti koje utiču na njegovo provođenje.
- (2) Hranjenik je obavezan poštivati pravila porodičnog života u hraniteljskoj porodici i pravila ponašanja prema hranitelju i drugim hranjenicima.
- (3) Ukoliko nastanu problemi u odnosima hranjenika s hraniteljem oko svakodnevnih obaveza, načina korištenja slobodnog vremena, u komunikaciji s članovima vlastite porodice, brizi hranjenika o svome zdravlju, u kontaktima s lokalnom zajednicom i

slično, hranjenik je obavezan uspostaviti saradnju s hraniteljem i sporazumno s njim i voditeljem njegovog individualnog plana nastojati riješiti nastale probleme.

Član 47.
(Prava djeteta i odraslog lica)

- (1) Dijete koje se nalazi kod hranitelja ima pravo:
- a) u skladu sa svojom dobi, biti informisano o svim fazama zbrinjavanja, te biti pripremljeno na smještaj u hraniteljsku porodicu,
 - b) sudjelovati u donošenju odluka koje utiču na njegov život,
 - c) primati kontinuiranu emocionalnu podršku hranitelja usmjerenu na razumijevanje i prihvaćanje razloga trenutne ili trajne nemogućnosti njegovih roditelja da brinu o njemu,
 - d) na odgoj, obrazovanje, razvijanje vještina, te profesionalno usmjerenje koje će ga pripremiti za kvalitetan život,
 - e) na dostupnost usluga i programa podrške, uključujući dostupnost specijalizovanih edukacija za unapređenje znanja i vještina, kako bi moglo ostvariti svoje pune potencijale,
 - f) na kontinuiranu brigu, pažnju, prihvaćanje i poštovanje kao jedinstvenog ljudskog bića, te pomoć u razvijanju vlastitog identiteta i povjerenja u vlastitu vrijednost,
 - g) da živi i prakticira običaje u skladu sa svojim porijeklom, kulturom, nacionalnom i vjerskom pripadnošću,
 - h) na privatnost i pristup službenim informacijama i dokumentaciji vezanoj za njegovu porodicu,
 - i) na poštovanje dostojanstva i sigurnosti, te zaštitu od povreda, svih oblika nasilja i drugih oblika zlostavljanja i izrabljivanja,
 - j) na kontakte i održavanje trajne i redovne veze s članovima vlastite porodice, ukoliko to nije u suprotnosti s njegovim najboljim interesom,
 - k) biti informisano i pripremljeno na prestanak smještaja, uključujući savjetovanje i podršku,
 - l) na prigovor voditelju njegovog individualnog plana ili centru.
- (2) Odraslo lice koje se smješta u hraniteljsku porodicu ima pravo:
- a) biti informisano o svim fazama zbrinjavanja i pripremljeno na smještaj u hraniteljsku porodicu,
 - b) na dostupnost usluga i programa podrške u lokalnoj zajednici,
 - c) na kontinuiranu brigu, prihvaćanje i poštovanje dostojanstva od strane hranitelja i članova hraniteljske porodice,
 - d) na sigurnost, te zaštitu od povreda, svih oblika nasilja, i drugih oblika zlostavljanja i izrabljivanja,
 - e) da živi i prakticira običaje u skladu sa svojim porijeklom, kulturom, nacionalnom i vjerskom pripadnošću,
 - f) na privatnost i pristup ličnoj dokumentaciji te informacijama vezanim za vlastitu porodicu,
 - g) na kontakte i održavanje trajne i redovne veze s članovima vlastite porodice te drugim licima važnim u njegovom životu, ukoliko to nije u suprotnosti s njegovim najboljim interesom,
 - h) na prigovor voditelju njegovog individualnog plana ili centru.

POGLAVLJE XI – OSPOSOBLJAVANJE I EDUKACIJA

Član 48.
(Edukacija hranitelja)

- (1) Osposobljavanje i edukacija hranitelja u Federaciji provodi se u skladu s Planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija.
- (2) Plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar nakon izvršenih konsultacija s kantonalnim ministarstvima.
- (3) Osnovne edukacije za osobe koje žele biti hranitelji organiziraće se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.
- (4) Dodatne edukacije hranitelja obavljaće se dva ili više puta godišnje u skladu s potrebama.
- (5) Federalno ministarstvo organizuju i provodi obavezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja.
- (6) Sredstva potrebna za edukaciju hranitelja obezbjeđuju se u budžetu Federacije.
- (7) Edukacija hranitelja vrši se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ukoliko se u nekom kantonu ne može formirati edukativna grupa.

Član 49.

(Edukatori u oblasti hraniteljstva)

- (1) Ministarstvo organizuje edukacije za sticanje zvanja edukatora u oblasti hraniteljstva.
- (2) Edukacija iz stava (1) ovog člana organizuje se za službenike Ministarstva, kantonalnih ministarstava i uposlenike centara, koji se bave poslovima hraniteljstva.
- (3) Na edukaciji iz stava (1) ovog člana mogu se prijaviti i druga pravna ili fizička lica sa područja Federacije koja se bave hraniteljstvom, s tim da ta pravna i fizička lica snose troškove edukacije.
- (4) Po uspješno završenoj edukaciji iz st. (2) i (3) ovog člana uvjerenje o sticanju zvanja edukatora izdaje Ministarstvo.

Član 50.

(Područja edukacije)

- (1) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za djecu, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, obuhvata sljedeća područja:
 - a) pojam i značaj hraniteljstva,
 - b) uloga i odgovornost hranitelja,
 - c) odgojni postupci, načini odgoja i osnovne zadaće roditeljstva,
 - d) životne krize i načini funkcionisanja porodice,
 - e) razvojne potrebe djeteta, odvajanje djeteta iz primarne porodice i stvaranje bliskih veza,
 - f) prava, interesi i dobrobit djeteta,
 - g) emocionalna inteligencija kod djece,
 - h) zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
 - i) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog djeteta,
 - j) komunikacijske vještine u brizi za djecu i mlađa punoljetna lica i
 - k) samoprocjena hranitelja.
- (2) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za odrasla lica, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, obuhvata sljedeća područja:
 - a) pojam i značaj hraniteljstva,
 - b) uloga i odgovornost hranitelja,
 - c) životne krize i načini funkcionisanja porodice,

- d) metode poticanja i podrške, sposobnosti i vještine za samostalnu brigu o sebi odraslog lica,
 - e) zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
 - f) zaštita od nasilja nad odraslim licima u stanju socijalne potrebe,
 - g) komunikacijske vještine u brizi za odraslo lice,
 - h) integracija odraslih smještenih lica u lokalnu sredinu,
 - i) prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja,
 - j) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog odraslog lica.
- (3) Nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva, centar će srodničkom hranitelju odrediti rok u kojem mora izvršiti osposobljavanje i sudjelovanje u edukaciji odnosno obuci za obavljanje hraniteljstva u područjima iz st. (1) i (2) ovog člana.
- (4) Osim područja iz st. (1) i (2) ovoga člana, program za osposobljavanje hranitelja za djecu s teškoćama u razvoju i lica s invaliditetom sadrži i dodatna područja.
- (5) Hranitelj mora najmanje jedanput godišnje sudjelovati u propisanim edukacijama, a u skladu s procjenom stručnog tima nadležnog centra.
- (6) Obaveza osposobljavanja i sudjelovanja u edukacijama iz stava (4) ovoga člana odnosi se i na srodničkog hranitelja.

POGLAVLJE XII – REGISTAR I EVIDENCIJA PODATAKA, NADZOR I PRAĆENJE PRIMJENE OVOG ZAKONA

Član 51. (Registar hranitelja)

- (1) Ministarstvo vodi centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.
- (2) Registar iz stava (1) ovog člana Ministarstvo vodi na osnovu podataka dostavljenih od strane centara.
- (3) Centar podatke o donošenju rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva odnosno zaključivanju ugovora o hraniteljstvu za područje svoje mjesne nadležnosti dostavlja kantonalnom ministarstvu i Ministarstvu u roku od osam dana od dana donošenja rješenja odnosno zaključenja ugovora u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Sadržaj i način vođenja registra i evidencije iz stava (1) ovoga člana propisuje federalni ministar.
- (5) Podaci u registru i evidencijama iz ovog člana razvrstavaju se po spolu.

Član 52. (Stručni i inspekcijски nadzor)

- (1) Stručni nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrše kantonalna ministarstva.
- (2) Inspekcijски nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.
- (3) Nadzor iz stava (2) ovog člana vrši se u centru, a na osnovu uvida u dokumentaciju kojom raspolaže centar.

Član 53. (Praćenje primjene)

- (1) Za potrebe praćenja implementacije ovog zakona i provedbenih propisa donesenih u skladu s ovim zakonom uspostavlja se Radno tijelo u čiji sastav se imenuju predstavnici Ministarstva i kantonalnih ministarstava.
- (2) Mandat, pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, metoda donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad Radnog tijela iz stava (1) ovog člana definisat će se Poslovníkom o radu Radnog tijela, koji će se donijeti na konstituirajućem sastanku.
- (3) Radno tijelo iz stava (1) ovog člana vrši objedinjavanje podataka i informacija prikupljenih kroz pojedinačne izvještaje resornih kantonalnih i općinskih organa, vrši njihovu analizu i sačinjava jedinstvene polugodišnje izvještaje o provedbi ovog zakona koje dostavlja Ministarstvu i kantonalnim ministarstvima.

Član 54.

(Princip rodne ravnopravnosti)

Prilikom formiranja stručnih timova u centrima i Radnog tijela iz člana 53. ovog zakona, vodit će se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola.

POGLAVLJE XIII - KAZNE NE ODREDBE

Član 55.

(Kaznene odredbe za prekršaj hranitelja)

Novčanom kaznom u iznosu od 1.200,00 KM do 4.000,00 KM kazniće se za prekršaj hranitelj ako:

- a) obavlja hraniteljstvo mimo propisanih uslova za obavljanje hraniteljstva iz člana 17. ovog zakona ili suprotno odredbi člana 18. ovog zakona,
- b) obavlja hraniteljstvo bez važećeg rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva iz člana 25. ovog zakona,
- c) ne prijavi promijenjene okolnosti iz člana 26. stav (2) ovog zakona,
- d) odbije primiti hranjenika na smještaj bez valjanog razloga iako je učestvovao u donošenju individualnog plana hranjenika i bio saglasan sa smještajem tog hranjenika,
- e) izvrši samovoljan premještaj hranjenika iz stambenog prostora, navedenog u ugovoru o hraniteljstvu, u drugi stambeni prostor bez odobrenja mjesno nadležnog centra,
- f) ne pruža sve vrste usluga hranjeniku ili usluge ne pruža u opsegu propisanom zakonom ili podzakonskim aktom u skladu s ugovorenim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,
- g) u određenom roku ne poduzme mjere utvrđene promjenom individualnog plana hranjenika,
- h) ne vodi na propisan način evidenciju i dokumentaciju o hranjeniku,
- i) ne izvještava mjesno nadležni centar o svim važnim životnim okolnostima hranjenika,
- j) onemogućava kontakte hranjenika s vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim licima,
- k) postupa protivno individualnom planu i odlukama nadležnih tijela,
- l) ne osigura povjerljivost podataka i lični integritet i dostojanstvo hranjenika.

Član 56.

(Kaznene odredbe za prekršaj centra)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kazniće se za prekršaj centar ako:
 - a) inspektor onemogućiti rad, odnosno ne osigura uslove za neometan rad ili znatno oteža inspeksijski nadzor, ili mu ne dostavi, ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale na njegov zahtjev u određenom roku, ili mu ne dostavi ili pripremi netačne i nepotpune podatke, obavijesti i materijale,
 - b) ne izvrši pravomoćno rješenje inspektora socijalne zaštite.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba u centru.

TREĆI DIO

POGLAVLJE XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57.

(Regulisanje statusa hranitelja koji na dan stupanja na snagu ovoga zakona obavlja hraniteljstvo)

- (1) Hranitelj koji na dan stupanja na snagu ovoga zakona obavlja hraniteljstvo može i dalje obavljati hraniteljstvo i brinuti o zatečenim hranjenicima dok ti korisnici ostvaruju pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu, a najduže godinu dana od dana početka primjene ovog zakona.
- (2) Hranitelj iz stava (1) ovog člana koji i dalje želi da obavlja hraniteljstvo podnijeti će prijavu za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Član 58.

(Provedbeni akti)

- (1) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti propis iz člana 17. stav (1) tačka i) ovog zakona.
- (2) Federalni ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovog zakona.
- (3) Federalni ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac za izvještavanje iz člana 36. stav (4) ovog zakona.
- (4) Federalni ministar će donijeti plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 48. stav (1) ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a za svaku narednu godinu najkasnije do 1. marta tekuće godine.
- (5) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz člana 51. stav (4) ovog zakona.

Član 59.

(Prestanak primjene odredbi Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom)

Danom početka primjene ovog zakona prestaju se primjenjivati odredbe člana 19. stav (1) tačka 3. i čl. 31. do 40. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom.

Član 60.

(Usklađivanje kantonalnih propisa)

Do dana početka primjene ovog zakona kantoni su dužni uskladiti svoje propise sa ovim zakonom.

Član 61.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a počće se primjenjivati nakon 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, osim čl. 48. i 49. ovog zakona.

O B R A Z L O Ž E N J E

I – USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbama člana III. 2. e), u vezi sa članom III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike.

Prema odredbama člana III. 2. e) i člana III. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su zajednički nadležni za socijalnu politiku. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III. 3. (4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III. 4. j)).

Prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pored ostalih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Reforma socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) temelji se na potrebi usklađivanja pravnih propisa i prakse s međunarodnim standardima i dobrim praksama kako bi se osigurao veći nivo blagostanja stanovništva, unapređenje kvalitete života i socijalne inkluzije, kvalitet i raznovrsnost socijalnih servisa pod jednakim uslovima za sve stanovnike. Važeći Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom obuhvata više odvojenih oblasti: socijalnu zaštitu u okviru koje je regulisano pravo na smještaj u drugu porodicu (hraniteljstvo), zaštitu civilnih žrtava rata, zaštitu lica s invaliditetom i zaštitu porodice sa djecom. Zakon kao takav nejasno je koncipiran i komplikovan za primjenu u praksi, a pored navedenog Zakona egzistiraju i kantonalni propisi kojima se reguliše oblast hraniteljstva u Federaciji.

Bosna i Hercegovina, a time i Federacija, u svojstvu članice UN-a i Vijeća Evrope, preuzela je obaveze poštivanja prava i standarda u oblasti socijalne zaštite. Takođe, Bosna i Hercegovina je ratifikovala Evropsku socijalnu povelju (2008). Kao jedan od entiteta, Federacija je predmet analize različitih međunarodnih tijela u cilju redovnog praćenja situacije i izvještavanja o nivou poštivanja preporuka međunarodnih tijela u oblasti socijalne zaštite i usluga, uključujući i hraniteljstvo.

Takođe, članom 99. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Bosne i Hercegovine i Evropske unije, propisano je, između ostalog, da će se osigurati jednak pristup i djelotvorna podrška svim osjetljivim licima i licima s posebnim potrebama.

U skladu s programskim opredjeljenjem Vlade Federacije jedan od strateških ciljeva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, (u daljem tekstu: Ministarstvo) je: unaprijediti sistem socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom koji će garantovati osnovna i ujednačena prava koja obezbjeđuju zaštitu socijalno ugroženih kategorija.

Postojeće stanje u oblasti hraniteljstva u Federaciji karakterizira neharmonizovan, nepotpun i nedovoljno osnažen sistem socijalnog zbrinjavanja najranjivijih kategorija stanovništva, djece i odraslih bez porodičnog staranja, koji nije usklađen s međunarodnim standardima i potrebama hranjenika. Ovakvo stanje ukazuje na neophodnost harmonizovanja i usklađivanja pravnog okvira i praksi s međunarodnim standardima, dobrim praksama i trendovima u ovoj oblasti u Evropi i regionu (reforma u ovoj oblasti je već u poodmakloj fazi u zemljama u okruženju).

Shodno navedenom, pristupilo se izradi analize postojećeg stanja u oblasti hraniteljstva u Federaciji kroz izradu dokumenta "Javna politika razvoja hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine" (u daljem tekstu: Javna politika) i teksta Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon) kao jednog od provedbenih instrumenata Javne politike, sa ciljem da se sistemski uredi smještaj i podrška djeci bez roditeljskog staranja, odraslim licima bez porodičnog staranja, te starim, iznemoglim i licima s invaliditetom kroz zbrinjavanje i zaštitu u porodičnom okruženju.

Pored analize postojećeg stanja, pri izradi Javne politike i Zakona, vodilo se računa o obavezama iz ratificiranih međunarodnih dokumenata i preporukama relevantnih međunarodnih komiteta, a posebno o najboljim interesima djeteta i pravu na život u porodici, prvenstveno prema Konvenciji o pravima djeteta UN-a i Konvenciji o pravima lica s invaliditetom UN-a, te Preporukama Ministarskog vijeća Vijeća Evrope, br. No. R(87) 6. o hraniteljskim porodicama. Politika je usklađena sa zakonodavno-pravnim i strateškim okvirom: Zakonom o zabrani diskriminacije BiH, Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH, Politikom za zaštitu djece bez roditeljskog staranja i porodica pod rizikom od razdvajanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2006-2016, te Strategijom za izjednačavanje mogućnosti lica s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine 2011-2015. Iako oblast hraniteljstva nije predmet Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i ne postoji obaveza usklađivanja zakona s pravnom tekovinom Evropske unije s obzirom da se hraniteljstvo reguliše na nivou nacionalnih zakonodavstava, prilikom izrade teksta Zakona konsultovane su prakse država Evropske unije kao i susjednih država u oblasti hraniteljstva s ciljem ugradnje najviših standarda u ovoj oblasti.

III - DOKUMENT JAVNE POLITIKE – PROCJENA UTICAJA

U skladu s Uredbom o načinu pripreme, procjeni uticaja i odabiru politike u postupku izrade akata koje predlažu i donose Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i federalna ministarstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/11), u oktobru 2013. godine Ministarstvo je započelo izradu Javne politike - procjenu uticaja - koja sadrži ocjenu postojećeg stanja, jasnu formulaciju problema, definisane ciljeve Javne politike i rezultata koji se namjeravaju postići, plan monitoringa, moguće opcije za rješavanje problema i procjenu njihovog učinka, pri čemu su opcije koje obećavaju najbolje rezultate u postizanju ciljeva preporučene i unesene u Zakon ili će naći mjesto u provedbenim aktima koji će biti doneseni na osnovu Zakona.

Javna politika je izrađena od strane stručne Radne grupe koju su sačinjavali predstavnici Ministarstva, Kantonalnog centra za socijalni rad Sarajevo, te organizacija civilnog društva Prava za sve, Hope and Homes for Children, Familija i ICVA. Stručnu i materijalnu podršku u dijelu primjene metodologije propisane Uredbom pružio je USAID-ov Projekat jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini (USAID/SGIP), te uz aktivne konsultacije s UNICEF-om.

Prema izvršenoj analizi, ključni problem koji je potrebno riješiti provedbom Javne politike na **dugoročnoj osnovi jeste “neadekvatan i neefikasan sistem vaninstitucionalnog zbrinjavanja djece i odraslih bez porodičnog staranja u Federaciji Bosne i Hercegovine”**, koji nije u stanju da odgovori potrebama hranjenika, te međunarodnim standardima u oblasti socijalne zaštite, podrške i brige za lica i djecu bez porodičnog staranja.

Identifikovani ključni problem uključuje niz specifičnih problema koje je neophodno suštinski riješiti kako bi se uspostavio efikasan i koherentan sistem hraniteljstva u Federaciji. Navedeni specifični problemi se mogu grupisati u 4 skupine:

- 1) Neadekvatan i neharmonizovan sistem hraniteljstva u Federaciji;
- 2) Nedovoljna zastupljenost/iskorištenost alternativnih oblika zbrinjavanja u odnosu na institucionalno zbrinjavanje;
- 3) Neadekvatni kadrovski i finansijsko-materijalni kapaciteti centara za socijalni rad (CSR) i
- 4) Nedovoljna saradnja i koordinacija između svih zainteresovanih aktera u Federaciji u oblasti hraniteljstva.

U rješavanju ovih problema, mjere Javne politike je potrebno usmjeriti ka postizanju glavnog cilja, a to je **“Razviti efikasan i održiv sistem hraniteljstva u Federaciji”**, te sljedećih specifičnih ciljeva:

- 1) Unaprijediti i održavati harmonizovan sistem hraniteljstva u Federaciji;
- 2) Osigurati održivu tranziciju s institucionalnog načina zbrinjavanja na porodični smještaj (hraniteljstvo) u Federaciji;
- 3) Unaprijediti kadrovske i finansijsko-materijalne kapacitete CSR u Federaciji u oblasti hraniteljstva;
- 4) Uspostaviti mehanizam za koordiniranje, praćenje i evaluaciju primjene Javne politike i aktivnosti u oblasti hraniteljstva, te povećati stepen finansiranja hraniteljstva iz vanbudžetskih sredstava (donatorska sredstva, zajmovi).

Dokumentom je ujedno definisano ukupno 14 operativnih ciljeva koji vode ka rješavanju specifičnih problema (14 specifičnih problema), grupisanih unutar 4 gore pomenute skupine problema. Na osnovu fiskalne, ekonomske, socijalne (uključujući i perspektivu jednakopravnosti spolova) i ekološke procjene učinka alternativnih i mogućih opcija, uz primjenu jedinstvenih kriterija (efektivnost, efikasnost, politička, finansijska i administrativna izvodivost, distribucija troškova, pravičnost i održivost), izvršen je odabir preferentnih opcija za postizanje ciljeva Javne politike. Djeca i odrasli bez porodičnog staranja su nesumnjivo jedna od najranjivijih kategorija u društvu. Uz puno poštivanje njihovih ljudskih prava i u cilju kreiranja politike javnog djelovanja koja će na adekvatan način odgovoriti potrebama hranjenika, Radna grupa je s posebnom senzibilnošću pristupila procjeni najboljih opcija.

U kontekstu realnih okolnosti koje egzistiraju u Federaciji, jačanjem postojećih oblika (tradicionalno i specijalizirano), uz uvođenje novih oblika hraniteljstva (hitno i povremeno), unaprijedio bi se postojeći i uspostavio harmonizovan sistem hraniteljstva prema potrebama i statusu hranjenika na cijelom području Federacije. Preciziranjem naknada za hranitelje, s jedne strane, te troškova za potrebe hranjenika, s druge strane, uspostavio bi se jasan, nediskriminirajući i transparentan sistem finansijske podrške hranjenicima, što trenutno nije slučaj. Ujedno, uspostavljanjem proceduralnih standarda i kapaciteta za identifikovanje, regrutovanje i licenciranje hranitelja u Federaciji osiguraće se

nedeskrimirajući i sistematičan pristup hraniteljima u Federaciji, uključujući i podršku, usavršavanje i praćenje kvaliteta rada hranitelja, čime će se značajno unaprijediti kvalitet socijalnih usluga u ovoj oblasti. Promovisanjem alternativnog zbrinjavanja na cijelom području Federacije, osnažila bi se svijest javnosti i potencijalnih hranitelja o aspektima hraniteljstva, ulozi hranitelja i dobrobiti koje donosi smještaj u stabilno porodično okruženje za kvalitet života djece i odraslih bez porodičnog staranja, te društvo u cjelini. To bi dovelo do povećanja broja lica koja se žele angažirati u svojstvu hranitelja, te uz ispunjavanje određenih uslova, i povećanja broja hranitelja, a time i povećanja broja djece i odraslih za život u pozitivnom porodičnom okruženju, što u konačnici doprinosi njihovoj punoj socijalizaciji i, kada su djeca u pitanju, zdravom odrastanju. Na ovaj način će se postepeno smanjivati broj odraslih i djece smještenih u ustanovama, koje predstavljaju zastarjeli oblik socijalnog zbrinjavanja ovih ranjivih kategorija društva. Ujedno, edukacijom stručnih djelatnika u ustanovama o novim vještinama i načinu pružanja brige hranjenicima, otvara se mogućnost angažovanja ustanova u uspostavi i razvoju dodatnih usluga u skladu s modernim konceptom i spektrom socijalne podrške i usluga koje egzistiraju u zemljama EU.

Stručnim usavršavanjem djelatnika CSR, uz postepenu preraspodjelu ljudskih resursa specijalizovanih u oblasti hraniteljstva, ojačali bi se stručni potencijali u oblasti hraniteljstva na cijelom području Federacije. Planski pristup poboljšavanju prostora i tehničkih uslova za rad u CSR, što implicira postepenu primjenu Pravilnika o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite, osigurao bi kontinuirano unapređenje rada CRS u skladu sa realnim mogućnostima. Jačanje sektorske saradnje na svim nivoima vlasti u domenu praćenja, izvještavanja i evaluacije provedbe mjera javne politike, te jačanjem koordinacije na ministarskoj razini, uz jačanje kapaciteta u Ministarstvu i kantonalnim ministarstavima nadležnim za oblast socijalne zaštite (u daljem tekstu: kantonalna ministarstva) za povlačenje donatorskih sredstava, značajno bi doprinijelo postizanju maksimalnih rezultata. Obzirom da postepeno jačanje hraniteljstva, kao humanijeg pristupa zbrinjavanju ovih ranjivih kategorija društva uključuje proaktivan pristup različitim društvenih subjekata, mjere javne politike bi uključile i različite vrste aktivnosti ka kreiranju poticajnog okruženja za proaktivno uključivanje nevladinog i privatnog sektora, te volontera u pružanje različitih vrsta usluga, praćenje i evaluaciju javne politike i implementacije zakonskog okvira u Federaciji. Konačno, mehanizam nadzora bi svakako uključio i nadzor nad kvalitetom rada hranitelja, a sve u cilju adekvatnog, efikasnog i na međunarodnim standardima zasnovanog sistema hraniteljstva u Federaciji.

Fiskalnom analizom opcija prikazan je minimalni i realni utrošak za implementaciju različitih opcija na federalnom, kantonalnim i lokalnim nivoima vlasti, uz jasno naznačen izvor finansiranja. Potrebno je naglasiti da preferentne opcije podrazumijevaju opcije koje obećavaju maksimalne pozitivne učinke uz, ujedno, minimalne troškove, pri čemu je naglašeno da je racionalnom preraspodjelom postojećih resursa vrlo moguće obezbijediti provedbu preferencijalnih opcija bez ili uz realna i postepena finansijska izdvajanja koja bi se planirala okvirnim dokumentom budžeta na trogodišnjoj razini.

Koristi koje može polučiti uspostava i djelovanje harmonizovanog sistema značajno prevazilaze iznos sredstava koji su procijenjeni, posebno imajući u vidu značaj ispunjenja preporuka nadležnog UN Komiteta i međunarodnih standarda u ovoj oblasti, kao i zahtjeve u okviru procesa evropskih integracija BiH, a time i Federacije.

IV – OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Predloženi tekst Zakona osigurava osnove za punu implementaciju ciljeva Javne politike na svim nivoima vlasti. Predložena rješenja u Zakonu se zasnivaju na preferentnim opcijama, uzimajući u obzir ustavom definisane nadležnosti svih nivoa vlasti.

DIO PRVI

U Poglavlju I – Uvodne napomene (čl. 1. do 2.) sadržane su odredbe koje uređuju predmet Zakona, rodno značenje izraza u Zakonu i značenje pojedinih izraza u Zakonu: hranitelj, hraniteljska naknada, hraniteljska porodica, hraniteljstvo, hranjenik, individualni plan zaštite, naknada za izdržavanje hranjenika, potencijalni hranitelj, ugovor o hraniteljstvu i voditelj individualnog plana.

DIO DRUGI

U Poglavlju II – Načela hraniteljstva (čl. 3. do 7.) obrađena su 4 načela hraniteljstva i to: načelo porodičnog okruženja, načelo održivosti socijalnih veza, načelo uključenosti i načelo najboljeg interesa za hranjenika.

U Poglavlju III – Vrste hraniteljstva (čl. 8. do 16.) utvrđeno je hraniteljstvo prema potrebama hranjenika u okviru kojeg je definisano: tradicionalno hraniteljstvo, specijalizovano hraniteljstvo, hitno hraniteljstvo i povremeno hraniteljstvo, kao i hraniteljstvo prema statusu u okviru kojeg je definisano nesrodničko i srodničko hraniteljstvo, te briga o hranjeniku u njegovom stambenom prostoru.

Trend EU zemalja u unapređenju zaštite djece bez roditeljskog staranja, djece i lica s invaliditetom i lica bez porodičnog staranja se kreće prema smanjenju broja korisnika u institucijama, razvoju hraniteljstva i uspostavi širokog raspona alternativnih načina zbrinjavanja (srodničko, tradicionalno, specijalizovano, profesionalno, krizno, hraniteljstvo kao kratak odmor za biološke porodice).

Prema saznanjima s terena, trenutno najzastupljeniji oblik hraniteljstva je smještaj u srodničku porodicu, dok je smještaj u nesrodničku porodicu i smještaj djece i lica s invaliditetom znatno manje zastupljen, iako postoji određeni broj primjera u praksi koji ukazuju da se ipak koristi.

Rukovodeći se primjerima zemalja u regiji koje su posebnim zakonskim propisom definisale određene vrste hraniteljstva (ali i niz drugih pitanja od značaja za funkcionisanje sistema hraniteljstva) i time napravile značajan iskorak u zbrinjavanju ranjivih kategorija u porodičnom okruženju, opredjeljenje je da se na sličan način uredi i hraniteljstvo u Federaciji BiH u smislu da se posebnim propisom utvrde vrste hraniteljstva koje će se zasnivati na potrebama i broju korisnika.

Komparativnom analizom mogućih oblika udomiteljstva zastupljenih u zemljama EU, a posebno zemalja iz bližeg okruženja (Hrvatska i Srbija), zakonom su definisane vrste hraniteljstva koje su najprimjerenije trenutnim potrebama korisnika u Federaciji BiH, ali istovremeno i mogućnostima u smislu njihove izvedivosti u kontekstu postojećeg stepena razvijenosti hraniteljstva, složenosti unutrašnjeg uređenja u Federaciji BiH i trenutnih finansijskih mogućnosti.

U Poglavlju IV – Uslovi za obavljanje hraniteljstva (čl. 17. do 19.) sadržane su odredbe koje se odnose na uslove koje moraju ispunjavati hranitelj i hraniteljska porodica za obavljanje hraniteljstva, smetnje za obavljanje hraniteljstva, te dobna razlika između hranitelja i hranjenika.

Analizom kantonalnih zakona o socijalnoj zaštiti može se zaključiti da uslovi za obavljanje hraniteljstva nisu nikako ili nisu na potpun, harmoniziran i adekvatan način regulisani. Ovim zakonom su na jedinstven način definisani uslovi za bavljanje hraniteljstvom, s tim da se vodilo računa o postojećim hraniteljima. Također, definiran je mjesečni prihod koji hranitelj i hraniteljska porodica moraju ostvarivati da bi se bavili hraniteljstvom, s ciljem da hraniteljska naknada ne bude jedini razlog bavljenja hraniteljstvom.

U Poglavlju V – Vrste i broj hranjenika (čl. 20. do 22.) sadržane su odredbe koje se odnose na vrste hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici (hraniteljska porodica u pravilu se stara o istoj grupi hranjenika, posebno o djeci, a posebno o odraslim licima, osim kada postoji potreba o zajedničkom staranju o roditelju s djetetom, braći i sestrama, maloljetnim roditeljima ili bračnim/vanbračnim partnerima (**član 20.**), broj djece hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici (**član 21.**) i broj odraslih hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici (**član 22.**). Ovim odredbama ograničen je broj hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici kako bi se na najbolji način ostvarila svrha hraniteljstva. Određeni izuzeci predviđeni su za slučaj kada se radi o braći i sestrama u svrhu zaštite njihovog najboljeg interesa odnosno njihovog nerazdvajanja.

U Poglavlju VI – Utvrđivanje podobnosti za obavljanje hraniteljstva (čl. 23. do 29.) sadržan je **Odjeljak A.** koji definiše stručnu procjenu podobnosti za obavljanje hraniteljstva i to: prijavu za obavljanje hraniteljstva (**član 23.**), stručnu procjenu (**član 24.**) i postupak nakon stručne procjene (**član 25.**), **Odjeljak B.** koji definiše reviziju stručne procjene podobnosti za obavljanje hraniteljstva (**član 26.**) i **Odjeljak C.** koji definiše prestanak ispunjavanja uslova za obavljanje hraniteljstva i to: prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje hraniteljstva (**član 27.**), hranitelj koji više ne želi da se bavi hraniteljstvom (**član 28.**) i brisanje iz registra hranitelja (**član 29.**).

U ovom Poglavlju na jedinstven način regulisano je na koji način kandidati za hranitelje trebaju proći početnu obuku i procjenu za hraniteljstvo, donošenje odluke o podobnosti kandidata koji su pozitivno procijenjeni za bavljenje hraniteljstvom, rok važenja te odluke, način produžavanja i oduzimanja iste ovisno o procjeni kompetencije porodice za bavljenje hraniteljstvom, a sve iz razloga obezbjeđivanja što kvalitetnije brige o korisnicima.

Poglavljem VII – Ugovor o hraniteljstvu (čl. 30. do 31.) definiše ugovorni odnos (**član 30.**) o međusobnim pravima i obavezama između CSR i hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja o smještaju hranjenika. Ugovor o hraniteljstvu obavezno uređuje: dan otpočinjanja smještaja, uslovi i način zadovoljavanja osnovnih i specifičnih potreba podrške hranjenika i hranitelja, vrsta hraniteljstva za koju se ugovor sklapa, vrsta i obim usluga koje su hranitelji hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku, visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja, hraniteljska naknada, uslovi za otkaz ugovora, dužina otkaznog roka i druga prava i obaveze ugovornih strana. Dalje je definisan prestanak ugovornog odnosa i to: smrću hranitelja, smrću lica na smještaju, usvojenjem, stupanjem u brak lica smještenog u hraniteljskoj porodici, istekom roka ukoliko je ugovor zaključen s rokom važenja, otkazom ugovora, zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obaveza, te drugih razloga zbog kojih se ugovorne obaveze više ne mogu izvršavati (**član 31.**).

U Poglavlju VIII – Hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika (čl. 32. do 35.) definisana je hraniteljska naknada i to: visina; osnovica za utvrđivanje iznosa hraniteljske naknade (prosječna isplaćena neto plata u Federaciji za prethodnu godinu); mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku (15% od osnovice i ista se uvećava za 15% za svakog narednog hranjenika); visina mjesečne naknade hranitelju koji obavlja specijalizovano hraniteljstvo (30% od osnovice i ista se uvećava za 20% za svakog

narednog hranjenika); način utvrđivanja mjesečne naknade za hranitelja koji istovremeno obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo; naknada za hranitelja koji obavlja srodničko hraniteljstvo (**član 32.**). Dalje je definisana isplata hraniteljske naknade (**član 33.**) i naknada za izdržavanje hranjenika koja se odnosi na troškove smještaja i izdržavanje hranjenika, te njegove lične potrebe u skladu sa njegovim individualnim planom, kao i osnovica za utvrđivanje iznosa naknade za izdržavanje hranjenika i iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika za tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo (**član 34.**). Također je definisano da će se sredstva za finansiranje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika obezbijediti iz budžeta kantona (**član 35.**).

Naime, uzimajući u obzir dosadašnju praksu u Federaciji i praksu zemalja u regiji, javila se potreba za uređenjem, odnosno utvrđivanjem naknada za hranitelje i njihov rad i posebne naknade za izdržavanje hranjenika. S obzirom na specifičnost uređenja Federacije BiH, odnosno na finansijsku mogućnost kantona, utvrđena je jedinstvena osnovica za izračunavanje visine naknade za hranitelje i naknade za izdržavanje hranjenika na nivou Federacije BiH. Kao osnovica za izračunavanje navedenih naknada uzeta je prosječna isplaćena neto plata Federacije BiH obzirom da Federalni zavod za statistiku svake godine objavljuje ovaj podatak.

U Poglavlju IX – Obaveze i prava hranitelja i obaveze i odgovornosti centra (čl. 36. do 46.) sadržan je **Odjeljak A.** koji definiše obaveze i prava hranitelja i to: opće obaveze hranitelja (**član 36.**), prava hranitelja (**član 37.**), posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu (**član 38.**), posebne obaveze hranitelja za djecu (**član 39.**), posebne obaveze hranitelja za odrasla lica (**član 40.**) i stručna podrška hraniteljstvu (**član 41.**), **Odjeljak B.** koji definiše obaveze i odgovornosti centra i to: podrška hraniteljima (**član 42.**), obaveze centra (**član 43.**), individualni plan (**član 44.**) i podrška hranjeniku (**član 45.**).

Poglavlje X – Prava i obaveze hranjenika (čl. 46. do 47.) definiše obaveze hranjenika (aktivno sudjelovanje u ostvarivanju ciljeva, izvršavanje preuzetih obaveza, poštivanje pravila porodičnog života u hraniteljskoj porodici, saradnja s hraniteljem i voditeljem individualnog plana u slučaju problema i sl.) i prava djeteta i odraslog lica koje se nalazi kod hranitelja i hraniteljske porodice.

Poglavlje XI – Osposobljavanje i edukacija (čl. 48. do 50.) definiše edukaciju hranitelja gdje je predviđeno da se osposobljavanje i edukacija hranitelja u Federaciji provodi u skladu sa Planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija koji donosi federalni ministar rada i socijalne politike, ko organizuje i provodi edukaciju i dr. (**član 48.**), edukatore u oblasti hraniteljstva (**član 49.**), te područja edukacije (**član 50.**).

Usljed nepostojanja standardiziranih procedura za identificiranje, regrutiranje, odabir i obuku hraniteljskih porodica, onemogućen je značajniji razvoj hraniteljstva u Federaciji u proteklom periodu, te je i dalje dominantan trend institucionalnog zbrinjavanja širom Federacije, posebno djece bez roditeljskog staranja. Pored toga, od ukupnog broja djece smještene u hraniteljske porodice u Federaciji, najveći broj je u proteklom periodu smješten u srodničke porodice, dok se djecu koju nije bilo moguće smjestiti u srodničke porodice u pravilu upućivalo na smještaj u ustanove.

Važeći Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji i djece u dijelu kojim definiše pravo na smještaj u drugu porodicu ne specificira niti određuje način provođenja procedura identificiranja i regrutiranja hraniteljskih porodica. Također, ne postoje ni utvrđeni planovi i programi edukacije hranitelja, pa je u praksi većinom zastupljeno provođenje edukacija hranitelja od strane NVO i to prema programima i priručnicima koje su izradili NVO i međunarodne organizacije (Save the Children UK i Norway, Hope and Homes for Children, USAID).

Poglavlje XII – Registar i evidencija podataka, nadzor i praćenje primjene ovog Zakona (član 51. do 54.) definiše da Ministarstvo vodi centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu (**član 51.**). Jedinstveni registar za teritorij Federacije omogućava uposlenicima centara detaljan pregled i uvid u stanje popunjenosti hraniteljskih porodica odnosno o mogućnosti zbrinjavanja korisnika u hraniteljskim porodicama. Dalje je definisan stručni i inspekcijski nadzor nad provođenjem Zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu Zakona (**član 52.**) i praćenje primjene ovog Zakona (**član 53.**) kojim je predviđena uspostava radnog tijela za praćenje i primjenu ovog Zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu istog, te je propisan princip rodne ravnopravnosti (**član 54.**).

U Poglavlju XIII – Kaznene odredbe (čl. 55. do 56.) definisane su i utvrđene novčane kazne za prekršaj pružaoциma usluga hraniteljstva, centra i odgovornog lica u centru koji svojim manjkavim činjenjem, nečinjenem i nepostupanjem uskrati ili znatno oteža ostvarivanje prava iz ovog Zakona.

TREĆI DIO

Poglavlje XIV – Prelazne i završne odredbe (čl. 57 do 61.) regulišu status postojećih hranitelja, rok za donošenje podzakonskih akata u skladu sa ovim Zakonom, prestanak primjene odredaba Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09 i 45/16) i kantonalnih propisa koji se odnose na smještaj u drugu porodicu.

V – USKLAĐENOST ZAKONA SA PROPISIMA EU

U odnosu na predmetnu materiju koja je uređena ovim zakonom nema relevantnih sekundarnih izvora prava EU s kojim je potrebno usklađivanje.

VI – FINANSIJSKA SREDSTVA

Prijedlog zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđuje dvije vrste naknada:

- Hraniteljsku naknadu po hranjeniku u tradicionalnom hraniteljstvu, obračunatu mjesečno u visini 15% prosječne isplaćene neto plate u Federaciji BiH za prethodnu godinu, s tim da se ista uvećava za 15% za svakog narednog hranjenika, odnosno hraniteljsku naknadu po hranjeniku u specijalizovanom hraniteljstvu, obračunatu mjesečno u visini 30% prosječne isplaćene neto plate u Federaciji BiH za prethodnu godinu, s tim da se ista uvećava za 20% za svakog narednog hranjenika (član 32.);
- Naknadu za izdržavanje hranjenika u tradicionalnom hraniteljstvu, obračunatu mjesečno u visini 30% prosječne isplaćene neto plate u Federaciji BiH za prethodnu godinu, odnosno naknadu za izdržavanje hranjenika u specijalizovanom hraniteljstvu, obračunatu mjesečno u visini 50% prosječne isplaćene neto plate u Federaciji BiH za prethodnu godinu (član 34.).

Tabela 1: Procjene mjesečnih naknada za hranitelja i naknada za izdržavanje hranjenika za period 2018-2019. godina

Vrsta hraniteljstva	Vrsta naknade	Procjena visine mjesečnih naknada za 2018. godinu u KM			Procjena visine mjesečnih naknada za 2019. godinu u KM		
		1 hranjenik po porodici	2 hranjenika po porodici	3 hranjenika po porodici	1 hranjenik po porodici	2 hranjenika po porodici	3 hranjenika po porodici
Tradicionalno hraniteljstvo	Naknada za izdržavanje hranjenika	254,229	508,458	762,687	254,478	508,956	763,434
	Hraniteljska naknada	127,114	146,181	165,248	127,239	146,32	165,41
	Ukupno	381,34	654,639	927,935	381,717	655,28	928,84
Specijalizovano hraniteljstvo	Naknada za izdržavanje hranjenika	423,715	847,43	1.271,145	424,13	848,26	1.272,39
	Hraniteljska naknada	254,229	305,07	355,92	254,478	305,37	356,269
	Ukupno	677,944	1.152,50	1.627,06	678,608	1.153,63	1.628,659

U narednoj su tabeli prikazani uporedni podaci o smještaju djece u drugu porodicu i ustanove socijalne zaštite tokom 2015. godine kako bi se dobila što vjernija slika o omjeru broja djece smještene u drugu porodicu i djece smještene u ustanove socijalne zaštite, kao i o omjeru prosječnih mjesečnih izdvajanja za smještaj u drugu porodicu i smještaj u navedene ustanove. Iz prikazanih se podataka nedvojbeno može zaključiti kako je u Federaciji BiH još uvijek znatno zastupljeniji institucionalni vid zbrinjavanja djece bez roditeljskog staranja, te da se znatno veća sredstva izdvajaju za njihov smještaj u institucije. Ovakav negativan omjer je najvidljiviji u slučaju Posavskog kantona i Kantona 10 gdje su djeca bez roditeljskog staranja u 100%-om omjeru smještena u institucije.

Tabela 2: Uporedni podaci o smještaju djece u drugu porodicu i ustanove socijalne zaštite tokom 2015. godine

Naziv kantona	Broj djece smještene u drugu porodicu	Prosječna mjesečna izdvajanja po djetetu u KM	Broj djece smještene u ustanove socijalne zaštite	Prosječna mjesečna izdvajanja po djetetu u KM	Omjer broja djece smještene u drugu porodicu i djece smještene u ustanove u %	Omjer prosječnih mjesečnih izdvajanja za smještaj u drugu porodicu i smještaj u ustanove u %
Unsko-sanski	18	215,00	91	420,00	16,51 : 83,49	33,86 : 66,14
Posavski	0	0,00	17	40,19	0 : 100	0 : 100

Tuzlanski	149	443,00	122	843,37	54,98 : 45,02	34,44 : 65,56
Zeničko-dobojski	103	224,75	412	778,75	18,72 : 81,28	22,40 : 77,60
Bosansko-podrinjski	3	269,50	15	410,50	16,66 : 83,34	39,63 : 60,37
Srednjobosanski	24	644,77	179	416,90	11,82 : 88,18	60,73 : 39,27
Hercegovačko-neretvanski	20	500,00	45	587,00	30,77 : 69,23	46,00 : 54,00
Zapadno-hercegovački	15	300,00	9	500,00	62,50 : 37,50	37,50 : 62,50
Kanton Sarajevo	54	476,00	232	456,00	18,88 : 81,12	51,07 : 48,93
Kanton 10	5	0,00	24	43,25	17,24 : 82,76	0 : 100
Ukupno	391	307,302	1.146	449,60	24,81 : 75,19	40,60 : 59,40

S ciljem ilustriranja fiskalnih prednosti hraniteljstva u odnosu na institucionalno zbrinjavanje, u narednoj su tabeli prikazana stvarna izdvajanja kantona za oba vida smještaja djece bez roditeljskog staranja u 2015. godini, kao i izdvajanja do kojih bi došlo da se navedene godine primjenjivao Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pritom je bitno naglasiti da je prilikom izrade navedene ilustracije ujednačen omjer djece smještene u drugu porodicu i djece smještene u ustanove (50% : 50%) što je posljedično dovelo do povećanja izdvajanja za smještaj u drugu porodicu koje se s druge strane kompenziralo umanjnjem izdvajanja za smještaj u ustanove, a u pojedinim slučajevima čak i do značajnih ušteda u kantonalnim budžetima.

Tabela 3: Komparacija stvarnih i projiciranih izdvajanja za oba vida smještaja na primjeru 2015. godine

Naziv kantona	Broj djece smještene u drugu porodicu	Ukupna izdvajanja kantona na godišnjoj razini za smještaj u drugu porodicu KM	Broj djece smještene u ustanove socijalne zaštite	Ukupna izdvajanja kantona na godišnjem nivou za smještaj u ustanove u KM	Projicirana izdvajanja na godišnjem nivou za smještaj 1 korisnika u 1 porodicu prema novom Zakonu		Projicirana izdvajanja na godišnjem nivou za smještaj 2 korisnika u 1 porodicu prema novom Zakonu		Projicirana izdvajanja na godišnjem nivou za smještaj 3 korisnika u 1 porodicu prema novom Zakonu	
					Smještaj u drugu porodicu u KM	Smještaj u ustanove u KM	Smještaj u drugu porodicu u KM	Smještaj u ustanove u KM	Smještaj u drugu porodicu u KM	Smještaj u ustanove u KM
Unsko-sanski	18	51.707,00	91	144.418,00	246.510,00	85.698,00	211.587,75	85.698,00	199.947,00	85.698,00
Posavski	0	0,00	17	8.199,00	40.338,00	3.858,24	34.623,45	3.858,24	32.718,60	3.858,24

Tuzlanski	149	835.188,50	122	1.234.695,98	667.818,00	1.234.695,98	573.210,45	1.234.695,98	541.674,60	1.234.695,98
Zeničko-dobojski	103	209.494,00	412	2.871.412,00	1.156.356,00	1.791.156,36	992.538,90	1.791.156,36	937.933,20	1.791.156,36
Bosansko-podrinjski	3	14.283,50	15	73.891,32	40.338,00	44.335,08	34.623,45	44.335,08	32.718,60	44.335,08
Srednjobosanski	24	158.022,00	179	1.290.206,00	457.164,00	727.987,80	392.399,10	727.987,80	370.810,80	727.987,80
Hercegovačko-neretvanski	20	94.881,00	45	321.216,00	147.906,00	228.418,56	126.952,65	228.418,56	119.968,20	228.418,56
Zapadno-hercegovački	15	56.400,00	9	55.600,00	67.230,00	55.600,00	57.705,75	55.600,00	54.531,00	55.600,00
Kanton Sarajevo	54	260.150,00	232	1.269.504,00	640.926,00	782.496,00	550.128,15	782.496,00	519.862,20	782.496,00
Kanton 10	5	0,00	24	12.456,00	53.784,00	6.228,00	46.164,60	6.228,00	43.624,80	6.228,00
Ukupno	391	1.680.126,00	1.077	7.281.598,30	3.518.370,00	4.960.474,02	3.019.934,25	4.960.474,02	2.853.789,00	4.960.474,02

Imajući u vidu da je osnovna intencija ovoga Zakona postupno smanjenje broja djece bez roditeljskog staranja smještene u ustanovama socijalne zaštite u korist njihovog smještaja u hraniteljske porodice, u narednoj je tabeli prikazana trogodišnja dinamika navedenog smanjenja. Pritom se u slučaju većih kantona (Tuzlanski, Zeničko-dobojski, Srednjobosanski, Hercegovačko-neretvanski i Kanton Sarajevo) ciljalo na dostizanje omjera 45% djece u hraniteljskim porodicama u odnosu na 55% djece u ustanovama, odnosno u slučaju ostalih kantona (Unsko-sanski, Posavski, Bosansko-podrinjski, Zapadno-hercegovački i Kanton 10) s manjim potrebama za hraniteljstvom na dostizanje omjera 30% djece u hraniteljskim porodicama u odnosu na 70% djece u ustanovama. Na taj se način postupno smanjenje broja djece smještene u ustanovama socijalne zaštite u korist njihovog smještaja u hraniteljske porodice nastojalo učiniti realnijim u prve dvije godine implementacije ovoga Zakona pod pretpostavkom da će postupno doći i do povećanja broja potencijalnih hraniteljskih porodica u koje bi se ova djeca mogla izmjestiti.

Tabela 4: Trogodišnja dinamika smanjenja broja djece smještene u ustanovama u korist broja djece u hraniteljskim porodicama

Naziv kantona	Broj djece bez roditeljskog staranja u 2017. godini				Broj djece bez roditeljskog staranja u 2018. godini				Broj djece bez roditeljskog staranja u 2019. godini			
	U drugoj porodici	U ustanovama	Ukupno	Omjer u %	U drugoj porodici	U ustanovama	Ukupno	Omjer u %	U drugoj porodici	U ustanovama	Ukupno	Omjer
Unsko-sanski	18	91	109	16,51 : 83,49	23	86	109	25,07 : 74,93	28	81	109	30,52 : 69,48

Unsko-sanski	18	46.440,00	91	458.640,00	23	105.249,84	86	433.440,00	28	128.256,91	81	408.240,00
Posavski	0	0,00	17	8.199,00	2	9.152,16	15	7.234,20	5	22.903,02	12	5.787,36
Tuzlanski	149	792.084,00	122	1.234.693,68	149	681.835,92	122	1.234.695,98	149	682.510,00	122	1.234.695,98
Zeničko-dobojski	103	277.791,00	316	2.953.020,00	147	672.683,76	272	2.541.840,00	191	874.895,36	228	2.130.660,00
Bosansko-podrinjski	3	9.702,00	15	73.891,32	4	18.304,32	14	68.964,00	6	27.483,62	12	59.112,00
Srednjobosanski	24	185.693,76	179	895.501,20	56	256.260,48	123	615.344,40	88	403.093,15	115	575.322,00
Hercegovačko-neretvanski	20	120.000,00	45	316.980,00	25	114.402,00	40	281.760,00	29	132.837,52	36	253.584,00
Zapadno-hercegovački	15	54.000,00	9	54.000,00	15	68.641,20	9	54.000,00	15	68.709,06	9	54.000,00
Kanton Sarajevo	54	308.448,00	232	1.269.504,00	91	416.423,28	195	1.067.040,00	128	586.317,31	158	864.576,00
Kanton 10	5	0,00	24	12.456,00	7	32.032,56	22	11.418,00	9	41.225,44	20	10.380,00
Ukupno	391	1.794.158,76	1.050	7.276.885,20	519	2.374.985,52	898	6.315.736,58	648	2.968.231,39	793	5.596.357,34

Imajući u vidu da hraniteljske porodice mogu primati i više djece bez roditeljskog staranja na smještaj (najviše troje), te da bi maksimalno iskorištavanje kapaciteta hraniteljskih porodica posljedično dovelo i do značajnog smanjenja u budžetskim izdvajanjima kako za ovaj tako i za institucionalni vid smještaja, u narednoj su tabeli prikazana projicirana budžetska izdvajanja na godišnjem nivou za smještaj u hraniteljsku porodicu za period 2018-2019. godina pri čemu su za svaku godinu posebno prikazana tri moguća scenarija: izdvajanja za smještaj jednog djeteta po jednoj porodici, izdvajanja za smještaj dva djeteta po jednoj porodici i izdvajanja za smještaj troje djece po jednoj porodici. Kao što se može uočiti, što je više djece smješteno u jednoj hraniteljskoj porodici manja su i budžetska izdvajanja za njihov smještaj što je neposredna posljedica načina obračuna hraniteljske naknade iz člana 32. prijedloga Zakona.

Tabela 6: Projicirana budžetska izdvajanja na godišnjem nivou za smještaj u hraniteljsku porodicu za period 2018-2019. godina prema broju djece smještene u jednu porodicu

Naziv kantona	Projicirana budžetska izdvajanja na godišnjem nivou za smještaj u hraniteljsku porodicu za 2018. godinu	Projicirana budžetska izdvajanja na godišnjem nivou za smještaj u hraniteljsku porodicu za 2019. godinu
---------------	---	---

	Broj djece u hraniteljskoj porodici	Ukupna izdvajanja u KM za 1 dijete po jednoj porodici	Ukupna izdvajanja u KM za 2 djeteta po jednoj porodici	Ukupna izdvajanja u KM za 3 djeteta po jednoj porodici	Broj djece u hraniteljskoj porodici	Ukupna izdvajanja u KM za 1 dijete po jednoj porodici	Ukupna izdvajanja u KM za 2 djeteta po jednoj porodici	Ukupna izdvajanja u KM za 3 djeteta po jednoj porodici
Unsko-sanski	23	105.249,84	90.988,43	85.802,27	28	128.256,91	110.087,04	85.885,92
Posavski	2	9.152,16	7.855,67	7.855,67	5	22.903,02	20.307,32	19.009,44
Tuzlanski	149	681.835,92	585.895,51	553.481,51	149	682.510,00	589.752,00	554.021,28
Zeničko-dobojski	147	672.683,76	578.039,84	545.625,84	191	874.895,36	754.882,56	710.066,40
Bosansko-podrinjski	4	18.304,32	15.711,34	15.711,30	6	27.483,62	23.590,08	22.292,16
Srednjobosanski	56	256.260,48	219.958,70	208.289,63	88	403.093,15	345.987,84	331.099,68
Hercegovačko-neretvanski	25	114.402,00	98.844,10	93.657,84	29	132.837,52	114.667,64	108.178,08
Zapadno-hercegovački	15	68.641,20	59.565,76	55.676,16	15	68.709,06	62.906,88	59.624,12
Kanton Sarajevo	91	416.423,28	358.081,14	338.632,68	128	586.317,31	503.255,04	475.998,72
Kanton 10	7	32.032,56	28.143,08	26.846,52	9	41.225,44	36.034,04	33.438,24
Ukupno	519	2.374.985,52	2.043.084,00	1.931.579,00	648	2.968.231,39	2.561.470,00	2.399.614,00

Slijedom svega što je prethodno navedeno i s ciljem ukazivanja na uštede u kantonalnim budžetima koje je moguće ostvariti primjenom Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine u narednoj su tabeli prikazane razlike u projiciranim budžetskim izdvajanjima za 2018. i 2019. godinu u odnosu na 2017. godinu u kojoj će se zadržati postojeći nivo i način finansiranja u skladu s postojećim kantonalnim propisima. Pritom je važno naglasiti da se očekivano najviše ušteda predviđa u budžetima kantona koji imaju veći broj korisnika, a koja se na godišnjoj razini kreće od 225.255,64 KM u slučaju Zeničko-dobojskog kantona do 50.558,48 KM u slučaju Hercegovačko-neretvanskog kantona. Što se tiče kantona s manjim brojem korisnika za njih je predviđena potreba izdvajanja dodatnih sredstava. Međutim, imajući u vidu da ovi kantoni generalno imaju veći problem sa smještajem starijih lica, predviđena dodatna izdvajanja bi se mogla znatno umanjiti pa čak i neutralizirati ukoliko bi se primjena Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine proširila i na ovu kategoriju stanovništva.

Tabela 7: Razlike u projiciranim budžetskim izdvajanjima za 2018. i 2019. godinu u odnosu na 2017. godinu

Naziv kantona	Projicirana godišnja izdvajanja za oba vida smještaja u 2017. godini			Projicirana razlika godišnjih izdvajanja u 2018. godini u odnosu na 2018. godinu				Projicirana razlika godišnjih izdvajanja u 2019. godini u odnosu na 2019. godinu			
	A	B	C	D	E	F	F-C	G	H	I	I-C
	Smještaj u obitelj	Smještaj u ustanove	Ukupno	Smještaj u obitelj	Smještaj u ustanove	Ukupno	Razlika	Smještaj u obitelj	Smještaj u ustanove	Ukupno	Razlika
Unsko-sanski	46.440,00	458.640,00	505.080,00	105.249,84	433.440,00	538.689,84	+33.609,84	128.256,91	408.240,00	536.496,91	+ 31.416,91
Posavski	0,00	8.199,00	8.199,00	9.152,16	7.234,20	16.386,36	+8.187,36	22.903,02	5.787,36	28.690,38	+ 20.491,38
Tuzlanski	792.084,00	1.234.693,68	2.026.777,68	681.835,92	1.234.695,98	1.916.531,90	-110.245,78	682.510,00	1.234.695,98	1.917.205,98	-109.571,70
Zeničko-dobojski	277.791,00	2.953.020,00	3.230.811,00	672.683,76	2.541.840,00	3.214.523,76	-16.287,24	874.895,36	2.130.660,00	3.005.555,36	-225.255,64
Bosansko-podrinjski	9.702,00	73.891,32	83.593,32	18.304,32	68.964,00	87.268,32	+3.675,00	27.483,62	59.112,00	86.595,62	+3.002,30
Srednjobosanski	185.693,76	895.501,20	1.081.194,96	256.260,48	615.344,40	871.604,88	-209.590,08	403.093,15	575.322,00	978.415,15	-102.779,81
Hercegovačko-neretvanski	120.000,00	316.980,00	436.980,00	114.402,00	281.760,00	396.162,00	-40.818,00	132.837,52	253.584,00	386.421,52	-50.558,48
Zapadno-hercegovački	54.000,00	54.000,00	108.000,00	68.641,20	54.000,00	122.641,20	+14.641,20	68.709,06	54.000,00	122.709,06	+14.709,06
Kanton Sarajevo	308.448,00	1.269.504,00	1.577.952,00	416.423,28	1.067.040,00	1.483.463,28	-94.488,72	586.317,31	864.576,00	1.450.893,31	-127.058,69
Kanton 10	0,00	12.456,00	12.456,00	32.032,56	11.418,00	43.450,56	+30.994,56	41.225,44	10.380,00	51.605,44	+39.149,44
Ukupno	1.794.158,76	7.276.885,20	9.071.043,96	2.374.985,52	6.315.736,58	8.690.722,10	-380.321,86	2.968.231,39	5.596.357,34	8.564.588,73	-506.455,23

Slijedom svega što je prethodno navedeno, u narednoj su tabeli prikazana sveukupna finansijska izdvajanja za trogodišnje implementiranje specifičnih ciljeva s pratećim preferentnim opcijama operativnih ciljeva definisanih Javnom politikom o razvoju hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tabela 8: Sveobuhvatna projekcija sredstava potrebnih za trogodišnje implementiranje Javne politike o razvoju hraniteljstva u Federaciji BiH i Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (2017-2019)

Specifični cilj 1: Unaprijediti i održavati harmoniziranim sistem hraniteljstva u Federaciji BiH					
Naziv preferentne opcije	Troškovi implementacije Zakona u 2017. godini u KM	Troškovi implementacije Zakona u 2018. godini u KM	Troškovi implementacije Zakona u 2019. godini u KM	Ukupna finansijska izdvajanja za trogodišnju	Izvor finansiranja

				implementaciju Zakona u KM	
Preferentna opcija: Ojačati postojeće oblike hraniteljstva (tradicionalno i specijalizirano), te uspostaviti hitno i povremeno hraniteljstvo	0,00	0,00	0,00	0,00	Ne iziskuje dodatna sredstva
Preferentna opcija: Osmisliti i provesti jedinstvenu javnu kampanju u Federaciji BiH u cjelini	71.273,00	71.273,00	71.273,00	213.819,00	Donatorska sredstva
Preferentna opcija: Definirati jedinstvene procedure i uspostaviti kapacitete identificiranja, regrutiranja i licenciranja hranitelja u Federaciji BiH u cjelini	0,00	0,00	0,00	0,00	Ne iziskuje dodatna sredstva
Preferentna opcija: Utvrditi jedinstveni minimum za budžetsko finansiranje hraniteljstva u Federaciji BiH	1.794.158,76	2.374.985,52	2.968.231,39	7.137.376,00	Kantonalni budžeti
Specifični cilj 2: Osigurati održivu tranziciju s institucionalnog načina zbrinjavanja na porodični smještaj (hraniteljstvo) u Federaciji BiH					
Preferentna opcija: Postupno smanjenje broja trenutno smještenih hranjenika u ustanovama (djece i odraslih) i povećanje hranjenika u hraniteljskim porodicama i postupna transformacija ustanova velikog kapaciteta	0,00	0,00	0,00	0,00	Ne iziskuje dodatna sredstva
Preferentna opcija: Provoditi stručno usavršavanje stručnih radnika u institucijama o pružanju novih usluga u procesu transformacije i deinstitucionalizacije	25.310,00	25.310,00	25.310,00	75.930,00	Donatorska sredstva
Preferentna opcija: Osmisliti i provoditi jedinstveni program obuke i stručnog usavršavanja potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji BiH	50.000,00	25.000,00	15.000,00	90.000,00	Donatorska sredstva
	7.300,00	3.650,00	4.000,00	14.950,00	Budžet Federacije BiH
	57.300,00	28.650,00	19.000,00	104.950,00	Svi izvori finansiranja
Preferentna opcija: Omogućiti	0,00	0,00	0,00	0,00	Ne iziskuje dodatna sredstva

veću uključenost i iskorištenost NVO i privatnog sektora, te volontera u sistem socijalne zaštite					
Specifični cilj 3: Unaprijediti kadrovske i finansijsko-materijalne kapacitete CSR u Federaciji BiH u oblasti hraniteljstva i općenito					
Preferentna opcija: Izvršiti postupnu preraspodjelu stručnih kadrova iz ustanova u CSR i postojećih kadrova unutar CSR i eventualno novo zapošljavanje nedostajućih kadrova u CSR	40.104,00	40.104,00	40.104,00	120.312,00	Kantonalni budžeti ¹
	569.604,00	569.604,00	569.604,00	1.708.812,00	Općinski budžeti ²
	45.120,00	0,00	0,00	45.120,00	Donatorska sredstva
	654.828,00	609.708,00	609.708,00	1.874.244,00	Svi izvori finansiranja
Preferentna opcija: Pобољшanje prostornih i tehničkih uslova za rad CSR u skladu s Pravilnikom o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite u Federaciji BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	Ne iziskuje dodatna sredstva
Preferentna opcija: Osmisliti i provoditi jedinstveni program obuke i stručnog usavršavanja službenika CSR u Federaciji BiH u cjelini	50.000,00	50.000,00	50.000,00	94.080,00	Donatorska sredstva
	12.720,00	12.720,00	12.720,00	94.080,00	Budžet Federacije BiH
	62.720,00	62.720,00	62.720,00	188.160,00	Svi izvori finansiranja
Specifični cilj 4: Uspostaviti mehanizam praćenja provedbe Zakona i održavati djelotvornim kapacitete i mehanizme saradnje i koordinacije između svih zainteresiranih strana u Federaciji BiH u oblasti hraniteljstva					
Preferentna opcija: Uspostaviti sveobuhvatan sistem praćenja, kontrole, ocjene i odgovora na identificirane propuste i kršenja u sistemu hraniteljstva u Federaciji BiH na političkoj i stručno-tehničkoj razini	260,00	260,00	260,00	780,00	Budžet Federacije BiH
	2.600,00	2.600,00	2.600,00	7.800,00	Kantonalni budžeti
	2.860,00	2.860,00	2.860,00	8.580,00	Svi izvori finansiranja
Preferentna opcija: Uspostaviti sveobuhvatan sistem praćenja,	0,00	0,00	0,00	0,00	Ne iziskuje dodatna sredstva

¹ Prema analizi koju je sačinilo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike tijekom izrade dokumenta Javne politike o razvoju hraniteljstva predviđa se zapošljavanje u sljedećih pet kantona: Tuzlanski, Zeničko-dobojski, Srednjobosanski, Hercegovačko-neretvanski i Kanton Sarajevo.

² U Tabeli su prikazani troškovi novozaposlenih kadrova za 30 centara za socijalni rad. Uzeti su centri koji trenutno imaju veći broj korisnika na smještaju, koji su iskazali potrebu za novim stručnim kadrovima i koji bez novog zapošljavanja neće biti u mogućnosti izdvojiti kadar za poslove hraniteljstva. Neophodno je napomenuti da su u Tabeli prikazani ukupni troškovi angažiranja zaposlenih na području cijele Federacije, odnosno troškovi na godišnjem nivou koje treba osigurati osnivač centra za socijalni rad (kanton/općina) za zapošljavanje jednog stručnog radnika.

kontrole, (pro)ocjene i odgovora na identificirane propuste i kršenja u sistemu hraniteljstva u Federaciji BiH					
Preferentna opcija: Povećati stepen iskorištenosti vanbudžetskih izvora finansiranja za pitanja hraniteljstva u Federaciji BiH (grantovi, zajmovi, EU fondovi pomoći, drugi bilateralni i multilateralni donatori)	0,00	3.580,00	3.580,00	7.160,00	Budžet Federacije BiH
	0,00	7.200,00	7.200,00	14.000,00	Kantonalni budžeti
	10.780,00	0,00	0,00	10.780,00	Donatorska sredstva
	10.780,00	10.780,00	10.780,00	32.340,00	Svi izvori finansiranja
Ukupni iznosi po godinama implementacije Zakona i po izvorima finansiranja	20.280,00	20.210,00	20.560,00	61.050,00	Budžet Federacije BiH
	1.836.862,76	2.424.889,52	3.018.135,39	7.279.887,67	Kantonalni budžeti
	569.604,00	569.604,00	569.604,00	1.708.812,00	Općinski budžeti
	252.483,00	171.583,00	161.583,00	585.649,00	Donatorska sredstva
	2.679.229,76	3.186.286,52	3.769.882,39	9.635.398,67	Svi izvori finansiranja

Kao što se može vidjeti iz pregleda ukupnih budžetskih izdvajanja, za trogodišnju implementaciju Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine neophodno je izdvojiti **ukupno 9.632.798,67 KM** iz budžeta svih nivoa vlasti od čega na federalni budžet otpada 61.050,00 KM, na kantonalne 7.277.287,67 KM i na općinske 1.708.812,00 KM, dok je od strane donatora predviđeno osiguranje iznosa od 585.649,00 KM. Također, neophodno je naglasiti da je u tabeli prikazan minimum izdvajanja od donatora i da će ova sredstva biti znatno veća imajući u vidu da će Ministarstvo, u saradnji s kantonalnim ministarstvima, intenzivirati saradnju s donatorima (UNICEF, HHC i drugi) što bi u konačnici trebalo dovesti do znatnog rasterećenja budžeta svih nivoa vlasti. U tom kontekstu, navedeni su donatori već izrazili spremnost finansijski podržati provođenje određenih aktivnosti kao što je, primjerice, osmišljavanje i provođenje jedinstvenog programa obuke i stručnog usavršavanja službenika CSR u Federaciji BiH u cjelini, osmišljavanje i provođenje jedinstvene javne kampanje u Federaciji BiH u cjelini, kao i edukacije hranitelja u Federaciji BiH u sljedećem trogodišnjem razdoblju. Na taj će se način dobiti kvalitetan stručni kadar u CSR u Federaciji BiH koji će svojim stečenim znanjima kroz primjenu u praksi doprinijeti razvoju i unapređenju usluga i hraniteljstva uopće.

Iako će donošenje Zakona u srednjoročnom smislu (u periodu od najviše sljedeće tri godine) dovesti do neznatnog povećanja izdvajanja sredstava iz kantonalnih budžeta, koristi od tih troškova u dugoročnom smislu (u periodu od narednih 5-10 godina) su mnogostruke i uključuju:

- U skladu s najboljim interesom hranjenika (djeca bez roditeljskog staranja, djeca i odrasli s invaliditetom) stvaraju se optimalne pretpostavke za ostvarenje prava da žive u porodičnom okruženju. U slučaju kada biološka porodica nije u stanju brinuti o njima, traži se alternativno rješenje, što je u praksi većine zemalja hraniteljska porodica, a ne smještaj u ustanove što je trenutno dominantno zastupljen pristup u Federaciji BiH. S obzirom da je u toku reforma sistema socijalne zaštite u Federaciji BiH koja obuhvaća i reformu institucionalnog zbrinjavanja, uspostavljanjem novih oblika hraniteljstva pruža se mogućnost odrastanja u porodičnom okruženju djeci bez roditeljskog staranja i djeci s invaliditetom, koje je jedino povoljno za kvalitetan psihofizički razvoj i umanjenje stigmatizacije djece koja su smještena u institucijama. Kada su u pitanju lica s invaliditetom, porodično okruženje je od velikog značaja za njihovo osamostaljivanje i samostalno funkcionisanje u društvenoj zajednici, te dugoročno gledano na ovaj se način ostvaruje cilj njihove potpune integracije u društvo;
- Jedinstvenim, sistematičnim i sveobuhvatnim pristupom u promoviranju hraniteljstva osigurat će se dovoljan broj novih hraniteljskih porodica u kojima će djeca odrastati u porodičnom okruženju što će rezultirati razvojem samostalnih, emancipiranih odraslih lica koje su u stanju uključiti se na tržište rada i manje oslanjati na sistem socijalne zaštite. S druge strane, odraslim licima će se omogućiti dodatno razvijanje njihovih vještina, samostalnost i maksimalno uključivanje kao korisnih članova u društvenu zajednicu;
- Uslijed rasta broja hranjenika u hraniteljskim porodicama, budžetska izdvajanja za potrebe smještenog hranjenika i angažiranje hranitelja promatrana u dugoročnom smislu će se kontinuirano smanjivati obzirom da su troškovi smještaja u hraniteljskim porodicama manji od realnog troška smještaja u ustanove. Na ovaj način, dugoročno gledano, ostvarit će se znatne uštede u budžetima kantona;
- S obzirom da hraniteljstvo nije trenutno razvijeno ili, ako je zastupljeno, onda je to u specifičnim kantonima (Kanton Sarajevo, Tuzlanski kanton, Srednjobosanski kanton) ovim Zakonom se omogućava razvijanje hraniteljstva i u onim kantonima Federacije BiH gdje to do sada nije bio slučaj;
- Sveobuhvatnim i sistematičnim promoviranjem zasnovanim na jedinstvenom programu osigurava se informisanost i animiranje dovoljnog broja hraniteljskih porodica za različite vrste hraniteljstva što će rezultirati smanjenjem broja hranjenika na institucionalnom smještaju, poštivanjem prava zagwarantiranih međunarodnim dokumentima, kao i provođenjem usvojenih konvencija i strateških dokumenata u BiH/Federaciji. Također bi se kampanjom u široj javnosti podigla svijest o važnosti odrastanja i života u porodičnom okruženju, te, u konačnici, privukle potencijalne hraniteljske porodice da se prijave za hraniteljstvo, te ukoliko zadovoljavaju uslove, djetetu ili odraslom licu omoguće da žive u porodičnom okruženju. Jedinstvena kampanja bi također osigurala promjenu u načinu razmišljanja stručnih radnika centara za socijalni rad, koji bi se, sa sveobuhvatnijim razumijevanjem uticaja porodičnog okruženja na hranjenike, prilikom donošenja odluka o načinu njihovog zbrinjavanja više odlučivali na hraniteljstvo nego na institucionalizaciju;
- Ovim Zakonom predviđena je i naknada za rad hranitelja koja, iako simbolična, ima za cilj unapređenje finansijske pozicije i ekonomsko osnaživanje hraniteljske

porodice. Pored ovoga, omogućavanjem hranjenicima da odrastaju u porodičnom okruženju povećavaju se njihove šanse za razvijanje potrebnih životnih vještina, adekvatnih radnih navika, pristup kvalitetnijem obrazovanju i uslugama podrške obrazovanju, čime se znatno povećavaju njihove mogućnosti za zapošljavanje;

- Prevazilazi se uočeni problem neplaćenog ženskog rada jer, kako je to u Analizi problema sadržanoj u Javnoj politici o razvoju hraniteljstva izneseno, uočeno je da su žene u najvećem broju hraniteljice ili da se brinu o hranjenicima kada su smješteni u njihovoj porodici, te do donošenja ovog Zakona nisu imale pravo ni na kakvu vrstu naknade u svrhu vršenja poslova hraniteljstva;
- Pozitivni učinci u smislu povećanja ukupnih primanja hraniteljske porodice kroz naknadu za rad hranitelja, imat će utjecaja na kvalitetniju ekonomsku zaštitu porodice i djece, lica s invaliditetom, rizičnih kategorija stanovništva, pojedinaca, porodica i domaćinstava u stanju socijalne potrebe, kao i na razvijanje hraniteljstva uopće;
- Unapređenje kvalitete rada i pružanja kvalitetnijih usluga hranjenicima od strane hranitelja osigurat će se jednak kvalitet i jednak pristup uslugama hraniteljstva na području cijele Federacije BiH obzirom na jednake procedure identifikacije kao i unificiranu metodu odabira i edukacije hranitelja. Također, stvara se jedinstven sistem praćenja njihovog rada u svim kantonima, koji do sada nije postojao;
- Utvrđivanjem jedinstvenog minimuma za budžetsko finansiranje hraniteljstva izjednačit će se naknade, a samim tim će se i poboljšati kvaliteta usluga hraniteljstva i dostupnost istih svim hranjenicima. Navedenim bi se stvorile pretpostavke za unapređenje hraniteljstva na području Federacije BiH i veću zainteresiranost potencijalnih hranitelja za bavljenje ovim vidom socijalne zaštite. Osim toga, jedinstvenim minimumom će se osigurati izjednačavanje naknada za smještaj hranjenika na teritoriju cijele Federacije BiH, te će se poboljšati kvaliteta usluga hranitelja;
- Kroz uspostavljanje Radnog tijela za praćenje i evaluaciju ovog Zakona stvorena je osnova za sistematično praćenje cjelokupne oblasti hraniteljstva, te blagovremenu identifikaciju problema i predlaganje korektivnih mjera za njihovo prevazilaženje.

VII – KONSULTACIJE

Nacrt Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je utvrdila Vlada Federacije BiH na 28. sjednici, održanoj 22.10.2015. godine, dostavljen je aktom broj: 03-02-1057/2015 od 22.10.2015. godine, Parlamentu Federacije BiH radi razmatranja i prihvatanja.

Po pitanju predmetnog Nacrta zakona Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH donio je na 4. redovnoj sjednici održanoj dana 17.11.2015. godine, Zaključak kojim prihvata Nacrt Zakona o hraniteljstvu u Federaciji BiH, te smatra da isti može poslužiti kao osnova za izradu Prijedloga zakona. Tačkom II. i III. predmetnog Zaključka zadužuje se Predlagač da organizira i provede javnu raspravu po pitanju predmetnog Nacrta zakona u trajanju od 60 dana, te da prilikom izrade Prijedloga zakona ima u vidu sve sugestije, primjedbe i prijedloge iznesene u raspravi kao i one koje su dostavljene ili će biti dostavljene u pisanoj formi.

Također, Dom naroda Parlamenta Federacije BiH donio je na nastavku 5. sjednice održane dana 11.02.2016. godine Zaključak kojim prihvaća Nacrt Zakona o hraniteljstvu u Federaciji BiH, te smatra da isti može poslužiti kao osnova za izradu Prijedloga zakona. Tačkom 2. predmetnog Zaključka zadužuje se Vlada Federacije BiH da organizira i

provede javnu raspravu po pitanju predmetnog Nacrta zakona u trajanju od 60 dana, te da Nacrt ovog zakona uputi kantonalnim skupštinama radi davanja mišljenja u skladu s procedurom propisanom Ustavom Federacije iz zajedničkih nadležnosti federalne vlasti i kantona. Također se zadužuje Vlada Federacije BiH da, prilikom izrade Prijedloga zakona ima u vidu sugestije, primjedbe i prijedloge iznesene na sjednici Doma naroda kao i one iznesene u javnoj raspravi.

Postupajući u skladu s gore navedenim zaključcima, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, dana 07.03.2016. godine, otvorilo je javnu raspravu o Nacrtu zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, u trajanju od 60 dana od dana postavljanja Nacrta Zakona i Dokumenta Politike o razvoju hraniteljstva u Federaciji BiH na web stranici Ministarstva. Pozvani su svi zainteresirani da svoje mišljenje i prijedloge na tekst Nacrta zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine dostave elektronskim ili pisanim putem Ministarstvu.

Uz podršku USAID/SGIP Projekta Federalno ministarstvo rada i socijalne politike organizovalo je tri regionalne javne rasprave, na kojima su prisustvovali predstavnici federalnih i kantonalnih nivoa vlasti, ministarstva, centri za socijalni rad/službe socijalne zaštite, te predstavnici civilnog društva.

Prva javna rasprava održana je 14.03.2016. godine u Sarajevo na kojoj je sudjelovalo oko 50 učesnika iz Kantona Sarajevo, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog i Srednjobosanskog kantona, a ista je bila praćena medijski od velikog broja novinara i TV kuća. Među učesnicima su bili i predstavnici Predstavničkog doma Federacije BiH, te predstavnici federalnih ministarstava zdravstva i obrazovanja, kantonalnih ministarstava socijalne zaštite i finansija, općinskih organa socijalnog staranja, te nevladine organizacija.

Druga javna rasprava održana je 17.03.2016. godine u Tomislavgradu, na kojoj je bilo ukupno 56 učesnika iz Kantona 10, Hercegovačko-neretvanskog kantona, Unsko-sanskog i Zapadno-hercegovačkog kantona.

Treća javna rasprava održana je 22.03.2016. godine u Tuzli na kojoj je prisustvovalo 26 učesnika iz Tuzlanskog i Posavskog kantona.

Također, shodno navedenom zaključku Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike uputilo je putem akta od 26.02.2016. godine, Nacrt Zakona o hraniteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine na razmatranje i mišljenje kantonalnim skupštinama, te urgiralo za dostavu mišljenja putem akata od 11.07.2016. godine i 26.09.2016. godine.

Mišljenje na Nacrt Zakona dostavile su skupštine Tuzlanskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona, Srednjobosanskog kantona, Unsko-sanskog kantona, Hercegovačko-neretvanskog kantona i Bosansko-podrinjskog kantona.

Resorno ministarstvo Kantona Sarajevo dostavilo je obavještenje ovom ministarstvu da Nacrt zakona nisu dostavili Skupštini kantona na mišljenje uz obrazloženje da je Ministarstvo finansija sačinilo mišljenje po pitanju fiskalne procjene predmetnog zakona, te obzirom da su iskazana dodatna sredstva za provođenje predloženog Nacrta zakona a ista nisu u skladu s finansijskim mogućnostima kantona, isto nije moglo dati pozitivno mišljenje na Nacrt zakona.

Vlada Kantona 10 donijela je Zaključak kojim se daje pozitivno mišljenje na Nacrt Zakona uz obavezno prihvatanje primjedbi resornog ministarstva koje je dostavljeno u prilogu.

Skupštine onih kantona koje su dostavile mišljenje na Nacrt Zakona uglavnom su prihvatile informacije i mišljenja svojih resornih ministarstava, i dale su pozitivno mišljenje na Nacrt Zakona uz uvažavanje primjedbi svojih resornih ministarstava i vlada kantona, a koje su se uglavnom odnosile na finansijske nemogućnosti kantona da implementiraju odnosno finansiraju provedbu ovog zakona. Skupština Unsko-sanskog kantona podržala je u cjelosti Nacrt Zakona uključujući i finansijski aspekt koštanja zakona. Prikupljena mišljenja vlada i skupština kantona dostavljaju se u prilogu kao sastavni dio obrazloženja Zakona.

I pored dostavljenih urgencija mišljenja skupština Posavskog kantona i Zapadno-hercegovačkog kantona nisu nam dostavljena.

Sve primjedbe koje su date na javnim raspravama ili dostavljene ovom ministarstvu, sublimirane su i prikazane kroz tabelarni prikaz primjedbi na Nacrt Zakona o hraniteljstvu Federacije BiH koji se nalazi u nastavku.

Redni broj	Naziv institucije	Povezani članovi	Tekst primjedbe / prijedloga / komentara	Razlog prihvatanja / neprihvatanja prijedloga
Član 1. (Predmet Zakona)				
<p>(1) Ovim Zakonom uređuju se načela hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uslovi za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, hraniteljski ugovor, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad (u daljem tekstu: centar), prava i obaveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, upravni nadzor, te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.</p> <p>(2) Djeci i odraslim licima koja su privremeno ili trajno bez roditeljskog odnosno porodičnog staranja, omogućit će se zaštita u porodičnom okruženju.</p> <p>(3) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.</p>				
1.	Centar za socijalni rad Jablanica		U članu 1. ovog zakona riječ hraniteljski ugovor definisati kao ugovor o hraniteljstvu.	Prijedlog prihvaćen
2.	Zlatan Musić - SOS selo Gračanica		Termin hranjenik nije adekvatan, te je bolji izraz korisnik hraniteljstva.	Prijedlog nije prihvaćena - Radna grupa se opredjelila za termin hranjenik
3.	Gender Centar Federacije BiH		U članu 1., pod nazivom „Predmet Zakona“, potrebno je dodati novi stav (4) koji glasi: „Prilikom formiranja stručnih timova. Timova za hraniteljstvo i Radnog tijela za praćenje i evaluaciju ovog Zakona, vodit će se računa o zastupljenosti oba spola, a imajući u vidu najbolji interes hranjenika“.	Prijedlog prihvaćen – novi član 55. Prijedloga Zakona
4.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 1. stav (1) potrebno je dopuniti navod „centara za socijalni rad“ sa tekstom „i nadležnim službama socijalne zaštite (u daljem tekstu: centar/služba)“.	Prijedlog nije prihvaćena – isto je u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.
Član 2. (Značenje pojedinih izraza)				
U smislu ovoga zakona pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:				
<p>a) <i>Hraniteljstvo</i> je oblik zaštite izvan vlastite porodice kojim se djetetu ili odraslom licu osigurava smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;</p> <p>b) <i>Hraniteljsku porodicu</i> čine hranitelj, njegov bračni ili vanbračni partner i drugi srodnici s kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;</p> <p>c) <i>Hranitelj</i> je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen hraniteljski ugovor i pruža usluge zaštite hranjeniku u skladu s ovim Zakonom;</p> <p>d) <i>Potencijalni hranitelj</i> je lice za koje je centar utvrdio da ispunjava uslove za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen hraniteljski ugovor, u skladu s ovim Zakonom;</p> <p>e) <i>Hranjenik</i> je dijete, mlađe punoljetno lice do završetka redovnog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka redovnog školovanja ako se ne može zaposliti, a</p>				

najduže do 26. godine života, i odraslo lice koje je ostvarilo pravo na usluge zaštite izvan vlastite porodice i smješteno je u hraniteljsku porodicu na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;

- f) *Hraniteljska naknada* je naknada hranitelju za njegov rad, pruženu zaštitu i uloženi trud u zbrinjavanju hranjenika na smještaju u skladu s njegovim individualnim planom rada i rješenjem centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;
- g) *Naknada za izdržavanje hranjenika* je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;
- h) *Hraniteljski ugovor* je ugovor o međusobnim pravima i obavezama koji sklapaju centar i potencijalni hranitelj, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu.

1.	Jadranka Miloš -Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 2. dodati nove tačke i) Tim hraniteljstva kojom bi se preciziralo značenje tima za hraniteljstvo i j) Voditelj individualnog plana kojom bi se preciziralo značenje voditelja individualnog plana	Prijedlog nije prihvaćen – uzimajući u obzir ostale pristigle komentare član 46. Nacrta zakona (Timovi za hraniteljstvo) je brisan. Naime, jasna je potreba za formiranjem stalne službe, a ne ad hoc tijela – tima. Postoji potreba jačanja stručnih kapaciteta centara, a što će biti ostvareno upošljavanjem novih stručnih kadrova i edukacijom. Pitanje voditelja individualnog plana je na odgovarajući način utvrđeno u članu 44. Nacrta.
2.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U članu 2. stav (1) tačka a) ispred riječi smještaj dodati riječi „odgovarajući porodični“, a iza riječi smještaj dodati riječ „briga“.	Prijedlog djelimično prihvaćen – pojam „zaštita“ obuhvata i brigu o korisniku.
3.	Centar za socijalni rad Jablanica		U članu 2. definisati pojam centra za socijalni rad kao jednog od učesnika u postupku hraniteljstva. U tački h) hraniteljski ugovor preimenovati u ugovor o hraniteljstvu. Također u ovoj tački izbrisati riječ potencijalni hranitelj, a ostaviti samo riječ hranitelj jer nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj u kojem stoji ime hranitelja potencijalni hranitelj više nije potencijalni već je rješenjem određen kao hranitelj, a ugovor se zaključuje nakon donošenja rješenja.	Prijedlog djelimično prihvaćen – u dijelu koji se odnosi na definisanje pojma centra za socijalni rad prijedlog nije prihvaćen iz razloga što iz ostalih odredbi nedvosmisleno proizilazi da je centar jedna od strana u postupku, te isto nije potrebno izričito navoditi. Hraniteljski ugovor je preimenovan u ugovor o hraniteljstvu, te je precizirana tačka h) stava (1) ovog člana, kao i član 30. stav (1) Nacrta zakona koji se odnosi na ugovor o hraniteljstvu.
4.	Zlatan Musić - SOS selo Gračanica		U ovom članu razgraničiti da li je hraniteljstvo zbrinjavanje ili briga obzirom da se hranjeniku pruža kompletna briga.	Prijedlog prihvaćen - član 2. stav (1) tačka a) dopunjena.
			Tačka h) člana 2. - nema tog ugovora koji može	Prijedlog nije prihvaćen - prijedlog vezan za

			precizirati šta sve briga podrazumjeva.	stav (1) tačka h) ovog člana nije prihvaćen obzirom da se radi o konstataciji, a ne o konkretnom prijedlogu.
5.	Mirsada Bajramović - Udruženje Zemlja djece BiH		U članu 2. termin hranitelj i njegov bračni i vanbračni partner – šta je regulisano Porodičnim zakonom treba vidjeti i uskladiti.	Prijedlog nije prihvaćen - prijedlog nije razumljiv. Pojmovi „bračni i vanbračni partner“ preuzet je iz Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine.
6.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 2. tačka f) potrebno izmjeniti tekst kako slijedi: „Hraniteljska naknada je naknada hranitelju za njegov rad, pruženu zaštitu i uloženi trud u zbrinjavanju hranjenika na smještaju u skladu sa individualnim planom potreba i aktivnosti i rješavanjem centra/sluzbe o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu“.	Prijedlog prihvaćen
7.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		U članu 2. (Značenje pojedinih izraza) poslije tačke h) dodati sljedeće tačke: a) voditelj postupka (potrebno ga je odmah definirati, spominje se tek u drugom dijelu zakona),	Prijedlog prihvaćen
			b) individualni plan zaštite (dokument koji se provlači kroz cijeli tekst zakona).	Prijedlog prihvaćen
			U cijelom tekstu Nacrta Zakona riječi "Individualni plan rada" zamijeniti sa „Individualni plan zaštite“.	Prijedlog prihvaćen
8.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK		Predlažemo da se propiše i značenje sljedećih izraza: tim za hraniteljstvo i voditelj individualnog plana promjena, na način da se iza tačke h) dodaju nove tačke „i) tim za hraniteljstvo j) voditelj individualnog plana promjena“ i da isti glase: i) Tim za hraniteljstvo je stručni tim kojeg čine stručni radnici centra koji obavljaju poslove vezane za hraniteljstvo;	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da je već regulisano članom 46 Zakona.
			j) Voditelj individualnog plana promjene je stručni radnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju, te neposredno prati korisnika hraniteljstva u hraniteljskoj porodici.	Prijedlog prihvaćen

			Predlažemo da se u svim članovima Nacrta zakona, u odgovarajućem padežu, riječ „hranjenik“ zamjeni riječima „korisnik hraniteljstva“, a riječi „individualni plan rada“ zamjeni s riječima „individualni plan promjene“.	Prijedlog djelimično prihvaćen u dijelu koji se odnosi na individualni plan
Član 7. (Načelo najboljeg interesa za hranjenika)				
Pri utvrđivanju potrebe i okolnosti za smještaj hranjenika u hraniteljsku porodicu, vodi se računa o potrebama hranjenika, odnosno ciljevima individualnog plana rada.				
1.	Mirsada Bajramović - Udruženje Zemlja djece BiH		U ovom članu kod termina potreba hranjenika dodati i interesa hranjenika, a također umjesto individualnog plana rada koristiti termin individualni plan promjena/progresa.	Prijedlog nije prihvaćen – individualni plan rada je preciziran članom 44. Nacrta zakona kojim je navedeno šta se sve podrazumijeva pod istim uključujući i dati prijedlog.
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 7. (Načelo najboljeg interesa hranjenika) potrebno je dodati stav (2) koji se odnosi na zaštitu djeteta, obaveze utvrđene u stavu (1) ovog člana, vrše se u svrhu zaštite prava hranjenika u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta“.	Prijedlog nije prihvaćen – smatramo da nije potrebno posebno navoditi Konvenciju o pravima djeteta obzirom da je ista navedena u Aneksu Ustava Federacije BiH u okviru instrumenta za zaštitu ljudskih prava koji imaju pravnu snagu ustavnih odredaba.
Član 9. (Tradicionalno hraniteljstvo)				
Tradicionalno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se pružaju usluge zaštite djetetu i mlađem punoljetnom licu bez odgovarajućeg roditeljskog staranja čiji psihofizički razvoj i nivo funkcionisanja ne odstupaju značajnije od razvoja i odrastanja djeteta iste životne dobi, a za koje je procijenjeno da je primjena hraniteljstva u njegovom najboljem interesu, djeci čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, odraslom licu za zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba povezanih uz njegovu životnu dob ili zdravstveno stanje, te samohranom majci s djetetom do godinu dana starosti djeteta ukoliko nema sredstava za izdržavanje ili kojoj je usljed neriješenog stambenog pitanja ili poremećenih porodičnih odnosa potreban privremeni smještaj u hraniteljskoj porodici.				
1.	Centar za socijalni rad Jablanica		U članu 9. termin tradicionalno hraniteljstvo poredati po kategorijama na sljedeći način: Tradicionalno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se pružaju usluge zaštite: - djetetu i mlađem punoljetnom licu bez odgovarajućeg roditeljskog staranja čiji psihofizički razvoj i nivo funkcionisanja ne odstupaju značajnije od razvoja i odrastanja djeteta iste životne dobi, a	Prijedlog prihvaćen

			<p>za koje je procijenjeno da je primjena hraniteljstva u njegovom najboljem interesu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - djeci čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, - odraslom licu za zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba povezanih uz njegovu životnu dob ili zdravstveno stanje, - te samohranom majci s djetetom do godinu dana starosti djeteta ukoliko nema sredstava za izdržavanje ili kojoj je usljed neriješenog stambenog pitanja ili poremećenih porodičnih odnosa potreban privremeni smještaj u hraniteljskoj porodici. <p>Ovakvu strukturu ovog člana je potrebno postaviti iz razloga što će se prilikom izrade rješenja o priznavanju prava direktnije moći pozvati na određenu kategoriju korisnika npr. član 9. stav (1) tačka 1., tačka 2. i sl.</p>	
2.	Gender Centar Federacije BiH		U članu 9. Nacrta Zakona o hraniteljstvu pod nazivom „Tradicionalno hraniteljstvo“ umjesto riječi „samohranom majci“ potrebno je upotrijebiti riječi „samohranom roditelju“.	Prijedlog prihvaćen
3.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		U članu 9. (Tradicionalno hraniteljstvo): iza riječi „odrastanja djeteta“ dodati riječi „odnosno mlađeg punoljetnog lica bez odgovarajućeg roditeljskog staranja“....	Prijedlog nije prihvaćen – predložena formulacija dopune ne bi imala smisla.

**Član 10.
(Specijalizovano hraniteljstvo)**

(1) Specijalizovano hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se hranjeniku pružaju specijalizovane usluge zaštite, zadovoljavanjem njegovih osnovnih i dodatnih životnih potreba, povezanih uz njegov psihofizički razvoj i nivo funkcionisanja koji odstupaju značajnije od razvoja i odrastanja djeteta iste životne dobi, ili uz veće probleme u ponašanju, teže zdravstveno stanje ili invaliditet, a hranjeniku potrebnu zaštitu pruža specijalizovani hranitelj koji ima posebna znanja i vještine, te članovi njegove porodice.

(2) Specijalizovani hranitelj pruža usluge zaštite iz stava (1) ovoga člana hranjenicima i to: djeci s invaliditetom, odgojno zanemarenoj djeci, djeci u sukobu sa zakonom, djeci žrtvama porodičnog i drugog nasilja, djeci žrtvama trgovine ljudima, djeci žrtvama zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti, djeci s društveno negativnim ponašanjem, djeci kojoj je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite, te maloljetnoj trudnici, maloljetnoj majci s djetetom ili maloljetnim roditeljima s djetetom ako se na taj način osnažuje njihovo roditeljstvo i ako nemaju porodičnu podršku.

(3) Specijalizovani hranitelj pruža usluge zaštite odraslim hranjenicima iz stava (1) ovoga člana za koje je procijenjeno da je njihov smještaj u specijalizovanu hraniteljsku porodicu u njihovom najboljem interesu.

1.	Jadranka Miloš - Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 10. kod specijalizovanog hraniteljstva precizirati i odrasla lica.	Prijedlog prihvaćen
2.	Centar za socijalni rad Jablanica		Iz stava (1) člana 10. riječi „a hranjeniku potrebnu zaštitu pruža specijalizovani hranitelj koji ima posebna znanja i vještine, te članovi njegove porodice“ prebaciti u novi stav (2) koji glasi: Specijalizirani hranitelj koji ima posebna znanja i vještine, te članovi njegove porodice pružaju hranjeniku potrebnu zaštitu.	Prijedlog nije prihvaćen – isto je već sadržano u stavu (1), te prihvatanje prijedloga suštinski ništa ne mijenja.
3.	Gender Centar Federacije BiH		U članu 10. stav (2) Nacrta Zakona o hraniteljstvu, pod nazivom „Specijalizirano hraniteljstvo“, iza riječi „maloljetnoj majci s djetetom“, potrebno je staviti zarez i dodati riječi „maloljetnom ocu s djetetom“.	Prijedlog prihvaćen – te su riječi „maloljetnoj majci“ zamijenjene riječima „maloljetnom roditelju“.
4.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 10. stav (2) potrebno je dopuniti navod „maloljetnoj majci sa djetetom“ sa tekstom „maloljetnoj majci sa djetetom do godinu dana starosti“, te je potrebno brisati navod „ili maloljetnim roditeljima sa djetetom“.	Prijedlog nije prihvaćen – smatramo da nije potrebno ograničavati se samo na mjake sa djecom do godinu dana starosti. Također smatramo ispravno uključiti i kategoriju maloljetnih roditelja s djetetom, ako se na taj način osnažuje njihovo roditeljstvo i ako nemaju porodičnu podršku.
5.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Član 10. (Specijalizovano hraniteljstvo): stav (3) na jasniji način definisati ko se smatra odraslim hranjenikom.	Prijedlog prihvaćen
6.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK		Sugeriramo da se odredbom stava (3) ovog člana precizira tko su sve odrasli hranjenici iz stava (1), a na način kako je to precizirano stavom (2) istog člana za djecu.	Prijedlog prihvaćen
Član 11. (Hitno hraniteljstvo)				
<p>(1) Hitno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se hranjeniku radi njegove sigurnosti, zaštite ili drugih životnih potreba mora hitno osigurati privremeni smještaj u hraniteljsku porodicu do prestanka rizične/nepovoljne situacije i stvaranja uslova za njegov povratak u vlastitu porodicu ili do osiguravanja drugih oblika zaštite.</p> <p>(2) Hitnost iz stava (1) ovoga člana podrazumijeva situacije u kojima je dijete napušteno od roditelja, kada ga roditelji grubo ili u većoj mjeri zanemaruju ili zlostavljaju, kada su roditelji spriječeni brinuti o djetetu zbog teške bolesti ili smrti i druge situacije kada je dijete potrebno hitno zbrinuti.</p>				

(3) Hitnost iz stava (1) ovoga člana podrazumijeva situacije u kojima je odraslo lice potrebno hitno zbrinuti jer je staro, nemoćno, napušteno, a ovisno o pomoći i njezi drugog lica, ili je zbog elementarne nepogode ostalo bez vlastitog doma, ako je žrtva nasilja, u slučaju kada umre roditelj koji se stara o licu s invaliditetom, a o njemu se nema ko starati, ili je na drugi način životni interes odraslog lica ugrožen.

(4) Hitno hraniteljstvo može trajati najduže mjesec dana u neprekidnom trajanju, a može ga obavljati hranitelj koji obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo, kao nesrodnički ili srodnički hranitelj, ako za smještaj hranjenika ima osigurane propisane uslove.

1.	Jadranka Miloš - Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 11. stav (4) kod hitnog hraniteljstva rok od mjesec dana produžiti na dva mjeseca	Prijedlog nije prihvaćen – smatramo da je navedeni rok dovoljan za rješavanje specifične situacije u kojoj se hranjenik nalazi.
2.	JU Centar za socijalni rad Gračanica		U članu 11. stav (4) – smatraju da je rok od mjesec dana kod hitnog hraniteljstva prekratak imajući u vidu okolnosti smještaja i provođenje postupka hitnog hraniteljstva.	Prijedlog nije prihvaćen – smatramo da je navedeni rok dovoljan za rješavanje specifične situacije u kojoj se hranjenik nalazi.
			Također mišljenja su da kada je u pitanju hitno hraniteljstvo, isto neophodno stimulirati i nagraditi obzirom na situacije i okolnosti - noćni sati, vrijeme vikenda, praznika i dr. u kojima se vrši zbrinjavanje djeteta ili odraslog lica.	Prijedlog nije prihvaćen - vezano za visinu naknade za hitno hraniteljstvo shodno se primjenjuju odredbe člana 32. Nacrta zakona u zavisnosti od vrste hraniteljstva (tradicionalno/specijalizovano).
3.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U članu 11. u stavu (1) umjesto riječi rizične/nepovoljne dodati riječi rizične i nepovoljne situacije (bilo bi poželjno definisati i nabrojati određene i rizične i nepovoljne situacije). Također u stavu (3) ovog člana podrazumjevane situacije za odraslo lice strukturirati i poredati na isti način kao što je navedeno za član 9. ovog zakona.	Prijedlog prihvaćen
4.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 11. potrebno je brisati stav (2) i stav (3) s obzirom da je isto navedeno u članu 10. stav (2) i stav (3) Nacrta zakona.	Prijedlog nije prihvaćen – ne radi se o istim slučajevima.
5.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Članu 11. (Hitno hraniteljstvo): stav 4. rok od mjesec dana smatra se prekratkim, potrebno ga je produžiti na tri mjeseca.	Prijedlog nije prihvaćen – smatramo da je navedeni rok dovoljan za rješavanje specifične situacije u kojoj se hranjenik nalazi.
6.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK		Predlažemo da se u stavu (4) ovog člana propiše da hitno hraniteljstvo može trajati najdulje dva mjeseca u neprekidnom trajanju iz razloga što centri za socijalni rad često ne mogu osigurati drugi oblik zaštite u	Prijedlog nije prihvaćen – izgubio bi se smisao hitnog hraniteljstva. Također, kroz JP o razvoju hraniteljstva U Federaciji BiH je predviđeno jačanje kapaciteta centara za

			predviđenom roku (centri nisu kadrovski i materijalno opremljeni da ispune sve obveze utvrđene drugim propisima).	socijalni rad kako kadrovsko tako i materijalno.
--	--	--	---	--

**Član 12.
(Povremeno hraniteljstvo)**

(1) Povremeno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se djeci i odraslim licima pružaju usluge zaštite na privremenom smještaju tokom pripreme za stalni smještaj u tu hraniteljsku porodicu, ili za dijete ili odraslo lice koje je na dužem smještaju u ustanovi socijalne zaštite, radi njihove prilagodbe na porodični način života i/ili pripreme za samostalan život.

(2) Povremeno hraniteljstvo je i hraniteljstvo za dijete s razvojnim ili zdravstvenim teškoćama, za dijete čija porodica ima različite teškoće u funkcionisanju ili za odraslo lice s invaliditetom, koji žive u vlastitoj ili hraniteljskoj porodici, pa se upućuju na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu na kraće vrijeme (vikend, praznike ili tokom dana) radi očuvanja kapaciteta vlastite ili hraniteljske porodice i sprečavanja nepovoljnih situacija koje bi mogle privremeno ugroziti funkcionisanje porodice i dobrobit djeteta.

(3) Osim u iznimnim situacijama, povremeno hraniteljstvo može trajati najduže do tri mjeseca u neprekidnom trajanju, a može ga obavljati hranitelj koji obavlja tradicionalno ili specijalizovano hraniteljstvo, kao nesrodnički ili srodnički hranitelj, ako za smještaj hranjenika ima osigurane propisane uslove.

1.	JU Centar za socijalni rad Gračanica		Član 12. - mišljenja su da ukoliko se uradi kvalitetna obrada hranitelja i individualni plan zaštite hranjenika, da povremeno hraniteljstvo nije ni potrebno obzirom na kompletan postupak provođenja hraniteljstva.	Prijedlog nije prihvaćen jer je u suprotnosti sa samom suštinom pružanja povremenog hraniteljstva.
2.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		Član 12. također strukturirati poredati na isti način kao što je navedeno za član 9. ovog zakona, posebno za djecu posebno za odrasle.	Prijedlog nije prihvaćen – nepotrebno duplirati identičan tekst.
3.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 12. stav (2) potrebno je izmjeniti navod „(vikend, praznike ili tokom dana)“ sa tekstem „(za vikende, praznike ili do sedam dana)“.	Prijedlog nije prihvaćen - obzirom da se ne može ograničavati do sedam dana jer isto nije u skladu s dužinom trajanja povremog hraniteljstva preciziranog u stavu 3. istog člana.

**Član 15.
(Srodničko hraniteljstvo)**

(1) Srodničko hraniteljstvo je hraniteljstvo koje obavljaju hranitelj i članovi hraniteljske porodice, koji su u krvnom i/ili tazbinskom srodstvu s hranjenikom, kada je takav oblik zaštite u njegovom najboljem interesu.

(2) Srodnici u pravoj i srodnici do četvrtog stepena krvnog srodstva pobočne linije i njihov bračni/vanbračni partner mogu obavljati srodničko hraniteljstvo.

(3) Iznimno, srodnički hranitelji mogu biti i drugi srodnici hranjenika ukoliko stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

(4) Srodnička hraniteljska porodica može obavljati tradicionalno, specijalizovano, hitno i povremeno hraniteljstvo, u skladu s procjenom stručnog tima centra i propisanim uslovima.

1.	Jadranka Miloš - Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK	Član 17. stav (6)	U članu 15. stav (3) i članu 17. stav (6) uskladiti terminologiju „stručni tim centra“	Prijedlog prihvaćen
2.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (4) člana 15. definisati odredbu na sljedeći način: srodnička hraniteljska porodica može obavljati sve vrste hraniteljstva predviđene ovim zakonom jer su u ovom članu zasebno pobrojane sve vrste hraniteljstva što je nepotrebno.	Prijedlog prihvaćen
3.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK	Član 21. stav (2)	U članu 15. stav (3), i u članu 21. stav (2) riječ „iznimno“ je potrebno zamijeniti sa riječju „izuzetno“, tj. izrazom koji je korišten u ostalom tekstu Nacrta Zakona.	Prijedlog prihvaćen

Član 16.

(Briga o hranjeniku u njegovom stambenom prostoru)

Hranitelj se brine o hranjeniku u svom stambenom prostoru, a izuzetno, kada je to u interesu hranjenika, u stambenom prostoru hranjenika.

1.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		Predlažu izmjenu člana 16. u smislu da član 16. glasi: (1) Hranitelj se brine o hranjeniku u svom stambenom prostoru ili u drugom odgovarajućem prostoru, a izuzetno, kada je to u interesu hranjenika, u stambenom prostoru hranjenika. (2) Kada hranitelji brinu o hranjeniku u njegovom stambenom prostoru, ugovorom o hraniteljstvu, utvrđuju se posebni uslovi koji se odnose na troškove korištenja i održavanja stana.	Prijedlog nije prihvaćen – navedeno nije predmet instituta hraniteljstva već instituta starateljstva.
2.	Centar za socijalni rad Jablanica		Član 16. bi trebao da glasi: Hranitelj se brine o hranjeniku u svom stambenom prostoru, a izuzetno u stambenom prostoru hranjenika kada je to u najboljem interesu hranjenika.	Prijedlog prihvaćen

Član 17.

(Uslovi koje moraju ispunjavati hranitelj i hraniteljska porodica)

(1) Lice koje želi biti hranitelj mora:

- a) biti državljanin Bosne i Hercegovine,
- b) biti punoljetno,
- c) imati prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija),
- d) imati poslovnu sposobnost,
- e) imati zdravstvenu sposobnost, koju dokazuje potvrdom izabranog doktora opće/porodične medicine,
- f) imati završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje,
- g) imati dokaz da članovi hraniteljske porodice nemaju neizmirenih poreskih obaveza,
- h) imati kompetencije za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba, prema stručnoj procjeni centra, i
- i) imati stambene i materijalne uslove za obavljanje hraniteljstva koje će posebnim pravilnikom propisati federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: federalni ministar).

(2) Izuzetno, ako se utvrdi da je to u najboljem interesu hranjenika, hranitelj može biti i lice koje ima niži stepen obrazovanja od propisanog stavom (1) tačkom f) ovoga člana.

(3) Izuzetno od stava (1) tačka a) ovoga člana, ako je to u najboljem interesu hranjenika, a na prijedlog mjesno nadležnog centra, hranitelj može biti i strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji koji ispunjava propisane uslove.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana centar je dužan pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(5) Hranitelj ili članovi hraniteljske porodice, moraju ostvarivati lična sredstva za izdržavanje, odnosno ostvarivati primanja po osnovu plate, doprinosa od poljoprivrede, stočarstva, ili drugih izvora prihoda u iznosu od najmanje 30% minimalne plate u Federaciji po članu domaćinstva utvrđene na osnovu Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine i Odluke o utvrđivanju najniže satnice u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(6) Srodnički hranitelj ili članovi srodničke hraniteljske porodice ne moraju ispuniti uslov iz stava (5) ovog člana ukoliko centar procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

1.	Jadranka Miloš Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		Član 17. stav (5) - U praksi pojavit će se problem utvrđivanja doprinosa od poljoprivrede i stočarstva. Postavlja se pitanje hoće li se ovo moći utvrđivati i u jednom kantonu, a postavlja se i pitanje odnosno razmišljanje koliko će ovo uticati i na ova lica u smislu da se žele prijaviti ali da im ova odredba može predstavljati smetnju.	Prijedlog prihvaćen – riječi: „doprinosa od poljoprivrede, stočarstva,“ brišu se.
2.	JU Centar za socijalni rad Gračanica		Član 17. stav (1) tačka f) – na osnovu dosadašnje prakse i obrade hraniteljske porodice smatramo da član 17. stav (1) tačka f) nije uslov da će hranitelj biti veoma uspješan.	Prijedlog nije prihvaćen – predviđeno izuzeće od ovog uslova stavom (3) ovog člana

			<p>Član 17. stav (1) tačka g) – smatraju suvišnom ovu tačku.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – od budućih hranitelja se očekuje da izmire svoje poreske obaveze kako bi se izbjegle situacije da se kroz prinudnu naplatu neizmirenih obaveza ugrozi boravak i smještaj hranjenika.</p>
			<p>Član 17. stav (1) tačka i) – na smatraju da je potrebno odmah u zakonu pojednostaviti i precizirati minimalne uslove.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – s obzirom na obimnost predmetne materije navedene uslove je potrebno propisati posebnim pravilnikom. Također u slučaju potrebe za izmjenam određenih odredbi koje se odnose na stambene i materijalne uslove za obavljanje hraniteljstva jednostavnije je izmijeniti pravilnik.</p>
			<p>Član 17. stav (3) – postavlja se pitanje prikupljanja dokumentacije i provjere svih uslova koje hranitelj mora ispunjavati.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – Propisani uslovi su mnogo jednostavniji nego uslovi koje treba ispuniti u postupku usvojenja i isti se u praksi nisu pokazali komplikovanim.</p>
			<p>Član 17. stav (5) – smatraju da je suvišan.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – smatramo potrebnim da hranitelj ostvaruje vlastite prihode, a ne da mu jedini prihodi budu po osnovu obavljanja hraniteljstva.</p>
<p>3.</p>	<p>Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH</p>		<p>U članu 17. stav (1) iza riječi hranitelj dodati riječi „i punoljetni članovi njegova domaćinstva“.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – nije nužno da svi članovi porodičnog domaćinstva hranitelja ispunjavaju opće uslove propisane ovim stavom.</p>
			<p>U članu 17. stav (1) tačka d) iza riječi sposobnost i zareza dodati riječi “odnosno da ni hranitelj niti drugi članovi porodice nisu lišeni poslovne sposobnosti“.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – za hranitelja je već propisana obaveza pribavljanja uvjerenja o poslovnoj sposobnosti. Nadalje, oduzeta poslovna sposobnost članova porodičnog domaćinstva hranitelja ne bi trebala da bude eliminatorni faktor prilikom utvrđivanja podobnosti za obavljanje hraniteljstva. U svakom pojedinačnom slučaju centar vrši procjenu da li je to otežavajuća okolnost za obavljanje hraniteljstva.</p>

			<p>Član 17. stav (1) tačka e) iza riječi medicine i zarezu dodati riječi „a koja uključuje i mišljenje specijaliste neuropsihijatra“.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – prilikom pribavljanja uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti obavlja se niz specijalističkih pregleda koje ljekari smatraju potrebnim. Prilikom izdavanja navedenog uvjerenja obavljaju se i pregledi od strane psihologa i neuropsihijatra.</p>
			<p>U članu 17. stav (1) dodati novu tačku j) koja glasi: „uvjerenje da nije lišen roditeljskog prava, kako on tako i drugi članovi porodice.“</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – isto sadržano u u članu 18. stav (1) tačka b).</p>
4.	<p>Zlatan Musić SOS selo Gračanica</p>		<p>U članu 17. u vezi zdravstvene sposobnosti treba propisati da je obavezno i mišljenje psihijatra.</p>	<p>Prijedlog prihvaćen – član 17. stav (1) tačka e) izmijenjena je na način da su riječi: „potvrdom izabranog doktora opće/porodične medicine“ zamijenjene riječima „ljekarskim uvjerenjem nadležne medicinske ustanove“. Prilikom izdavanja navedenog uvjerenja obavljaju se i pregledi od strane psihologa i neuropsihijatra.</p>
5.	<p>Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH</p>		<p>U članu 17. pod b) punoljetnost uskladiti s članom 19. stav (3) u smislu ne mlađi od 25, a ne starije od 65 dodati to i u član 17. pod b).</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – u članu 17. su propisani opći uslovi dok su članom 19. propisani posebni uslovi koji predviđaju određena izuzeća.</p>
			<p>U pogledu ljekarskog uvjerenja tražiti da isto ima i nalaz i mišljenje psihijatra.</p>	<p>Prijedlog prihvaćen – član 17. stav (1) tačka e) izmijenjena je na način da su riječi: „potvrdom izabranog doktora opće/porodične medicine“ zamijenjene riječima „ljekarskim uvjerenjem nadležne medicinske ustanove“. Prilikom izdavanja navedenog uvjerenja obavljaju se i pregledi od strane psihologa i neuropsihijatra.</p>
			<p>U članu 17. stav (2) bilo bi dobro precizirati minimalni stepen obrazovanja kao i precizirati ko to utvrđuje odnosno precizirati da to radi centar koji procjenjuje i najbolji interes djeteta.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – ukoliko je to u interesu hranjenika hranitelj može ima i niži stepen obrazovanja od propisanog u stavu (1) ovog člana, a isto se dokazuje uvjerenjem nadležne obrazovne ustanove.</p>

6.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		Stav (2) člana 17. bi trebao da glasi: „Izuzetno, hranitelj može biti i lice koje ima i niži stepen obrazovanja od propisanog stavom (1) tačka f) ovog člana, ako se utvrdi da je to u najboljem interesu hranjenika“.	Prijedlog prihvaćen
			Stav (3) ovog člana bi trebao da glasi: „Izuzetno od stava (1) tačka a) ovog člana, a na prijedlog nadležnog Centra, hranitelj može biti i strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji BiH koji ispunjava uslove za hranitelja propisane ovim zakonom, ako je to u najboljem interesu hranjenika“.	Prijedlog prihvaćen
			Stav (5) ovog člana definisati drugačije, jer se iz ovako napisane odredbe ne shvata da li hranitelji moraju ostvarivati lična sredstva kao uslov za obavljanje dužnosti hranitelja. Potrebno je odrediti način određivanja prihoda po osnovu poljoprivrede i stočarstva.	Prijedlog djelimično prihvaćen – riječi: „doprinosa od poljoprivrede, stočarstva,“ brišu se.
7.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 17. stav (5) potrebno je odrediti povoljniji procenat, jer je ocijenjeno da je 30% od minimalne plate u Federaciji BiH po članu domaćinstva, visoko procenat koji hranitelj ili članovi hraniteljske porodice moraju ostvarivati iz ličnih sredstava za izdržavanje, odnosno ostvarivati primanja po osnovu plate, doprinosa od poljoprivrede, stočarstva, ili drugih izvora prihoda.	Prijedlog djelimično prihvaćen – predmetni član detaljnije uređen.
8.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		U članu 17. dodati novi stav koji glasi: „Izuzetno, ako centar procjeni da je to u najboljem interesu hranjenika, hranitelj može biti i lice koje nema dokaz da članovi hraniteljske porodice nemaju neizmirenih poreskih obaveza“ budući da dokaz o izmirenim poreskim obavezama ne mora biti garant da će smještaj hranjenika u takvu porodicu biti dobar, posebno ako je u pitanju srodničko hraniteljstvo.	Prijedlog nije prihvaćen – značilo bi da podržavamo neizvršavanje zakonskih obaveza plaćanja poreza.

			U članu 17. stav (6) riječi: „srodnički hranitelj ili članovi srodničke porodice“ zamjeniti riječima: „hranitelj ili članovi hraniteljske porodice“ kako se ne bi izuzmali samo srodnički hranitelj ili članovi srodničke porodice kod ispunjavanja uslova po osnovu prihoda, budući da centar za socijalni rad može i za nesrodničke hranitelje ili nesrodničke porodice procjeniti najbolji interes djeteta.	Prijedlog nije prihvaćen – ova iznimka je upravo utvrđena da se obezbijedi ostanak u biološkom porodičnom okruženju.
9.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10		Precizirati što su „kompetencije za za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba, prema stručnoj procjeni centra“. Za centre je ovo od bitnog interesa iz razloga što će doći do različitog tumačenja. Bar okvirno precizirati kompetencije.	Prijedlog nije prihvaćen – regulisano članom 24. Nacrta
10.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK		Stavom (5) ovog člana propisuje se da hranitelj ili članovi hraniteljske porodice, moraju ostvarivati lična sredstva za izdržavanje, odnosno ostvarivati primanja po osnovu plate, doprinosa od poljoprivrede, stočarstva, ili drugih izvora prihoda u iznosu od najmanje 30% minimalne plate u Federaciji po članu domaćinstva utvrđene na osnovu Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine i Odluke o utvrđivanju najniže satnice u Federaciji Bosne i Hercegovine. Obzirom da posebnim propisom nije regulisan način utvrđivanja doprinosa od poljoprivrede u svim kantonima, to će isto imati za posljedicu nemogućnost određenom broju osoba i članovima hraniteljske porodice da podnesu prijavu i postanu potencijalni hranitelj, odnosno hranitelj.	Prijedlog prihvaćen – riječi: „doprinosa od poljoprivrede, stočarstva,“ brišu se. Također, da se ne bi vezali za Opći kolektivni ugovor za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine i Odluke o utvrđivanju najniže satnice u Federaciji Bosne i Hercegovine, te kako bi imali istu osnovicu kroz cijeli propis ova odredba je u cjelosti mijenjana i glasi: „Hranitelj i članovi hraniteljske porodice moraju ostvarivati mjesečne prihode za izdržavanje po članu domaćinstva u iznosu od najmanje 15% od prosječne isplaćene neto plate u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.“

			<p>Stavom (6) istog člana propisuje se da srodnički hranitelj ili članovi srodničke hraniteljske porodice ne moraju ispuniti uslov iz stava (5) ovoga člana ukoliko centar procjeni da je to u najboljem interesu hranjenika.</p> <p>Sugeriramo da u navedenom stavu riječ „centar“ zamijeni s riječima „tim za hraniteljstvo“. Obzirom da se u nekim odredbama u tekstu Nacrta zakona, koje se odnose na pitanje procjene najboljeg interesa za korisnika hraniteljstva, propisuje da tu procjenu vrši „centar“, a u drugim odredbama da to vrši „stručni tim centra“, to predlažemo da se te odredbe uredi na način da procjenu vrši tim za hraniteljstvo.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – tim za hraniteljstvo se može, ali i ne mora uspostaviti u skladu sa ovim Zakonom.</p> <p>Kroz kompletan propis ocjenu najboljeg interesa djeteta vrši stručni tim centra.</p> <p>Također, da se ne bi vezali za Opći kolektivni ugovor za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine i Odluke o utvrđivanju najniže satnice u Federaciji Bosne i Hercegovine, te kako bi imali istu osnovicu kroz cijeli propis ova odredba je u cjelosti mijenjana i glasi: „Izuzetno od stava (5) ovog člana hranitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u iznosu od najmanje 50% od prosječne isplaćene neto plate u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.“</p>
<p>Član 18. (Smetnje za obavljanje hraniteljstva)</p>				
<p>(1) Hraniteljstvo ne može obavljati porodica:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) u kojoj su poremećeni porodični odnosi, b) u kojoj je hranitelju ili drugom članu porodice izrečena mjera porodično-pravne zaštite u pogledu ličnih prava djeteta, c) u kojoj su interesi hranitelja ili drugog člana porodice u suprotnosti s interesima hranjenika, d) u kojoj hranitelj ili član porodice ima zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju s hranjenikom, e) u kojoj hranitelj ili drugi član porodice ispoljava društveno neprihvatljivo ponašanje u smislu važećeg zakona iz oblasti socijalne zaštite, f) u kojoj bi zbog bolesti hranitelja ili člana porodice moglo biti ugroženo zdravlje ili drugi interesi hranjenika, g) u kojoj se protiv hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice vodi krivični postupak, odnosno u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice pravosnažnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora ili novčana kazna za krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine, h) u kojoj hranitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina. <p>(2) Centar je po službenoj dužnosti obavezan za hranitelja i članove hraniteljske porodice pribaviti dokaze iz stava (1) alineja g) ovog člana.</p>				
1.	<p>Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH</p>		<p>U članu 18. Zakona društveno neprihvatljivo ponašanje proširiti i na navođenje na prostituciju.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – isti je opravdan, ali je već obuhvaćen tačkom e) ovog člana.</p>

			Pod tačkom g) kod krivične odgovornosti treba se referirati na KZ BiH.	Prijedlog prihvaćen – član 18. stav (1) tačka g) Zakona dopunjena riječima „ili Krivičnim Zakonom BiH“
2.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		Stav (2) člana 18. bi trebao da glasi: „Centar po službenoj dužnosti prikuplja dokaze iz stava (1) tačka g) ovog člana za hranitelja i članove hraniteljske porodice. Ovdje treba izostaviti riječi obavezan, jer rad po službenoj dužnosti već predstavlja obaveznu radnju.	Prijedlog prihvaćen – Član 18. stav (2) preformulisan tako da glasi „Centar po službenoj dužnosti prikuplja dokaze iz stava (1) tačka g) ovog člana za hranitelja i članove hraniteljske porodice“.
3.	Gender Centar Federacije BiH		U članu 18. stav (1), tačka g) Nacrta zakona o hraniteljstvu, pod nazivom „Smetnje za obavljanje hraniteljstva“, iza riječi „kazna zatvora“ umjesto riječi „ili“, potrebno je staviti zarez, te iza riječi „novčana kazna“, dodati riječi „ili određena uslovna osuda“. U istoj tački potrebno je iza riječi „Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine“ dodati riječi „ili je izrečena neka od zaštitnih mjera prema učiniocu nasilja u porodici, koje su predviđene članom 9. Zakona o zaštiti od nasilja u porodici Federacije Bosne i Hercegovine“.	Prijedlog prihvaćen – član 18. stav (1) tačka g) dopunjena u skladu s prijedlozima i glasi: “u kojoj se protiv hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice vodi krivični postupak, odnosno u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice pravosnažnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili određena uslovna osuda za krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ili Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, ili je izrečena neka od zaštitnih mjera prema učiniocu nasilja u porodici, koje su propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici Federacije Bosne i Hercegovine“.
			U članu 18. stav (1) tačka g) bi trebalo razmotriti izrečenu uslovnu osudu za nasilje.	Prijedlog prihvaćen - tačka g) izmijenjena.
4.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 18. pod h) tekst potrebno mijenjati ili dopuniti sa „izuzev srodničkog hraniteljstva“.	Prijedlog prihvaćen
5.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		U članu 18. stav (1) tačka h. iza riječi: „godina“ dodati zarez i riječi: „izuzev ukoliko se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici“. Navedeni uslov ne treba da se odnosi na srodničku porodicu, jer je u interesu djeteta da se prije svega smjesti u srodničku hraniteljsku porodicu.	Prijedlog prihvaćen
Član 19. (Dobna razlika između hranitelja i hranjenika)				

(1) Dobna razlika između hranitelja i hranjenika djeteta u pravilu ne može biti manja od 25 i veća od 50 godina života.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana dobna razlika između hranitelja i hranjenika djeteta može biti manja od 25 i veća od 50 godina života ukoliko je to u najboljem interesu djeteta o čemu odluku donosi stručni tim centra.

(3) Hranitelj ne može biti osoba mlađa od 25 i starija od 65 godina života, osim kod srodničkog hraniteljstva, ili ukoliko je to u najboljem interesu hranjenika.

1.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		U ovom članu kod dobne razlike hranitelja i hranjenika djeteta treba pored hranjenika dodati i bračnog odnosno vanbračnog partnera hranjenika. Također treba voditi računa i o dobnoj razlici i ostalih članova porodice.	Prijedlog nije prihvaćen – isto bi predstavljalo oštrije uslove od uslova propisanih za usvojenje.
2.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U članu 19. stav (3) riječi „ili ukoliko“ zamijeniti riječima „osim ako je to u najboljem interesu djeteta“.	Prijedlog nije prihvaćen - u soprotnosti s konstrukcijom rečenice. Ponavljalo bi se dva puta „osim“.
3.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 19. stav (2) potrebno je izmijeniti dobnu razliku između hranitelja i hranjenika djeteta umjesto „može biti manja od 25 i veća od 50 godina života“ sa tekstom „može biti manja od 20 i veća od 55 godina života“ što je ocijenjeno kao povoljnija dob.	Prijedlog prihvaćen - Iako nije izmijenjena odredba Zakona, isto proizilazi iz postojećih st (1) i (2) ovog člana.
4.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10		U članu 19. stav (3) okvirno definisati šta je „najbolji interes djeteta“, a zbog različitog tumačenja ovog problema u praksi.	Prijedlog nije prihvaćen - o ovom pitanju se dosta diskutovalo na Radnoj grupi pri izradi ne samo ovog Zakona nego i drugih zakona iz oblasti socijalne i dječije zaštite i nisu se mogle definisati sve situacije koje predstavljaju najbolji interes korisnika negog prava. Takođe, u teoriji ne postoji definicija najboljeg interesa hranjenika. Smatramo da se najbolji interes hranjenika može procjenjivati samo od slučaja do slučaja, odnosno konkretno za svakog hranjenika. Osim toga ni sam davalac prijedloga nije ponudio nikakvu definiciju najboljeg interesa hranjenika koja bi se eventualno mogla razmatrati.

Član 20.
(Vrste hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

- (1) Hraniteljska porodica u pravilu se stara o istoj grupi hranjenika, posebno o djeci, a posebno o odraslim licima, osim kada postoji potreba za zajedničkim staranjem o roditelju s djetetom, braći i sestrama, maloljetnim roditeljima ili bračnim/vanbračnim partnerima.
- (2) Hraniteljska porodica koja se stara o djeci može se istodobno starati o djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zloupotrebljavaju svoje roditeljske dužnosti, djeci s problemima u ponašanju, djeci s invaliditetom i djeci žrtvama porodičnog nasilja, ukoliko je to u najboljem interesu djece i ako ispunjava za to potrebne uslove.
- (3) Hraniteljska porodica koja se stara o odraslim licima može se istodobno starati o odraslim licima s različitom vrstom invaliditeta.
- (4) Izuzetno od stava (1) ovoga člana, u slučaju kada tokom smještaja kod hranjenika nastanu takve promjene da više ne pripada istoj vrsti hranjenika, hraniteljska porodica, uz procjenu potreba hranjenika i suglasnost centra, može se i dalje starati o hranjeniku, ako to nije protivno interesima drugih smještenih hranjenika.

1.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		U članu 20. stav (2) ne treba se ograničavati samo na djecu porodičnog nasilja nego treba uključiti djecu žrtve svih oblika nasilja.	Prijedlog prihvaćen – u stavu (2) dodata riječi: „drugog“.
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 20. stav (1) potrebno je dio teksta „maloljetnim roditeljima“ zamijeniti sa „srodnicima (djed, nena/baka)“.	Prijedlog nije prihvaćen – isti je nerazumljiv
			U članu 20. stav (2) potrebno je brisati riječ „istodobno“.	Prijedlog nije prihvaćen – odredba gubi smisao.

Član 21.
(Broj djece hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

- (1) U hraniteljskoj porodici može biti smješteno najviše troje djece.
- (2) Iznimno od stava (1) ovog člana u hraniteljskoj porodici može biti smješteno više od troje djece ako se radi o braći i sestrama ili o hranjenicima hitnog i povremenog hraniteljstva ili majci s djetetom do godinu dana starosti djeteta.
- (3) Ako se hraniteljska porodica stara o djeci s invaliditetom, samo jedno dijete može biti dijete s težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcionisanja koji zahtjeva veću stručnu pomoć.
- (4) Ako je hranitelj samac, može se starati o najviše dvoje djece, odnosno o jednom djetetu s težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcionisanja koji zahtjeva veću stručnu pomoć.
- (5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju djece ako je to u njihovom najboljem interesu i ako za to ispunjava uslove iz člana 17. ovog Zakona.

1.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog		U članu 21. u stavu (1) umjesto tačke staviti zarez i	Prijedlog prihvaćen - stav (1) dopunjen u
----	--	--	---	--

	doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		dodati „s tim da ukupan broj djece koja žive u porodici hranitelja, računajući i djecu hranitelja, ne može biti veći od petero.“	skladu s prijedlogom.
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 21. stav (5) potrebno je uz „stav (4)“ navesti i „stav (3)“, te brisati dio teksta kako slijedi „samac koji je“.	Prijedlog prihvaćen na način da je promijenjen stav (1) ovog člana, tako što je isti dopunjen slijedećim tekstom: „s tim da ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, računajući i djecu hranitelja, ne može biti veći od petero“.
Član 22. (Broj odraslih hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)				
<p>(1) U hraniteljskoj porodici mogu biti smještena najviše četiri odrasla hranjenika.</p> <p>(2) Izuzetno, u hraniteljskoj porodici može biti smješteno i više od četiri odrasla hranjenika ako se radi o odraslom hranjeniku korisniku hitnog ili povremenog hraniteljstva, a porodica ispunjava uslove iz člana 17. ovog Zakona.</p> <p>(3) Ako hranitelj živi sam, može imati na smještaju najviše dva odrasla hranjenika, odnosno samo jednog odraslog hranjenika s težim invaliditetom.</p> <p>(4) Izuzetno od stava (3) ovoga člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju odraslih lica ako ispunjava uslove iz člana 17. ovog Zakona i ako je to u njihovom najboljem interesu.</p>				
1.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 22. potrebno je umanjiti broj odraslih hranjenika, a u svrhu omogućavanja adekvatne brige za iste od strane hraniteljske porodice. Prijedlog je da se u stavu (1) i stavu (2) ovog člana izvrši izmjena te da se broj hranjenika ograniči na najviše tri odrasle osobe.	Prijedlog prihvaćen
Član 23. (Prijava za obavljanje hraniteljstva)				
<p>(1) Svako lice koje želi biti hranitelj podnosi prijavu za obavljanje hraniteljstva centru prema mjestu svog prebivališta.</p> <p>(2) Uz prijavu iz stava (1) ovoga člana prilaže se pisana saglasnost članova porodice za obavljanje hraniteljstva i druga dokumentacija koju centar ne može pribaviti po službenoj dužnosti.</p> <p>(3) Nakon zaprimanja prijave iz stava (1) ovoga člana, u roku od 30 (trideset) dana centar utvrđuje ispunjava li podnosilac prijave iz stava (1) ovoga člana i članovi njegove porodice uslove iz čl. 17. i 19. ovoga Zakona, te postoji li koja smetnja iz člana 18. ovoga Zakona.</p>				

1.	Jadranka Miloš Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 23. stav (3) rok od trideset dana da se produlji na 60 dana. Radi se o najčešćoj primjedbi centara u smislu da oni neće ovaj posao moći obaviti u roku od 30 dana.	Prijedlog nije prihvaćen – rok od 30 dana bi trebao biti dovoljan za ocjenjivanje da li podnosilac prijave ispunjava formalne uslove prijave.
2.	JU Centar za socijalni rad Gračanica		Član 23. stav (3) – smatraju da je rok od 30 dana prekratak, imajući u vidu da se dokumentacija prikuplja po službenoj dužnosti i da ne zavisi sve od centra.	Prijedlog nije prihvaćen – rok od 30 dana bi trebao biti dovoljan za ocjenjivanje da li podnosilac prijave ispunjava formalne uslove prijave.
3.	Zlatan Musić SOS selo Gračanica		U članu 23. stav (2) pisana saglasnost članova porodice kontradiktorna s članom 18. treba uskladiti.	Prijedlog nije prihvaćen – nije jasno s kojim dijelom člana 18. Nacrta zakona treba usaglasiti ovaj stav.
4.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		Kod prijave treba propisati obavezan format prijave.	Prijedlog prihvaćen – Član 23. stav (1) dopunjen. Također odmah dopunjen i član 59. Zakona novim stavom (2). koji glasi:“ Federalni ministar će u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona propisati Obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovog Zakona. Dosadašnji stavovi (2) do (5) člana 59. Postaju stavovi (3) do (6).
5.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		Stav (3) člana 23. bi trebao da glasi: „Nakon prijema prijave iz stava (1) ovog člana, centar utvrđuje da li podnosilac prijave iz stava (1) ovog člana i članovi njegove porodice ispunjavaju uslove iz čl. 17. i 19. ovog zakona te postoji li neka od smetnji iz člana 18. Zakona.“	Prijedlog prihvaćen – stav (3) preformulisan tako da glasi: „U roku od 30 dana od dana prijema prijave iz stava (1) ovoga člana, centar utvrđuje da li podnosilac prijave iz stava (1) ovoga člana i članovi njegove porodice ispunjavaju uslove iz čl. 17. i 19. ovoga Zakona, te postoji li neka od smetnji iz člana 18. ovoga Zakona“.
			Također dodati novi stav (4) koji glasi: „Uslove iz stava (3) ovog zakona centar utvrđuje u roku od 30 dana od dana prijema prijave iz stava (1) ovog člana.“	Prijedlog prihvaćen s tm da je ugrađen u stav (3) ovog člana.

1.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Članu 23. (Prijava za obavljanje hraniteljstva): stav (3) rok od 30 dana je potrebno produžiti na 60 dana usljed opterećenosti centara za socijalni rad drugim poslovima, a i usljed činjenice da je postupak utvrđivanja ispunjavanja uslova prati i određena dokumentaciju koju nije često moguće prikupiti u tako kratkom roku.	Prijedlog nije prihvaćen – rok od 30 dana bi trebao biti dovoljan za ocjenjivanje da li podnosilac prijave ispunjava formalne uslove prijave.
2.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK		Predlažemo da u stavu (3) ovoga člana, umjesto roka od 30 dana, propiše obaveza centra da u roku od 60 dana utvrdi ispunjava li podnositelj i članovi njegove porodice uslove za obavljanje hraniteljstva. (obrazloženje dano uz članu 4. ovog Zakona).	Prijedlog nije prihvaćen – rok od 30 dana bi trebao biti dovoljan za ocjenjivanje da li podnosilac prijave ispunjava formalne uslove prijave.
3.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10		Član 23. stav (3) – Ovdje se sugeriše da se rok produži na 60 dana iz razloga što je potrebno da centar provede postupak ispitivanja podobnosti hranitelja kao i članova njegove porodice i realno je da se ovaj rok neće moći poštovati.	Prijedlog nije prihvaćen – rok od 30 dana bi trebao biti dovoljan za ocjenjivanje da li podnosilac prijave ispunjava formalne uslove prijave.
Član 24. (Stručna ocjena/procjena)				
<p>(1) Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, centar daje stručnu ocjenu/procjenu o ispunjavanju uslova propisanih ovim Zakonom za podnosioca prijave iz stava (1) člana 23. ovog Zakona i za članove njegove porodice.</p> <p>(2) Kod davanja stručne ocjene/procjene iz stava (1) ovoga člana, centar na osnovu intervjua i drugih odgovarajućih metoda razmatra i procjenjuje motive lica i članova njegove porodice za obavljanje hraniteljstva, odnose u porodici i njihov uticaj na prihvaćanje hranjenika u porodicu kao zamjensku porodicu, te njihove psihofizičke sposobnosti, vodeći računa o svim činjenicama koje bi mogle uticati na zadovoljavanje potreba i najbolji interes hranjenika.</p> <p>(3) Tokom postupka procjene centar utvrđuje i primjerenost životnih uslova porodice, a posebno prostora i opreme namijenjene hranjeniku.</p> <p>(4) Tokom postupka procjene centar po potrebi uzima u obzir i potvrde, mišljenja ili preporuke drugih institucija u jedinici lokalne samouprave.</p> <p>(5) Federalni ministar će propisati jedinstvene procedure identifikacije i regrutacije hranitelja.</p>				
1.	Zlatan Musić SOS selo Gračanica		Smatra da centri neće moći izvršiti stručnu ocjenu/procjenu.	Prijedlog nije prihvaćen jer je neargumentovana.
2.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		U članu 24. stav (2) druge odgovarajuće metode – bilo bi lijepo propisati zakonom koje su to druge odgovarajuće metode.	Prijedlog nije prihvaćen – stavom (5) ovog člana propisano je da će federalni ministar propisati jedinstvene procedure identifikacije i

				regrutacije hranitelja.
			U članu 24. stav (3) umjesto termina oprema koristiti termin opremljenost i oplemenjenost prostora.	Prijedlog nije prihvaćen - ne mijenja se suština, razlika je samo u terminologiji.
			U članu 24. stav (4) - Da li se ovdje uzimaju samo mišljenja i preporuka institucija ili i ustanova, nevladinih organizacija i dr. tijela koje su radile s hranjenikom?	Prijedlog prihvaćen tako da isti glasi: „Tokom postupka procjene centar po potrebi uzima u obzir i potvrde, mišljenja ili preporuke drugih institucija, ustanova, nevladinih organizacija i drugih.“
3.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U članu 24. opredijeliti se za riječ procjena.	Prijedlog prihvaćen – riječ ocjena briše se iz ovog člana i ostalih članova Zakona.
			Stavom (3) člana 24. odrediti minimalne uslove u pogledu prostora hraniteljske porodice.	Prijedlog nije prihvaćen – članom 17. stav (1) tačka i) propisano je da će federalni ministar posebnim pravilnikom propisati stambene i materijalne uslove za obavljanje hraniteljstva.
4.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 24. stav (4) potrebno je brisati riječi „po potrebi“ i izmjeniti tekst kako slijedi: „Tokom postupka procjene centar/služba obavezno potražuje i uzima u obzir i potvrde, mišljenja ili preporuke drugih ustanova/institucija u jedinici lokalne samouprave, ili gdje to nije moguće zbog nedostatka stručnog kadra, angažuje potrebne profesionalce ili upućuju potencijalne hranitelje u druge jedinice lokalne samouprave u svrhu prikupljanja potvrda, mišljenja ili preporuka drugih ustanova/institucija.“	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da bi ovakvo rješenje bilo u suprotnosti sa potrebom razvoja alternativnih oblika zbrinjavanja, a što uključuje i hraniteljstvo.
5.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10		Trebalo bi dopisati slijedeći stav: „Izuzetno ako tokom osposobljavanja Tim za hraniteljstvo procijeni da lice ni uz osposobljavanje nema sposobnost za pružanje hraniteljske zaštite i obavljanje hraniteljstva, centar će rješenjem odbiti zahtjev za davanje dozvole za obavljanje hraniteljstva.“	Prijedlog prihvaćen – regulisano članom 25. stav (5)

Član 25.
(Postupak nakon izvršene stručne ocjene/procjene)

- (1) Nakon dobijanja stručne ocjene/procjene iz člana 24. stav (1) ovoga Zakona, podnosioc prijave iz stava (1) člana 23. ovog Zakona i njegov bračni/vanbračni partner imaju obavezu proći edukaciju iz člana 49. ovog Zakona.
- (2) Nakon završene edukacije i u roku od osam dana od dana pribavljanja stručnog mišljenja edukatora, centar će podnosiocu prijave iz člana 23. stav (1) ovog Zakona koji je podoban za obavljanje hraniteljstva izdati potvrdu za obavljanje hraniteljstva (u daljem tekstu: potvrda o hraniteljstvu).
- (3) Potvrda iz stava (2) ovog člana izdaje se na period od pet godina i obavezno sadrži podatke o vrsti hraniteljstva i broju hranjenika koji mogu biti zbrinuti.
- (4) Lice koje je podobno za obavljanje hraniteljstva po službenoj dužnosti se evidentira u registar hranitelja iz člana 51. ovog Zakona kao potencijalni hranitelj.
- (5) Lica za koja je ocijenjeno da nisu podobna za obavljanje hraniteljstva, centar će o tome pismeno obavijestiti u roku od osam dana, uz obavezno navođenje razloga o nepodobnosti za obavljanje hraniteljstva.

1.	Jadranka Miloš Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK	Član 52.	U članu 25. stav (4) ispraviti umjesto član 50. staviti član 52. (Registar). Vjerovatno se radi o tehničkoj greški.	Prijedlog prihvaćen
2.	JU Centar za socijalni rad Gračanica		U članu 25. stav (3) – smatraju da je dovoljno da se samo izda potvrda za obavljanje hraniteljstva, ali da se ne ograničava broj hranjenika koji mogu biti zbrinuti.	Prijedlog nije prihvaćen – smatramo da nije opravdan.
3.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		U članu 25. stav (2) precizirati rok za dostavljanje mišljenja od samog edukatora. U članu 25. stav (4) treba precizirati kad počinje teći rok od 8 dana.	Prijedlog prihvaćen - u članu 25. dodan novi stav (2) koji glasi: „U roku od 10 dana od dana izvršene edukacije iz stava (1) ovog člana, edukator dostavlja stručno mišljenje o izvršenoj edukaciji podnosiocu prijave i njegovom bračnom ili vanbračnom i partneru i mjesno nadležnom centru“. Dosadašnji stavovi (2) do (5) postaju stavovi (3) do (6).
4.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (1) člana 25. riječi “imaju obavezu proći edukaciju“ zamijeniti riječima „obavezni su obaviti edukaciju“. U stavu (2) člana 25. - izostaviti riječi nakon završene edukacije pa bi ovaj stav trebao da počinje riječima „U roku od 8 dana od dana pribavljanja mišljenja edukatora...“	Prijedlog nije prihvaćen jer suštinski ne mijenja stav, riječ je samo o drugačijoj terminologiji. Prijedlog prihvaćen i ugrađena u tekst zakona.

			U stavu (5) ovog člana definisati na adekvatniji način rok od 8 dana u smislu da se odredi na način da se riječima od 8 dana dodaju i riječi od procjene.	Prijedlog prihvaćen i ugrađena u tekst zakona.
5.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Član 25. (Postupak nakon izvršene stručne ocjene/procjene): stav (3) - rok za izdavanje potvrde smanjiti na period od najmanje tri godine (ovo iz razloga što se uvjeti u pogledu hranitelja vrlo često mijenjaju).	Prijedlog djelimično prihvaćen i rok smanjen na 4 godine. Napominjemo da je hranitelj dužan prijaviti svaku promjenu okolnosti vezanu za obavljanje hraniteljstva (član 26. stav (5) Zakona), a predviđena je i revizija stručne procjene.
			Član 25. (Postupak nakon izvršene stručne ocjene/procjene): stav (5) - na ovakav način definisan stav (5) isključuje mogućnost žalbe lica za koje je ocijenjeno da nije podobno za hranitelja.	Prijedlog prihvaćen – umjesto potvrde propisano donošenje rješenja s mogućnošću izjavljivanja žalbe na isto. Imajući u vidu da je ovaj prijedlog prihvaćen korigirani su i drugi članovi na koje se isti reflektira.
		Član 24.	Stav (5) iz člana 25. Nacrta zakona bilo bi primjerenije prebaciti u član 24. kao stav (5).	Prijedlog nije prihvaćen – član 24. definiše postupak stručne procjene, dok član 25. definiše postupak nakon obavljene stručne procjene, te nema potrebe za izmještanjem stava (5) ovog člana.
6.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		U članu 25. stav (1) iza riječi: „dobijanja“ dodati riječ: „pozitivne“, kako bi se preciziralo da će podnosioci prijave i njihov bračni partner prolaziti edukaciju samo ukoliko su dobili pozitivnu stručnu ocjenu/procjenu o ispunjavanju uslova propisanih nacrtom.	Prijedlog prihvaćen
7.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK		U stavu (4) umjesto broja „51“ treba da stoji broj „52“.	Prijedlog nije prihvaćen – ovaj stav je brisan iz ovog člana i ista je prebačena uz manje izmjene u članu 52 ovog Zakona.

**Član 26.
(Revizija stručne ocjene/procjene)**

(1) Reviziju stručne ocjene/procjene vrši nadležni centar najmanje jednom u tri godine od dana dostavljanja potvrde o hraniteljstvu, odnosno od urađene prethodne revizije.

(2) Revizija iz stava (1) ovog člana provodi se na način utvrđen članom 24. ovog Zakona.

(3) Potencijalni hranitelj odnosno hranitelj za kojeg se u toku postupka revizije utvrdi da više ne ispunjava uslove za obavljanje hraniteljstva u skladu s ovim Zakonom biće pismeno obaviješten o prestanku važenja potvrde o hraniteljstvu.

(4) U skladu s izvršenom revizijom stručne ocjene/procjene centar će po službenoj dužnosti evidentirati izvršenu reviziju.

(5) U slučaju promjene okolnosti koje bi mogle biti bitne za obavljanje hraniteljstva, hranitelj odnosno potencijalni hranitelj dužan je odmah, a najkasnije u roku od pet dana od nastanka, odnosno saznanja za promjenu okolnosti, obavijestiti nadležni centar koji će provesti postupak revizije stručne ocjene/procjene.

1.	Jadranka Miloš Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 26. stav (1) precizirati najmanje jednom u dvije ili godinu dana.	Prijedlog prihvaćen te rok od 3 godine promijenjen na 2 godine.
2.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (3) člana 26. izbrisati riječi potencijalni hranitelj pa bi ovaj stav trebao da počinje riječima: „Hranitelj za kojeg se u toku postupka“.	Prijedlog nije prihvaćen jer nije u skladu s članom 2. stav (1) tačka d) Zakona kojim se propisuje da je potencijalni hranitelj lice za koje je centar utvrdio da ispunjava uslove za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu, u skladu s ovim Zakonom.
3.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Član 26. (Revizija stručne ocjene/procjene): stav (1) staviti najmanje jednom godišnje (okonomi pogotovo materijalne iz člana 17. neprekidno se mjenjaju).	Prijedlog djelimično prihvaćen te rok od 3 godine promijenjen na 2 godine.
4.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		Stavom (1) propisuje se revizija stručne ocjene/procjene od strane nadležnog centra najmanje jednom u tri godine od dana dostavljanja potvrde o hraniteljstvu, odnosno od urađene prethodne revizije. Iako je u stavu (5) ovoga člana utvrđena obveza obavještanja od strane hranitelja o promjeni okolnosti, koja bi mogla bitno utjecati na obavljanje hraniteljstva, u roku od 5 dana od dana nastanka iste, sugeriramo da centar vrši reviziju ocjene/procjene najmanje jedanput u dvije godine ili u kraćem roku. Naime, u praksi je evidentno je da korisnici koji ostvaruju prava po drugim zakonima ne prijavljuju promjene u utvrđenim rokovima, pa je za očekivati da to neće učiniti i hranitelj, te iz toga razloga sugeriramo da taj rok za reviziju bude kraći.	Prijedlog prihvaćen

**Član 27.
(Prestanak važenja potvrde o hraniteljstvu)**

(1) Potvrda o o hraniteljstvu prestaje da važi po sili zakona:

- a) istekom roka na koji je izdata potvrda o hraniteljstvu ako hranitelj nije podnio zahtjev za obnovu potvrde o hraniteljstvu i
- b) smrću hranitelja.

(2) Potvrda o hraniteljstvu prestaje da važi i s danom naznačenim u obavijesti o prestanku važenja potvrde o hraniteljstvu iz člana 26. stav (3) ovog Zakona.

(3) Centar će utvrditi prestanak važenja potvrde o hraniteljstvu prije isteka roka na koji je izdata ako:

- e) hranitelj podnese zahtjev za prestanak obavljanja hraniteljstva,
- f) hranitelj obavlja hraniteljstvo protivno interesima hranjenika,
- g) nastupe neki od razloga koji dovode do nemogućnosti obavljanja hraniteljstva propisanih odredbama ovoga Zakona zbog činjenice da hranitelj više ne ispunjava propisane uslove,
- h) potencijalni hranitelj ili hranitelj bez opravdanih razloga ne primi na smještaj hranjenika kojeg mu je uputio centar iako se saglasio s njegovim smještajem,
- i) prestane potreba za smještajem hranjenika u srodničku hraniteljsku porodicu, ako ta porodica obavlja samo srodničko hraniteljstvo.

(4) Centar može donijeti privremeno odluku za obavljanje hraniteljstva odraslom članu hraniteljske porodice umrlog hranitelja iz stava (1) tačka b) ovoga člana na njegov zahtjev kojim se uređuju njegova prava i obaveze za obavljanje hraniteljstva do donošenja potvrde o hraniteljstvu.

1.	Zlatan Musić SOS selo Gračanica		U članu 27. stav (3) nije precizirano ko procjenjuje da hranitelj radi protiv interesa hranjenika	Prijedlog nije prihvaćen jer je jasno navedeno da centar utvrđuje da li hranitelj radi protiv interesa hranjenika.
2.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (1) tačka a) člana 27. izbrisati riječi „potvrda o hraniteljstvu“ prije riječi „ako hranitelj nije podnio zahtjev“.	Prijedlog prihvaćen i u stavu (1) tačka a) člana 27. brisane riječi potvrde o hraniteljstvu.
3.	Gender Centar Federacije BiH		U članu 27. stav (3) Nacrta zakona o hraniteljstvu, pod nazivom „Prestanak važenja potvrde o hraniteljstvu“, potrebno je dodati novu tačku (f) koja glasi: „nastupe neke od smetnji za obavljanje hraniteljstva u smislu člana 18. ovog zakona“.	Prijedlog nije prihvaćen jer je postupanje u slučaju nastanka okolnosti iz člana 18. ovog Zakona regulisano drugim odredbama.
4.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Član 27. (Prestanak važenja potvrde o hraniteljstvu): stav (3) - Potrebno je jasnije precizirati ovu tačku da ne bi dolazilo do zabune u kontekstu člana 28., odnosno odredba je nejasna u kontekstu roka utvrđenog u članu 28. Zakona.	Prijedlog nije prihvaćen rok u članu 28. propisan je radi zaštite smještenih hranjenika i isti nije u koliziji sa članom 27.

**Član 29.
(Brisanje iz registra hranitelja)**

(1) U svim slučajevima prestanka važenja potvrde o hraniteljstvu, centar će po službenoj dužnosti izvršiti brisanje potencijalnog hranitelja ili hranitelja iz registra hranitelja.

(2) Brisanje iz registra hranitelja vrši se:

- a) ako potencijalnom hranitelju ili hranitelju prestane da važi potvrda o hraniteljstvu, s danom naznačenim u obavijesti o prestanku važenja potvrde o hraniteljstvu,
- b) ako je istekao rok na koji je potvrda o hraniteljstvu data, s posljednjim danom roka važenja potvrde o hraniteljstvu,
- c) ako prestane srodničko hraniteljstvo, s danom prestanka smještaja hranjenika korisnika srodničkog hraniteljstva,
- d) ako hranitelj ne podnese prijavu za izdavanje potvrde za obavljanje druge vrste hraniteljstva, te
- e) zbog smrti hranitelja.

1.	Jadranka Miloš Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK	Član 52.	Primjedba se odnosi na član 29. u smislu centar će po službenoj dužnosti izvršiti brisanje potencijalnog hranitelja ili hranitelja iz registra hranitelja, a u vezi sa članom 52. kojim je regulisano ko vodi Registar. Postavlja se pitanje kako će centar izvršiti brisanje kad ne vodi registar ili predvidjeti u članu 52. da i centar treba voditi svoj registar, odnosno da se ovo nekako uskladi.	Prijedlog prihvaćen te stav (1) člana 29. izmijenjen.
2.	Zlatan Musić SOS selo Gračanica		Primjedba se odnosi na član 29. u smislu kako će centar brisati potencijalnog hranitelja ako Federalno ministarstvo vodi registar.	Prijedlog prihvaćen te stav (1) člana 29. izmijenjen u skladu s primjedbom.
3.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 29. stav (2) potrebno je brisati tekst i zamijeniti sa tekstom kako slijedi: „Brisanje iz registra hranitelja vrši se u skladu sa članom 27. stav (1), stav (2) i stav (3)“.	Prijedlog prihvaćen i isto ugrađeno u stav (1) ovog člana.
4.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK	Član 52.	Stavom (1) propisuje se da će u svim slučajevima prestanka važenja potvrde o hraniteljstvu centar po službenoj dužnosti izvršiti brisanje potencijalnog hranitelja ili hranitelja iz registra hranitelja. Navedena odredba stava (1) je u suprotnosti s odredbom člana 52. ovog Zakona iz razloga što istom nije propisano da centar vodi registar hranitelja. Predlažemo da se u članu 52. Zakona utvrdi obaveza i centra da vodi registar hranitelja za područje svoje mjesne nadležnosti.	Prijedlog djelimično prihvaćen te stav (1) člana 29. izmijenjen.

**Član 30.
(Ugovorni odnos)**

(1) Hraniteljski ugovor je ugovor o međusobnim pravima i obavezama između centra i hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika pojedinačno, a nakon

donošenja rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu.

(2) Rješenje o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu donosi se uz predhodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva nadležnog za oblast socijalne zaštite (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo).

(3) O žalbi na rješenja kojim se rješava o pravu na smještaj u hraniteljsku porodicu odlučuje kantonalno ministarstvo.

(4) Hraniteljskim ugovorom uređuje se:

- a) dan otpočinjanja smještaja,
- b) uslovi i način zadovoljavanja specifičnih potreba hranjenika i hranitelj,
- c) dužina otkaznog roka hraniteljskog ugovora,
- d) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen,
- e) vrsta i obim usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenim hranjenicima,
- f) prava i obaveze ugovornih strana,
- g) raspored i način kontaktiranja hranjenika s biološkim roditeljima i srođnicima,
- h) visina naknade za hranjenika i način plaćanja,
- i) hraniteljska naknada,
- j) uvjeti za otkaz ugovora i
- k) druga prava i obaveze ugovornih strana.

1.	Jadranka Miloš Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 30. odredba stava (2) sporna obzirom da u dosadašnjoj praksi ministarstvo daje saglasnost samo na troškove smještaja, a ne na sam smještaj odnosno to vrši samo stručni tim centra. Napraviti ovdje razliku na šta ministarstvo daje saglasnost. Također u st. (2) i (3) predlažu da umjesto kantonalnog ministarstva treba da stoji Federalno ministarstvo. I na kraju u tački h) predlažu da se ispred riječi „hranjenika“ doda riječ „izdržavanje“.	Prijedlog prihvaćen te stav (2) člana 30. izmijenjen tako da glasi: „Rješenje o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu donosi se uz predhodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva nadležnog za oblast socijalne zaštite u pogledu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo).“
2.	Radmila Gašpar Centar za socijalni rad Široki Brijeg		U članu 30. precizirati da ko plaća smještaj i potpisuje hraniteljski ugovor.	Prijedlog nije prihvaćen - neosnovan obzirom da je precizirano da se naknade finansiraju iz budžeta kantona, a ugovor potpisuju ugovorne strane.
3.	JU Centar za socijalni rad Gračanica		U članu 30. odredba stava (4) tačka g) - smatramo da raspored i način kontaktiranja hranjenika sa biološkim roditeljima i srođnicima ne treba da se uređuje hraniteljskim ugovorom.	Prijedlog prihvaćen - ugovorom se uređuje obaveza kontaktiranja, a detalji će se razraditi kroz individualni plan hranjenika.

4.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U članu 30. u vezi stava (3) - „Ako kantonalno ministarstvo daje saglasnost na smještaj u hraniteljsku porodicu, ne može rješavati po žalbi, ovo nije u skladu s ZUP-u“.	Prijedlog prihvaćen - stav (2) preciziran u smislu da se saglasnost traži samo za hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje kao što je i dosadašnja praksa.
			U članu 30. stav (4) dodati novu tačku l) koja glasi: „mogući nematerijalni oblici podrške hranjenicima i hraniteljima“.	Prijedlog prihvaćen – nije dodana nova tačka, ali je dopunjena tačka b).
			Predlažu uvođenje novih stavova (5) i (6) kojima bi se regulisao Način nadzora i obaveze izvještavanja.	Prijedlog nije prihvaćen - neosnovan obzirom da je traženo regulisano članom 44. Zakona – Individualni plan rada.
			Također ukazuju na oprez: poseban osvrt bi se trebao dati i na upravljanje i korištenje imovine djeteta/odrasle osobe.	Prijedlog nije prihvaćen - upravljanje i korištenje imovine djeteta/odrasle osobe ne može biti predmetom ugovora između centra i hranitelja.
5.	Federalni inspektori socijalne i dječje zaštite		Član 30. stav (4) „Ugovor za hranitelja“ – nije preciziran rok na koji se Ugovor o hraniteljstvu zaključuje.	Prijedlog nije prihvaćen - neosnovan obzirom da je trajanje hraniteljstva specifično od slučaja do slučaja i vrste hraniteljstva.
6.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS		U članu 30. odredba stava (2) sporna, jer ne može kanton davati saglasnost i biti drugostepeni organ.	Prijedlog prihvaćen - stav (2) preciziran u smislu da se saglasnost traži samo za hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje kao što je i dosadašnja praksa.
7.	Cica Pljevljak Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS		Član 30. Zakona kontradiktoran s drugostepenom nadležnošću kantona	Prijedlog prihvaćen - prijedlog osnovan te stav (2) preciziran u smislu da se saglasnost traži samo za hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje kao što je i dosadašnja praksa.
8.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (1) člana 30. riječi „hraniteljski ugovor“ zamijeniti riječima „ugovor o hraniteljstvu“.	Prijedlog prihvaćen
			U stavu (4) ovog člana drukčije poredati tačke tako da tačka „otkazni rok“ ide ispod tačke „uslovi za otkaz ugovora“.	Prijedlog prihvaćen - izvršena permutacija tačaka u ovom stavu.

9.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 30. stav (4) potrebno je odredbu iz tačke k) uvrstiti u novu tačku l), s tim da se u tački k) uvrsti novi tekst kako slijedi: „obaveza provedbe individualnog plana rada za hranjenika i izvještavanja o realizaciji istog prema centru/ službama na polugodišnjoj osnovi.	Prijedlog nije prihvaćen – predloženo je već sadržano u tački f) ovog člana.
10.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Član 30. (Ugovorni odnos): stav (2) i (3) su pomalo u sukobu interesa, jer ako se rješenje donosi uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva nelogično je da isto rješava po žalbi.	Prijedlog prihvaćen – st. (2) i (3) usaglašeni.
			Stav (4) trebalo bi stajati visina naknade za izdržavanje hranjenika.	Prijedlog prihvaćen
11.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		Predlažemo da se u stavovima (2) i (3) ovog člana riječi „kantonalno ministarstvo“ zamijene s riječi „Ministarstvo“ (odnosi se na Federalno ministarstvo rada i socijalne politike) iz razloga što je ovim Zakonom u cijelosti regulirana oblast hraniteljstva. Stoga Federalno ministarstvo treba da daje saglasnost na troškove smještaja i da rješava o žalbi na rješenje kojim se rješava o pravu na smještaj u hraniteljsku porodicu.	Prijedlog nije prihvaćen – rješenje oslikava dosadašnju praksu u pogledu finansiranja prava i nadležnosti za rješavanje u drugom stepenu.
			Kada je u pitanju pribavljanje prethodne saglasnosti Ministarstva na rješenje o smještaju, ističemo da centar procjenjuje i ocjenjuje o potrebi smještaja djece i odraslih lica u hraniteljsku porodicu na osnovu mišljenja stručni tim centra (stručni tim centra čine stručni radnici koji obavljaju poslove vezane za hraniteljstvo), a ne Ministarstvo, te iz tog razloga sugeriramo da se navedeni stav uredi i precizira na način da Ministarstvo daje prethodnu saglasnost na plaćanje troškova naknada utvrđenih članom 33. i 34. Zakona, ukoliko se naknade plaćaju iz budžeta Federacije.	Prijedlog nije prihvaćen , ali su stavovi (2) i (3) ovog člana precizirani u pogledu davanja saglasnosti i organa koji je nadležan za rješavanje o žalbi.
			U stavu (4) u tački h) iza riječi „visina naknade za“ treba dodati riječ „izdržavanje“	Prijedlog prihvaćen
Član 31.				

(Prestanak ugovornog odnosa)

Ugovorni odnos iz člana 30. ovoga Zakona prestaje:

- a) smrću hranitelja ili smrću hranjenika,
- b) usvojenjem hranjenika,
- c) stupanjem u brak hranjenika,
- d) istekom roka ukoliko je ugovor zaključen s rokom važenja,
- e) otkazom ugovora,
- f) zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obaveza, te
- g) drugih razloga zbog kojih se ugovorne obaveze više ne mogu izvršavati.

1.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U članu 31. predlažu da se doda nova tačka (h) koja glasi: „kada se prilikom vršenja nadzora ustanovi da dalji smještaj hranjenika nije u njegovom najboljem interesu“.	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da je predloženo sadržano u tačkama f) i g) istog člana.
2.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		U članu 31. treba dodati i kada prestanu razlozi za zbrinjavanje u hraniteljsku porodicu.	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da je predloženo sadržano u drugim tačkama istog člana.
3.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U članu 31. riječi „ugovorni odnos“ zamijeniti riječima „ugovor o hraniteljstvu“, a u tački d) ovog člana riječi „s rokom važenja“ zamijeniti riječima „na određeno vrijeme“.	Prijedlog prihvaćen i tekst usaglašen u skladu s predloženim.

**Član 32.
(Hraniteljska naknada)**

(1) Visina hraniteljske naknade ovisi o broju i vrsti smještenih hranjenika.

(2) Osnovica na osnovu koje se utvrđuje iznos hraniteljske naknade je prosječna neto plata isplaćena u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(3) Mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku iznosi 25% od osnovice iz stava (2) ovoga člana i uvećava se za 15% za svakog narednog hranjenika.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana mjesečna naknada hranitelju koji obavlja specijalizovano hraniteljstvo iznosi 40% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 20% za svakog narednog hranjenika.

(5) Mjesečna naknada za hranitelja koji istovremeno obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo utvrđuje se na način da se kao polazna osnovica uzima mjesečna naknada za specijalizovano hraniteljstvo iz stava (4) ovog člana i ista se uvećava za 15% za hranjenika korisnika tradicionalnog hraniteljstva u skladu sa stavom (3) ovog člana,

odnosno za 20% za hranjenika korisnika specijalizovanog hraniteljstva u skladu sa stavom (4) ovog člana.

(6) Hranitelj koji obavlja srodničko hraniteljstvo ima pravo na hraniteljsku naknadu, pod uslovom da između hranjenika i hranitelja ne postoji obaveza izdržavanja prema Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/05, 41/05 i 31/14).

1.	Enes Mulać Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		Član 32. stav (6) brisati zagradu i u zagradi Porodični zakon, isto nepotrebno obzirom da se zakon mijenja.	Prijedlog prihvaćen
2.	Jadranka Miloš Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		Član 32. stav (6) obaveza izdržavanja prema Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine je nejasno i neprecizno definisana, te će dovesti do problema u primjeni ove odredbe zakona. Predlažu da se ispred ovog ministarstva pokrene inicijativa za izmjenu ove odredbe Porodičnog zakona.	Ne radi se o prijedlogu koji može biti uvršten u tekst ovog zakona.
3.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (2) člana 32. riječi "osnovica na osnovu" zamijeniti riječima „osnovica za utvrđivanje iznosa“	Prijedlog prihvaćen
4.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Član 32. (Hraniteljska naknada): stav (6) - postavlja se pitanje šta kada je hranjenik lice sa smetnjama u razvoju, a kojem je najčešće oduzeta i poslovna sposobnost, odnosno postoji li obaveza njegove braće i sestara za izdržavanje. Ovo pitanje je dugogodišnji problem i nejasnoća kod smještaja u ustanove socijalne zaštite u pogledu participacije ovih srodnika u troškovima smještaja. Potrebno je preciznije pojasniti odredbe stava (6) ovog člana;	Prijedlog nije prihvaćen obzrom da po Porodičnom zakonu ne postoji obaveza izdržavanja između braće i sestara.
5.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK		Članak 32. stav (2) treba da glasi: „Osnovica na osnovu koje se utvrđuje iznos hraniteljske naknade utvrdit će se kantonalnim propisom, a na osnovu obračuna stvarnih troškova hraniteljske naknade“.	Prijedlog nije prihvaćen – ovakvo rješenje rezultiralo bi različitim visinama naknada među kantonima u Federaciji, što je u suprotnosti sa ciljevima uspostave usklađenog i održivog sistema hraniteljstva u Federaciji BiH. Prihvatanje ovakvog prijedloga dovelo bi do nejednakosti i diskriminacije u primjeni ovog Zakona.
6.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10		Treba glasiti: „Osnovica na osnovu koje se utvrđuje iznos hraniteljske naknade utvrdit će se kantonalnim propisom, a na osnovu obračuna stvarnih troškova hraniteljske naknade.“	Prijedlog nije prihvaćen – ovakvo rješenje rezultiralo bi različitim visinama naknada među kantonima u Federaciji, što je u suprotnosti sa ciljevima uspostave

				usklađenog i održivog sistema hraniteljstva u Federaciji BiH. Prihvatanje ovakvog prijedloga dovelo bi do nejednakosti i diskriminacije u primjeni ovog Zakona.
7.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 32. u stavu (6) predlažemo da se briše zagrada i riječi „Službene novine Federacije BiH, br.35/05, 41/05 i 31/14.“ Pored toga, a cijeneći da odredbama Porodičnog zakona Federacije BiH nije na jasan način uređeno postojanje obaveze izdržavanja između braće i sestara kada je u pitanju izdržavanje za punoljetnu braću/sestre nesposobne za samostalan život i rade osobe (na jasan način uređena je obaveza uzdržavanja u odnosu na malodobnu braću i sestre), kao i obveza uzdržavanja drugih srodnika sukladno istom zakonu (strica, tetke, ujaka). Nesporno je da će iste dovesti do dilema u primjeni stava (6) ovog člana. Obzirom da je pitanje uzdržavanja uređeno Porodičnim zakonom, to smo mišljenja da predlagač ovog Zakona treba hitno pokrenuti inicijativu izmjena i dopuna Porodičnog zakona Federacije BiH.	Prijedlog prihvaćen Ne radi se o prijedlogu koji može biti uvršten u tekst ovog zakona.

Član 33.
(Isplata hraniteljske naknade)

- (1) Hraniteljska naknada počinje se obračunavati s prvim danom smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu, koji je naveden u ugovoru o hraniteljstvu, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.
- (2) Isplata naknade hranitelju za slučajeve kada hranjenik opravdano odsustvuje iz hraniteljske porodice duže od 15 dana, za taj se mjesec isplaćuje u skladu sa stavom (4) ovoga člana.
- (3) Hraniteljska naknada prestaje se obračunavati s posljednjim danom smještaja hranjenika.
- (4) Izuzetno od st. (1) i (3) ovoga člana, hranitelju koji pruža usluge hitnog ili povremenog hraniteljstva za najviše 30 dana hraniteljstva, naknada se isplaćuje za svaki provedeni dan smještaja hranjenika.
- (5) Hraniteljsku naknadu obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu.
- (6) Hraniteljsku naknadu hranjenika korisnika povremenog hraniteljstva koji je na stalnom smještaju u ustanovi socijalne zaštite, hranitelju isplaćuje ustanova socijalne zaštite.

1.	Enes Mulać Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 33. stav (5) treba definirati da hraniteljsku naknadu obračunava i isplaćuje ili vrši isplatu centar.	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da se sredstva za finansiranje naknade osiguravaju iz budžeta kantona (član 35).
2.	Vildana Nalić Centar za socijalni rad Tuzla		Član 33. stav (5) - jako puno problema u praksi sa ovakvim zakonodavnim rješenjem da ustanova plaća. Treba tačno u zakonu precizirati ko će tačno vršiti isplatu.	Prijedlog nije prihvaćen – u postupku razmatranja prijedloga, a zbog velike mogućnosti zloupotrebe u praksi stav (6) brisan.
3.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (1) člana 33. riječi „prvim danom smještaja“ zamijeniti riječima „danom početka smještaja“.	Prijedlog prihvaćen
			Stav (3) ovog člana treba da glasi „Hraniteljsku naknadu hranjenika korisnika povremenog hraniteljstva koji je na stalnom smještaju u ustanovi socijalne zaštite hranitelju isplaćuje ustanova socijalne zaštite u kojoj je smješten hranjenik“.	Prijedlog prihvaćen
4.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Član 33. (Isplata hraniteljske naknade): stav (5) dodati riječi: “i isplaćuje“.	Prijedloga nije prihvaćen – dosadašnja praksa gdje novac s kantonalnog nivoa prebacivan centrima za isplatu prava pokazala problematičnom usljed čestih slučajeva blokiranja računa centrima.
			Član 33. (Isplata hraniteljske naknade): stav (6) nije jasno kako se ova aktivnost planira realizirati u praksi.	Prijedloga nije prihvaćen – ovakvo rješenje već postoji u praksi i provodi se bez problema
5.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		U članu 33. predlažemo da se briše stav (6) u kojem je navedeno da hraniteljsku naknadu hranjenika korisnika povremenog hraniteljstva koji je na stalnom smještaju u ustanovi socijalne zaštite, hranitelju isplaćuje ustanova socijalne zaštite, jer je suprotan odredbi člana 35. nacrta u kojoj je propisano ko snosi troškove finansiranja.	Prijedlog prihvaćen
6.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U stavu (4) propisuje se da iznimno od stava (1) i (3) ovoga člana, hranitelju koji pruža usluge hitnog ili privremenog hraniteljstva za najviše 30 dana hraniteljstva, naknada se isplaćuje za svaki dan smještaja hranjenika.	Prijedlog nije prihvaćen – nije jasna veza sa članom 4. i 23. koji se ne odnose ni na hitno niti na povremeno hraniteljstvo.

			Predlažemo da u navedenom stavu riječi „30 dana“ zamijene riječima „60 dana“ (obrazloženje: veza član 4. i 23. ovog Zakona).	
			U stavu (5) istoga člana predlažemo da se iz riječi „obračunava“ dodaju riječi „i isplaćuje“.	Prijedlog nije prihvaćen – dosadašnja praksa gdje novac s kantonalnog nivoa prebacivan centrima za isplatu prava pokazala problematičnom usljed čestih slučajeva blokiranja računa centrima.
Član 34. (Naknada za izdržavanje hranjenika)				
<p>(1) Naknada za izdržavanje hranjenika odnosi se na troškove smještaja i izdržavanje hranjenika, te njegove lične potrebe u skladu s njegovim individualnim planom rada.</p> <p>(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa naknade za izdržavanje hranjenika je prosječna isplaćena neto plata u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.</p> <p>(3) Iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika za tradicionalno hraniteljstvo iznosi 45%, a za specijalizovano 65% od osnovice iz stava (2) ovog člana.</p> <p>(4) Naknadu iz stava (3) ovoga člana obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu, a naknada se obračunava s prvim danom smještaja i prestaje s posljednjim danom smještaja hranjenika.</p> <p>(5) Naknadu iz stava (3) ovoga člana hranjeniku korisniku povremenoga hraniteljstva koji je na stalnom smještaju u ustanovi socijalne zaštite, hranitelju isplaćuje ustanova socijalne zaštite.</p>				
1.	Enes Mulać Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U članu 34. stav (4) predlažu da stoji centar obračunava i vrši isplatu.	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da se sredstva za finansiranje naknade osiguravaju iz budžeta kantona (član 35). Dosadašnja praksa gdje novac s kantonalnog nivoa prebacivan centrima za isplatu prava pokazala problematičnom usljed čestih slučajeva blokiranja računa centrima.
2.	Federalni inspektori socijalne i dječje zaštite		Naknada definirana ovim zakonom u koliziji sa iznosom prosječnih potreba koje putem saopćenja obavještava naš ministar i iznosi 30% od prosječne isplaćene neto plate u Federaciji Bosne i Hercegovine	Prijedlog nije prihvaćen – nije namjera bila uskladiti istu sa prosječnim potrebama osobe koja zahtijeva izdržavanje s obzirom na troškove života

3.	Vildana Nalić Centar za socijalni rad Tuzla		Član 34. stav (5) precizirati ko će vršiti isplatu	Prijedlog nije prihvaćen – u postupku razmatranja prijedloga, a zbog velike mogućnosti zloupotrebe u praksi stav (6) brisan.
4.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		U član 34. predlažemo da se briše stav (5) u kojem je navedeno da naknadu iz stava (3) ovog člana hranjeniku korisnika povremenog hraniteljstva koji je na stalnom smještaju u ustanovi socijalne zaštite, hranitelju isplaćuje ustanova socijalne zaštite, jer je suprotan odredbi člana 35. nacрта u kojoj je propisano ko snosi troškove finansiranja.	Prijedlog prihvaćen
5.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		U stavu (4) ovog člana predlažemo da se iz riječi „obračunava“ dodaju riječi „i isplaćuje“.	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da se sredstva za finansiranje naknade osiguravaju iz budžeta kantona (član 35). Dosadašnja praksa gdje novac s kantonalnog nivoa prebacivan centrima za isplatu prava pokazala problematičnom usljed čestih slučajeva blokiranja računa centrima.
Član 35. (Troškovi smještaja i sredstva za finansiranje)				
<p>(1) Troškove smještaja u hraniteljsku porodicu snosi lice koje je smješteno u hraniteljsku porodicu, roditelj, usvojitelj, staratelj ili srodnik koji je po odredbama Porodičnog zakona dužan da izdržava to lice ili drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo obavezu plaćanja troškova.</p> <p>(2) Sredstva za finansiranje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika obezbjeđuju se iz budžeta kantona ukoliko je rješenjem o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu kantonalno ministarstvo preuzelo obavezu plaćanja troškova smještaja.</p> <p>(3) Centar ima pravo na potpunu ili djelimičnu naknadu troškova iz imovine i prihoda smještenog lica ili lica koje je po odredbama Porodičnog zakona dužno izdržavati lice smješteno u hraniteljsku porodicu.</p> <p>(4) Način utvrđivanja i obračunavanja prihoda i imovine hranjenika, odnosno drugih lica koja su po zakonu obavezna da sudjeluju u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika, pravilnikom propisuje federalni ministar.</p>				
1.	Enes Mulać Ministarstvo zdravstva rada i socijalne zaštite HNK		Sam naziv člana da se promjeni i da glasi sredstva za finansiranje.	Prijedlog prihvaćen uz dopunu
			U članu 35. stav (1) treba definisati da su obje naknade u pitanju.	Prijedlog prihvaćen

			U članu 35. stav (2) treba definisati da je ministarstvo dalo saglasnost na troškove smještaja, a da rješenje donosi centar te da u istom stavu umjesto kantonalnog treba da stoji federalno ministarstvo.	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da su se i do sada sredstva za finansiranje naknade osiguravaju iz budžeta kantona, a što je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH
			Stav (3) treba preformulisati u smislu da pravo na potpunu ili djelimičnu naknadu troškova iz imovine i prihoda smještenog lica ili lica koje je po odredbama Porodičnog zakona dužno izdržavati lice smješteno u hraniteljsku porodicu ima pravo ne centar nego onaj organ koji osigurava novac odnosno kantonalno ili federalno ministarstvo.	Prijedlog prihvaćen
2.	Blago Senjak Ministarstvo zdravstva, rad i socijalne skrbi ZHK		Ovaj definirani način finansiranja neće podržati ZHK.	Prijedlog nije prihvaćen - predloženi način finansiranja je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.
3.	JU Centar za socijalni rad Gračanica		Član 35. stav (3) – da se da pojašnjenje na koju naknadu se misli.	Prijedlog prihvaćen
4.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (1) člana 35. riječ „snosi“ zamijeniti riječju „plaća“ i u ovom stavu tačno definisati sredstva hranjenika iz kojih plaća svoj smještaj hraniteljskoj porodici (plata, penzija, invalidnina i sl.) i u kojem iznosu ili procentu.	Prijedlog djelimično prihvaćen – riječ „snosi“ zamijenjena riječju „plaća“. umjesto Pravinikom da se utvrđuje propisom o socijalnoj zaštiti kantona
			Stav (3) ovog člana detaljnije definisati, jer je nejasan.	Prijedlog prihvaćen
5.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 35. stav (1) potrebno je brisati riječ „staratelj“.	Prijedlog prihvaćen
			U članu 35. stav (3) potrebno je izvršiti izmjenu teksta kako slijedi: „Centar/služba ima pravo na potpunu ili djelimičnu naknadu troškova iz imovine i prihoda smještenog lica ili lica koje je po odredbama Porodičnog zakona dužno izdržavati lice smješteno u hraniteljsku porodicu, a koju centar/služba ima obavezu usmjeriti na pokrivanje troškova hraniteljstva.“.	Prijedlog nije prihvaćen , jer isti nije u skladu sa propisima koji regulišu planiranje i izvršenje budžeta.
6.	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike USK		Član 35. (Troškovi smještaja i sredstva za finansiranje): stav (3) - pravo na naknadu troškova treba imati onaj ko plaća smještaj.	Prijedlog prihvaćen

7.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		U članu 35. stav (2) riječi: „budžeta kantona“ zamjeniti riječima: „budžeta kantona u iznosu od 70% i budžeta Federacije u iznosu od 30%“, zbog ograničenih budžetskih sredstava za ove namjene.	Prijedlog nije prihvaćen - predloženi način finansiranja je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.
8.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK		Član 35. stav (2) Nacrta zakona treba da glasi: „Sredstva za finansiranje smještaja korisnika u drugu hraniteljsku porodicu osiguravaju se iz budžeta kantona ukoliko je rješenjem o priznavanju prava na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu kantonalno ministarstvo preuzelo obavezu plaćanja troškova smještaja u skladu sa svojim kantonalnim zakonom koji reguliše oblast socijalne politike“.	Prijedlog nije prihvaćen – cilj ovog propisa je da na jedinstven način reguliše predmetnu materiju i izbjegne dosadašnja neujednačena praksa po kantonima.
			Član 35. stav (4) Nacrta zakona treba da glasi: „Način utvrđivanja i obračunavanja prihoda i imovine hranjenika, odnosno drugih osoba koje su po zakonu obavezne sudjelovati u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika, pravilnikom propisuje kantonalni ministar“.	Prijedlog prihvaćen – predmetni stav sada glasi: „U postupku utvrđivanja i obračunavanja prihoda i imovine hranjenika, odnosno drugih lica koja su po zakonu obavezna da sudjeluju u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika primjenjuje se propis o socijalnoj zaštiti nadležnog kantona.“
9.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK		Obzirom da je ovim Zakonom u cijelosti regulisana oblast hraniteljstva (pojam, vrste, načela hraniteljstva, uvjeti za obavljanje hraniteljstva hraniteljski ugovor, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranitelja, prava i obveze hranitelja i centara za socijalni rad, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, stručni i inspekcijski nadzor i druga pitanja iz oblasti hraniteljstva) predlažemo da se istim propiše i da se sredstva za finansiranje utvrđenih naknada (hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje korisnika hraniteljstva) i troškovi edukacija osiguraju i isplaćuju iz Budžeta Federacije.	Prijedlog nije prihvaćen – predloženi način finansiranja u Nacrtu je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.

			Odredba stava (3) ovog člana nije jasna i ista nije u skladu s stavom (2) ovog člana, te istu treba precizirati. Preciznije, nije jasno iz kojih razloga centar ima pravo na potpunu ili djelomičnu naknadu troškova iz imovine i prihoda smještenog lica ili drugih lica (predlagač u obrazloženju pravnih rješenja iz ovog Zakona isto nije pojasnio).	Prijedlog prihvaćen i stav (3) uređen na način da pravo na naknadu troškova pripada kantonalnom ministarstvu obzirom da isto finansira troškove smještaja.
10.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS		Predložena je izmjena člana 35. stav (2) Nacrta na način da se sredstva za finansiranje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika obezbjeđuje iz Budžeta Federacije BiH.	Prijedlog nije prihvaćen - predloženi način finansiranja u Nacrtu je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.
11.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10		Stav (2) treba glasiti: Sredstva za financiranje smještaja šticećenika u drugu udomiteljsku obitelj osiguravaju se iz proračuna županije – općina ukoliko je rješenjem o priznavanju prava na smještaj u drugu udomiteljsku obitelj županijsko ministarstvo – općinski organ, centar za socijalni rad preuzelo obavezu plaćanja troškova smještaja sukladno svom županijskom zakonu koji regulira oblast socijalne politike.“	Prijedlog nije prihvaćen – rješenje predloženo u Nacrtu je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine
			Stav (4) treba glasiti: “Način utvrđivanja i obračunavanja prihoda i imovine hranjenika, odnosno drugih lica koje su po zakonu obavezni sudjelovati u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika, pravilnikom propisuje kantonalni ministar.“	Prijedlog prihvaćen – predmetni stav sada glasi: „U postupku utvrđivanja i obračunavanja prihoda i imovine hranjenika, odnosno drugih lica koja su po zakonu obavezna da sudjeluju u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika primjenjuje se propis o socijalnoj zaštiti nadležnog kantona.“

**Član 36.
(Opće obaveze hranitelja)**

(1) Hranitelj i hraniteljska porodica pružaju djetetu ili odraslom licu koje im je upućeno na smještaj usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabavke odjeće i obuće, održavanja lične higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja, obrazovanja, organizovanja slobodnog vremena, prevoza, te druge usluge ovisno o potrebama djeteta ili odraslog lica.

(2) Hranitelj je obavezan:

- a) izvršiti pripremu sebe i porodice za prihvata hranjenika, u saradnji sa centrom,

- b) sudjelovati u izradi individualnog plana rada prije i za vrijeme smještaja hranjenika,
- c) omogućiti da prilagodba hranjenika u porodici bude uspješna, te da ponašanje svih članova hraniteljske porodice prema hranjeniku bude odgovarajuće i brižno,
- d) pružati hranjeniku pomoć u prilagodbi na novu zajednicu,
- e) pružati hranjeniku sve vrste usluga i u obimu navedenom u rješenju o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu, u skladu s ugovornim obavezama iz hraniteljskog ugovora,
- f) hranjenika pravilno njegovati i pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću, te potrebne lične i druge potrepštine,
- g) obezbijediti hranjeniku pristup obrazovnim, zdravstvenim, kulturnim i sportskim aktivnostima,
- h) brinuti za očuvanje i unapređenje zdravlja hranjenika, te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u okviru primarne i specijalističke zdravstvene zaštite, te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije,
- i) brinuti se da hranjenik stekne radne sposobnosti i razvije životne vještine za samostalno funkcionisanje, te mu pomoći u traženju odgovarajućeg zaposlenja,
- j) pripremiti hranjenika za povratak u vlastitu porodicu ili za odlazak kod drugog pružaoca smještaja ili za samostalan život.

(3) Hranitelj je obavezan postupati po uputama staratelja, centra i drugih nadležnih pružaoca socijalnih i drugih usluga, te poduzimati mjere utvrđene individualnim planom rada hranjenika.

(4) Hranitelj je obavezan voditi evidenciju i dokumentaciju o svim važnim životnim okolnostima hranjenika, te redovno i po potrebi izvještavati centar najmanje dva puta godišnje, te po potrebi i druge pružaoce socijalnih usluga.

(5) Hranitelj je obavezan omogućiti i poticati kontakte hranjenika s vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim licima u skladu s individualnim planom rada hranjenika i odlukama nadležnih tijela, u skladu s najboljim interesima hranjenika.

(6) Hranitelj je obavezan osigurati zaštitu dostojanstva, lični integritet i tajnost podataka o hranjeniku.

(7) Hranitelj, kao i njegov bračni/vanbračni partner je obavezan najmanje jedanput godišnje, a na prijedlog centra po potrebi i češće, sudjelovati u edukacijama.

1. Janja Milinković Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK	U članu 36. osvrćem se na terminologiju „individualni plan rada“ da bude „individualni plan promjena korisnika“ te u cijelom tekstu zakona koristiti ovaj termin.	Prijedlog nije prihvaćen , ali je umjesto „individualnog plana rada“ korišten termin „individualni plan zaštite hranjenika“ koji je posebno definisan u članu 2.
	U članu 36. stav (2) tačka (e) predlažu da stoji „pružati korisniku sve vrste usluga u skladu sa ugovornim obavezama iz hraniteljskog ugovora“.	Prijedlog prihvaćen
	U članu 36. stav (2) tačka (h) predlažu da stoji „brinuti za očuvanje i unapređenje zdravlja korisnika, te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u okviru primarne zdravstvene zaštite, te po potrebi mu omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije.	Prijedlog nije prihvaćen obzirom da je hranjeniku potrebno omogućiti i specijalističko liječenje, kao i konsultirati stručnjaka u vezi uključivanja hranjenika u programe psihosocijalne rehabilitacije.

			U članu 36. stav (3) umjesto uputa staratelja i centra predlaže da stoji „voditelja slučaja“.	Prijedlog nije prihvaćen – isključivanje staratelja nije u skladu sa odredbama Porodičnog zakona.
			U članu 36. stav (4) na kraju da se doda „na način i u skladu s obrascem čiji sadržaj propisuje kantonalni ministar“.	Prijedlog djelimično prihvaćen – dodano je „na način i u skladu s obrascem čiji sadržaj propisuje federalni ministar“.
			U članu 36. stav (7) treba da stoji hranitelj ili hraniteljska porodica, a ne bračni odnosno vanbračni partner.	Prijedlog nije prihvaćen – hraniteljska porodica podrazumijeva i druge članove porodičnog domaćinstva koji nisu u obavezi pohađati edukaciju (npr. maloljetna djeca hranitelja).
2.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U članu 36. stav (5) iza riječi nadležnih tijela i zarez da dodati riječi „te preporukama centra“.	Prijedlog nije prihvaćen – preporuke centra trebaju biti sadržane u individualnom planu.
3.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		U članu 36. tačka h) na kraju dodati i fizikalne rehabilitacije za djecu s invaliditetom.	Prijedlog nije prihvaćen – navedeno je već obihvaćeno predmetnom tačkom.
4.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (2) člana 36. riječi „izvršiti pripremu sebe“ zamijeniti riječima „pripremiti sebe“	Prijedlog prihvaćen
5.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK		U stavu (2) kojim su propisane obveze hranitelja, predložimo da u istom izvrše izmjene na način: u tački c) iza riječi „uspješan“ dodati riječi „ i što kraća“.	Prijedlog prihvaćen
			Tačka e) predložimo da glasi: „e) pružati korisniku sve vrste usluga u skladu s ugovorenim obavezama iz hraniteljskog ugovora.	Prijedlog prihvaćen
			U tački i) iza riječi „radne sposobnosti“ dodati zarez i riječi „stekne određeno profesionalno zvanje“.	Prijedlog prihvaćen
			U stavu (3) umjesto riječi „skrbnika“ treba da stoje riječi „voditelja tima za hraniteljstvo“.	Prijedlog nije prihvaćen – uspostava tima za hraniteljstvo je fakultativnog karaktera.
			U stavu (4) na kraju rečenice brisati tačku i dodati zarez i riječi „a na način i prema obrascu čiji sadržaj propisuje federalni ministar.“	Prijedlog prihvaćen
Član 37. (Prava hranitelja)				

Hranitelj ima pravo:

- a) na lični dignitet i privatnost,
- b) biti uključen kao ravnopravni član stručnog tima,
- c) biti upoznat sa svim informacijama o hranjeniku i njegovom ranijem porodičnom životu,
- d) sudjelovati u izradi individualnog plana rada i imati saznanja o ciljevima plana za hranjenika,
- e) na sigurnost članova vlastite porodice,
- f) na stručnu pomoć u savladavanju poteškoća pri prijemu i odlasku hranjenika koji je bio smješten u njegovu porodicu,
- g) biti upoznat sa svim postupcima vezanim uz njegovu ulogu hranitelja,
- h) na pomoć u radu hranitelja kroz redovno praćenje,
- i) na osposobljavanje i edukacije organizirane od strane centra ili drugih pružaoca usluga,
- j) na pristup drugim oblicima podrške u brizi za hranjenika u njegovom domu, uključujući pravovremenu pomoć stručnih radnika centra ili drugih pružaoca usluga,
- k) na evaluaciju i povratnu informaciju o njegovoj ulozi.

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK	U članu 37. kojim su propisana prava hranitelja predlažemo da u tački b) umjesto riječi „član stručnog tima“ stoje riječi „član tima za hraniteljstvo centra“.	Prijedlog nije prihvaćen – hranitelj ne može biti član stručnog tima centra obzirom da stručni tim centra čine uposlenici centra koji posjeduju određena stručna znanja.
	Tačka h) da se izmijeni i da glasi: „h) na pomoć u obavljanju hraniteljske djelatnosti kroz redovitu superviziju“.	Prijedlog nije prihvaćen – supervizija se odnosi na stručnu podršku profesionalcima u ovoj oblasti, a što hranitelji nisu.
	U tački k) iza riječi „njihovoj ulozi“ dodati riječi „zamjenske porodice“.	Prijedlog nije prihvaćen – predloženo je ocijenjeno suvišnim i ne mijenja suštinu postojećeg teksta.

Član 38.
(Posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu)

(1) Centar ili drugi pružalac socijalnih usluga planski priprema dijete za hraniteljstvo i njegovu porodicu za zaštitu izvan vlastite porodice, u skladu s njegovim individualnim planom rada, osim u slučaju hitnog hraniteljstva, kada utvrđuje plan najkasnije u roku od osam dana od dana smještaja hranjenika.

(2) Dijete do treće godine života se prvenstveno smješta u hraniteljsku porodicu.

(3) Dijete koje se izmješta iz biološke ili druge hraniteljske porodice se prvenstveno smješta u hraniteljsku porodicu.

(4) Izuzetno od stava (2) i (3) ovoga člana uz postojanje opravdanih razloga i ukoliko je to u najboljem interesu djeteta, dijete se može smjestiti u ustanovu socijalne zaštite.

(5) Djetetu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite, nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim ukoliko to nije u njegovom najboljem

interesu.

(6) Izbor hraniteljske porodice mora odgovarati djetetovim potrebama i karakteristikama.

(7) Centar u saradnji s roditeljima/starateljima i djetetom prvenstveno bira hranitelja iz kruga srodnika ili drugih osoba bliskih djetetu, u njegovom mjestu prebivališta, uvijek kada je to moguće, osim ako nije u najboljem interesu djeteta.

(8) Djetetu ili mlađem punoljetnom licu na redovnom školovanju centar po potrebi osigurava neophodnu stručnu pomoć, u skladu s utvrđenim potrebama u individualnom planu rada.

(9) Djeci s teškoćama u razvoju ili problemima u ponašanju hranitelj osigurava potrebnu zaštitu i omogućava pružanje specijalizovanih usluga kod drugih pružaoca usluga na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge.

(10) Stručni radnici centra i hranitelj zajedno planiraju i pripremaju odlazak djeteta iz hraniteljske porodice radi povratka u vlastitu porodicu, radi usvojenja, za samostalan život, za smještaj u drugu hraniteljsku porodicu ili kod drugog pružaoca usluga smještaja, radi postepenog prilagođavanja na nove uslove života.

1.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		Predlažu da stav (1) odredbe člana 38. glasi: „Izuzev hitnog hraniteljstva, za svaki drugi oblik bi morao biti sačinjen kvalitetan plan pripreme smještaja djeteta u hraniteljsku porodicu“.	Prijedlog nije prihvaćen – plan se mora sačiniti čak i uslučaju hitnog hraniteljstva s tim što je zbog prirode istog ostavljena mogućnost da se sačini u roku od osam dana.
2.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		U stavu (1) člana 38. izbrisati riječi planski.	Prijedlog prihvaćen
			U st. (2) i (3) ovog člana izbrisati riječi prvenstveno.	Prijedlog prihvaćen
3.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		Član 38. (Posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu): stav (1) - rok je prekratak za centre za socijalni rad. Rok produžiti na 15 ili 20 dana.	Prijedlog nije prihvaćen - posebno imajući u vidu dužinu trajanja hitnog hraniteljstva.
			Član 38. (Posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu): stav (9) – potrebno je definirati i pojasniti koje su to specijalizovane usluge.	Prijedlog nije prihvaćen – gotovo je nemoguće pobrojati sve vrste specijalizovanih usluga ovisno od slučaja do slučaja.

Član 39.
(Posebne obaveze hranitelja za djecu)

(1) Hranitelj djeteta obavezan je:

- a) dijete pravilno njegovati, odgajati i pružati mu primjeren smještaj, osigurati mu primjerenu prehranu, odjeću i obuću, te se brinuti o djetetovom zdravlju,
- b) djetetu osigurati školske i lične potrepštine, primjerene igračke, osnovnu sportsku i drugu opremu prosječne vrijednosti za različite aktivnosti,
- c) brinuti se za pravilan odnos djeteta prema učenju i radu, poticati ga na rad i sticanje radnih navika te brinuti da dijete stekne određeno profesionalno zvanje,
- d) pomoći djetetu kod oblikovanja vlastitog identiteta, poticati razvoj njegovih sposobnosti i organizovati provođenje slobodnog vremena,

- e) uključivati dijete u život lokalne zajednice u skladu s njegovim potrebama i interesima,
 f) omogućiti i poticati kontakte te susrete i druženja između djeteta i roditelja te drugih članova vlastite porodice, u skladu s odlukom nadležnog tijela i najboljim interesom djeteta.

(2) Sva važnija pitanja oko brige i odgoja djeteta hranitelj mora uređivati sporazumno s njegovim roditeljima, skrbnikom ili zakonskim zastupnikom, centrom i pružaocem drugih usluga.

1.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		U članu 39. jako bi bilo dobro da se doda i obaveza njegovanja ličnog, porodičnog i nacionalnog identiteta djeteta.	Prijedlog nije prihvaćen – vlastiti identitet podrazumijeva sve predloženo.
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 39. stav (1) potrebno je dodati novu tačku g) kako slijedi: „pomoći hranjeniku u osposobljavanju za samostalan život“.	Prijedlog nije prihvaćen – isto već propisano članom 36. stav (2) tačka j).
			U članu 39. stav (2) potrebno je zamijeniti riječ „skrbnik“ sa riječju „staratelj“.	Prijedlog prihvaćen

**Član 41.
(Stručna podrška hraniteljstvu)**

(1) Hraniteljskoj porodici i hranjeniku usluge stručne pomoći pružaju: centar, ustanove socijalne zaštite, udruženja i druge organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica koja pružaju usluge stručne pomoći porodici.

(2) Pružaoci usluga stručne podrške hraniteljskim porodicama i hranjenicima dužni su pohađati edukacije propisane ovim Zakonom.

1.	Janja Milinković Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK	Član 42.	U članu 41. stav (1) umjesto centar da stoji stručni tim centra kao i u članu 42. umjesto stručni radnici centra da stoji stručni tim centra.	Prijedlog nije prihvaćen - stručni tim centara je dio centra i uspostvalja se po potrebi. Sasvim je dovoljno pozvati se na centar.
2.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		Predlažu da se u stavu (1) ovog člana na kraju briše tačka te stavi zarez i navede „čije će uloge i odgovornosti biti precizirane dodatnim sporazumima, ugovorima, aktima.	Prijedlog nije prihvaćen – zaključivanje sporazuma, ugovora, protokola i sl. bi dodatno usložnilo pružanje stručne pomoći hranitelju i hraniteljskoj porodici.
3.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 41. stav (1) potrebno je izvršiti dopunu tekstem kako slijedi: „Hraniteljskoj porodici i hranjeniku usluge stručne pomoći pružaju: centar/služba, ustanove socijalne zaštite, odgojno obrazovne i zdravstvene ustanove, udruženja i druge organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i	Prijedlog prihvaćen

			fizička lica koja pružaju usluge stručne pomoći porodici.“	
Član 42. (Podrška hraniteljima)				
<p>(1) Stručni radnici centra obavezni su aktivno promicati razvoj hraniteljstva u skladu s utvrđenim potrebama na području svoje mjesne nadležnosti.</p> <p>(2) U promicanju hraniteljstva, u saradnji s centrom, mogu sudjelovati ustanove socijalne zaštite, nevladine i privatne organizacije, te volonteri.</p> <p>(3) Stručni radnici centra su svim licima zainteresovanim za obavljanje hraniteljstva obavezni dati informacije o svrsi, uslovima i načinu obavljanja hraniteljstva te pravima i obavezama hranitelja.</p> <p>(4) Centar je dužan informisati sve hranitelje na području svoje mjesne nadležnosti o obavezi educiranja, te o terminima održavanja bazičnih i dodatnih edukacija iz oblasti hraniteljstva.</p> <p>(5) Centar vrši procjenu potencijalnih hranitelja, donosi odluku o njihovoj podobnosti, priprema i prati pružanje usluge i osposobljavanje hranitelja, te pruža stručnu podršku hraniteljima na području svoje mjesne nadležnosti.</p> <p>(6) Centar je obavezan poticati i organizovati grupni rad za hranitelje, te pružati pomoć u njihovom udruživanju i zajedničkom djelovanju.</p>				
1.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		U članu 42. stav (2) pojasniti šta se misli pod privatnim organizacijama, te zašto su iz ove odredbe isključene vjerske zajednice. Prijedlog da to budu pravne i fizičke osobe.	Prijedlog prihvaćen
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 42. stav (2) potrebno je izvršiti dopunu tekstom kako slijedi: „U promicanju hraniteljstva, u saradnji s centrom/službe, mogu sudjelovati ustanove socijalne zaštite, odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva, te volonteri.“.	Prijedlog prihvaćen
3.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		Član 42. (Podrška hraniteljima): stav (1) - primjena ovog zakona nameće sasvim jednu drugačiju organizacionu strukturu centara za socijalni rad. Imajući u vidu loše prostorne, ali i ljudske resurse kojima centri raspolažu, a opet uzimajući u obzir da su osnivači centara za socijalni rad općine, postavlja se pitanje na koji način će se osnivač obavezati da uvaži potrebu dodatnog angažovanja stručnih kadrova.	Ne radi se o prijedlogu koji može biti uvršten u tekst ovog zakona.
Član 43.				

(Obaveze centra)

(1) Centar koji je uputio na smještaj hranjenika obavezan je:

- a) u izradu individualnog plana rada uključiti izabranog hranitelja te hranjenika, roditelja, staratelja, a po potrebi i druge članove porodice hranjenika,
- b) upoznati hraniteljsku porodicu tokom izrade individualnog plana rada s osobinama hranjenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati te s ciljevima koji se žele postići individualnim planom rada,
- c) pravovremeno osigurati hranitelju dokumente u vezi s prijavom boravišta i ostvarivanja zdravstvene zaštite hranjenika,
- d) pratiti ispunjavanje obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom rada i redovno obilaziti hraniteljsku porodicu i kontaktirati s hranjenikom.

(2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može naći odgovarajućeg hranitelja ili ako smještaj hranjenika na tom području ne bi bio u njegovom interesu, centar će uputiti hranjenika na smještaj kod hranitelja na području najbližeg centra koji ima na raspolaganju odgovarajućeg hranitelja, od kojeg će prethodno zatražiti pisano mišljenje o upućivanju hranjenika na smještaj.

(3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem lica u hraniteljsku porodicu čije je prebivalište na području druge općine. Za dijete čiji roditelji žive odvojeno, mjesna nadležnost centra određuje se prema prebivalištu roditelja kome je dijete povjereno odlukom suda ili organa starateljstva. Do donošenja odluke mjesno je nadležan centar prema prebivalištu roditelja kod kojeg dijete živi.

(4) Sve indicije ili dokaze zloupotrebe, nasilja, zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja, diskriminacije i drugih kršenja prava hranjenika centar je dužan prijaviti nadležnim organima.

1.	Janja Milinković Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK	Član 44.	U članu 43. i članu 44. izmjeniti terminologiju u smislu „stručni tim centra“ umjesto „centra“ i „individualni plan promjena“ umjesto „individualni plan rada“.	Prijedlog djelimično prihvaćen - stručni tim centara je dio centra i uspostavlja se po potrebi. Sasvim je dovoljno pozvati se na centar. Vezano za individualni plan rada isti u članom 2. definisan kao individualni plan zaštite, te je tako definisano kroz kompletan tekst zakona.
2.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U članu 43. predlažu uvođenje nove tačke (e) koja glasi: „Podržavati kontakte hranjenika sa roditeljima i članovima porodice porijekla“.	Prijedlog prihvaćen
3.	Ju Centar za socijalni rad Jablanica	Član 44.	Član 43. stav (3) i 44. stav (9) su u suprotnosti jedan sa drugim u pogledu određivanja mjesne nadležnosti.	Prijedlog prihvaćen

4.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK	U članu 43. stav (1), tačka a), potrebno je izvršiti dopunu tekstem kako glasi: „a) u izradu individualnog plana rada uključiti izabranog hranitelja te hranjenika, roditelja, staratelja, a po potrebi i druge članove porodice hranjenika, te stručne osobe iz oblasti socijalne zaštite, zdravstva i obrazovanja i dr.“	Prijedlog nije prihvaćen isti odstupa od ustaljene prakse u regionu i dodatno usložnjava postupak izrade individualnog plana zaštite hranjenika.
		U članu 43. stav (1), tačka d), potrebno je izvršiti dopunu kako glasi: „d) pratiti ispunjavanje obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom rada i redovno obilaziti hraniteljsku porodicu i kontaktirati s hranjenikom, uz obavezu izrade izvještaja o utvrđenom stanju na terenu i odlaganja izvještaja u spis predmeta hranjenika.“.	Prijedlog prihvaćen
5.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK	Član 43. (Obaveze centra), stav (2): u primjeni stava (2) ovog člana opet će se ispoljiti problem zdravstvenog osiguranja djeteta koje dolazi sa područja jednog kantona, a smješta se u hraniteljsku porodicu na području drugog kantona. Ovo je dugogodišnji problem koji se pokušava riješiti putem Zavoda zdravstvenog osiguranja, ali nažalost bezuspješno.	Ne radi se o prijedlogu koji može biti uvršten u tekst ovog zakona.
Član 44. (Individualni plan rada)			
<p>(1) Centar je obavezan postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje najbolji interes hranjenika i svrha hraniteljstva.</p> <p>(2) Voditelj individualnog plana rada hranjenika planira i predlaže odgovarajuće postupanje i stručnu pomoć hranjeniku te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici, uz pomoć članova stručnog tima.</p> <p>(3) Individualni plan rada hranjenika sastavlja se u pisanom obliku i sadrži dobro planirane ciljeve, način praćenja i preispitivanja, rokove i nositelje aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu te ga je potrebno dopunjavati i po potrebi mijenjati, a najmanje jedanput godišnje.</p> <p>(4) Nakon smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu voditelj individualnog plana rada za hranjenika mora koordinirati provođenje plana u saradnji s hranjenikom i njegovom porodicom, a po potrebi i s drugim pravnim i fizičkim licima.</p>			

(5) Lica iz stava (4) ovoga člana sudjeluju u provođenju i praćenju individualnog plana rada i po potrebi se sastaju, preispituju plan i utvrđuju nove ciljeve i buduće mjere za smještenog hranjenika.

(6) Stručni radnik centra prati prilike smještenog djeteta putem posjeta najmanje jedanput sedmično u prvom mjesecu smještaja, zatim jedanput mjesečno u naredna tri mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tokom smještaja, putem razgovora u centru i domu hranitelja, posjeta školi i saradnjom s drugim pravnim i/ili fizičkim licima koja sudjeluju u ostvarivanju njegovog individualnog plana rada.

(7) Stručni radnik centra prati prilike smještenog odraslog lica putem posjeta najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje najmanje jedanput u četiri mjeseca tokom smještaja, a po potrebi i češće.

(8) Ako centar ili druga lica iz stava (4) ovoga člana utvrde da hranitelj postupa u suprotnosti s interesima smještenog hranjenika, centar je obavezan pokrenuti po službenoj dužnosti postupak utvrđivanja činjeničnog stanja, te na osnovu utvrđenog eventualno donijeti odluku o raskidu hraniteljskog ugovora.

(9) Centar je dužan pratiti obavljanje hraniteljstva na području svoje mjesne nadležnosti.

1.	Ilija Krišto Centar za socijalni rad Tomislavgrad		U članu 44. stav (6) postavlja se pitanje nadležnosti centra kad se korisnik smjesti na područje druge općine. Postavlja se pitanje ko vrši nadzor, centar koji je smjestio ili centar općine u kojoj je smješten korisnik. Da se razgraniči centar hranitelja i centar hranjenika u smislu nadzora da plaća centar hranjenika, a nadzor da vrši centar hranitelja.	Prijedlog nije prihvaćen – već propisano članom 43. stav (3)
			Također upitna i zdravstvena zaštita odnosno regulisanje pitanja zdravstvene zaštite kad se lice smjesti u drugi kanton. (Dogovor da se uputi zdravstvu upit u vezi ovog pitanja).	Ne radi o prijedlogu nego o konstataciji.
2.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		Predlažu da se stav (2) ovog člana dopuni: "Voditelj individualnog plana razvoja /zaštite/ rada može biti socijalni radnik, pravnik, pedagog, psiholog centra/službe za socijalni rad ili drugo lice koje za ovaj zadatak zaduži nadležni centar /služba".	Prijedlog djelimično prihvaćen na način da je član 2. stav (1) Zakona dopunjen tačkom i) koja glasi: „Voditelj individualnog plana je stručni radnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju, te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici.“
3.	Mirsada Bajramović Udruženje Zemlja djece BiH		Umjesto „individualnog plana rada“ koristiti terminologiju „individualni plan promjena/progresa“.	Prijedlog djelimično prihvaćen , te je pojam „individualni plan rada“ zamijenjen pojmom „individualni plan zaštite“.
4.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i		U članu 44. stav (9) potrebno je izvršiti dopunu	Prijedlog nije prihvaćen – prijedlog već

	izbjeglice ZDK		tekstom kako slijedi: „Centar/služba je dužan pratiti obavljanje hraniteljstva na području svoje mjesne nadležnosti i u skladu sa članom 17. stav (3) ovog Zakona.“.	sadržan u članu 43. stav (3).
5.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		Član 44. (Individualni plan rada), stav (2): Voditelj individualnog programa rada treba da bude lice koje se neće često mjenjati, odnosno neophodno bi bilo naglasiti da je to jedna konstantna figura za vrijeme trajanja hraniteljstva, a radi sticanja povjerenja od strane hranjenika.	Ne radi se o prijedlogu koji može biti uvršten u tekst ovog zakona.
Član 45. (Podrška hranjeniku)				
<p>(1) Nakon donošenja rješenja o prestanku prava na smještaj u hraniteljsku porodicu, centar i hraniteljska porodica zajednički pripremaju hranjenika za povratak u vlastitu porodicu, za drugi oblik zaštite ili za samostalan život.</p> <p>(2) U slučaju da centar utvrdi da je hranjenika potrebno uputiti na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu, u skladu s promjenama u individualnom planu rada hranjenika, zajedno s hraniteljem priprema hranjenika na odlazak iz porodice i prihvata u novoj hraniteljskoj porodici.</p> <p>(3) Ako je hranjeniku nakon navršene 18. godine života, radi školovanja i najduže godinu dana nakon završetka školovanja ako se ne može zaposliti, potrebno osigurati ostanak na smještaju u hraniteljskoj porodici, obaveza je centra da zajedno s hraniteljem i hranjenikom preispitaju planirane ciljeve te da li je daljnji ostanak u hraniteljskoj porodici u njegovom najboljem interesu.</p> <p>(4) Mlađim punoljetnim licima na smještaju u hraniteljskim porodicama centar je obavezan, zajedno s hraniteljem, pružiti pomoć za osamostavljanje i samostalan život.</p> <p>(5) Nakon prestanka smještaja u hraniteljskoj porodici mlađim punoljetnim osobama centar je u roku od godinu dana od dana prestanka smještaja u hraniteljsku porodicu obavezan osigurati praćenje i pomoć, kao i kontakt s hraniteljskom porodicom i pomoć za uključivanje u lokalnu zajednicu.</p>				
1.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 45. stav (1) potrebno je riječ „Nakon“ zamijeniti sa riječju „Prije“.	Prijedlog prihvaćen na način da je brisan tekst: „Nakon donošenja rješenja o prestanku prava na smještaj u hraniteljsku porodicu“.
2.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		Član 45. (Podrška hranjeniku): stav (1) potrebno je pojasniti da li je ovo obaveza nakon donošenja rješenja ili prije donošenja rješenja.	Prijedlog prihvaćen na način da je brisan tekst: „Nakon donošenja rješenja o prestanku prava na smještaj u hraniteljsku porodicu“.
Član 46. (Timovi za hraniteljstvo)				

(1) Ukoliko postoji potreba, a u skladu s mogućnostima, na nivou kantona se mogu formirati timovi za hraniteljstvo koji bi, u saradnji sa stručnim radnicima centra koji obavljaju poslove hraniteljstva, sudjelovali u procjeni potreba, izboru i pripremi hranitelja, praćenju pružanja usluga i osposobljavanja hranitelja, te pružali stručnu pomoć i podršku hraniteljima na području kantona.

(2) Sastav, broj članova, potrebna sprema, djelokrug rada i ostala pitanja vezana za imenovanje timova za hraniteljstvo određuje kantonalni ministar nadležan za oblast socijalne zaštite.

1.	Janja Milinković Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK		Član 46. brisati u potpunosti, a umjesto timova za hraniteljstvo definirati stručni tim centra, te definirati ko čini stručni tim centra. Ili eventualno da Tim za hraniteljstvo formira Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	Prijedlog djelimično prihvaćen , te je brisan član 46. u potpunosti.
2.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U stavu (1) člana 46. treba da stoji „Obavezno je da na nivou kantona postoji bar jedan tim za hraniteljstvo“. Obrazloženje: Timovi za hraniteljstvo su vrlo važni i trebali bi svakako postojati jer trenutno centri nemaju kapacitet da se bave hraniteljstvom i na mnogo bazičniji način nego što je ovim Zakonom predviđeno. Predviđeni su i u dokumentu politike zaštite djece bez roditeljskog staranja i porodica pod rizikom od razdvajanja u Federacije BiH 2006-2016, str. 24, kao Služba za rad sa zamjenskim porodicama.	Prijedlog nije prihvaćen – član 46. je brisan u potpunosti. Opravdanost brisanja predmetnog člana djelimično je obrazložena u samom prijedlogu. Naime, jasna je potreba za formiranjem stalne službe, a ne ad hoc tijela – tima. Postoji potreba jačanja stručnih kapaciteta centara, a što će biti ostvareno upošljavanjem novih stručnih kadrova i edukacijom.
3.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 46. stav (2) potrebno je riječ „kantonalni“ zamijeniti sa riječju „federalni“ s ciljem uspostave jedinstvenih kriterija na području Federacije BiH.	Prijedlog izgubio smisao usljed brisanja člana 46.
4.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		Član 46. (Timovi za hraniteljstvo): - stav (2) ovako definisan stav ovog člana dovešće opet do neujadnačene prakse na kantonima. Umjesto riječi kantonalni ministar staviti“ federalni ministar“. Ujedno insistirati na osnaživanju centara.	Prijedlog prihvaćen – odnosno član 46. u potpunosti izbrisan, a upravo zbog potrebe da se jačaju stručni kapaciteti centara za socijalni rad, a ne da se formiraju ad hoc tijela.
5.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK		Predlažemo da se član 46. izmijeni i da glasi: „Član 46. (Tim za hraniteljstvo) (1) Tim za hraniteljstvo centra sudjeluje u procjeni potreba, izboru i pripremi hranitelja, praćenju pružanja usluga i osposobljavanja hranitelja, te daje stručnu	Prijedlog izgubio smisao usljed brisanja člana 46.

			pomoć, potporu i superviziju hraniteljima na području svoje mjesne nadležnosti. (2) Sastav, broj članova, potrebna sprema i ostala pitanja vezana za timove za hraniteljstvo centara određuje federalni ministar.“	
6.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10		U članu 46. stav (1) predlaže se obavezno formiranje tima za hraniteljstvo za centre koji mogu ispuniti ove uslove, a u Nacrtu zakona predviđena je mogućnost da kantonalni ministar formira na nivou kantona timove za hraniteljstvo odnosno stručni djelatnici koji obavljaju poslove hraniteljstva dok u pojedinim službama nemate ni stručnog djelatnika. Smatraju da će ovo u većini kantona odnosno općina biti veliki problem jer pojedine općine imaju službe, a neke i centre za socijalni rad koji uopće nemaju socijalnih radnika, a ne nekih drugih stručnih djelatnika ili imaju centre s malim brojem stručnih djelatnika.	Prijedlog prihvaćen – timovi za hraniteljstvo su brisani iz teksta Zakona
Član 47. (Obaveze hranjenika)				
<p>(1) Hranjenik u skladu s individualnim planom rada obavezan je aktivno sudjelovati u ostvarivanju odabranih ciljeva, izvršavati preuzete obaveze i inicirati preispitivanje svog individualnog plana rada u slučaju novih okolnosti koje utiču na njegovo provođenje.</p> <p>(2) Hranjenik je obavezan poštivati pravila porodičnog života u hraniteljskoj porodici i pravila ponašanja prema hranitelju i drugim hranjenicima.</p> <p>(3) Ukoliko nastanu problemi u odnosima hranjenika s hraniteljem oko svakodnevnih obaveza, načina korištenja slobodnog vremena, u komunikaciji s članovima vlastite porodice, brizi hranjenika o svome zdravlju, u kontaktima s lokalnom zajednicom i slično, hranjenik je obavezan uspostaviti saradnju s hraniteljem i sporazumno s njim i voditeljem njegovog individualnog plana rada nastojati riješiti nastale probleme.</p>				
1.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U stavu (1) člana 47. iza riječi „sudjelovati u“ dodati riječ „planiranju“, te dalje brisati riječ „odabranih“, a dodati „planiranih i dogovorenih“.	Prijedlog djelimično prihvaćen , te brisana riječ „odabranih“, a dodane riječi „planiranih i dogovorenih“.
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 47. stav (1) potrebno je riječ „preuzete“ zamijeniti riječju „planirane“.	Prijedlog prihvaćen na način da je riječ „preuzete“ zamijenjena riječju „utvrđene“.
Član 48. (Prava djeteta i odraslog lica)				
(1) Dijete koje se nalazi kod hranitelja ili hraniteljske porodice ima pravo:				

- a) u skladu sa svojom dobi, biti informisano o svim fazama zbrinjavanja, te biti pripremljeno na smještaj u hraniteljsku porodicu,
- b) sudjelovati u donošenju odluka koje utiču na njegov život,
- c) primati kontinuiranu emocionalnu podršku hranitelja usmjerenu na razumijevanje i prihvaćanje razloga trenutne ili trajne nemogućnosti njegovih roditelja da brinu o njemu,
- d) na odgoj, obrazovanje, razvijanje vještina, te profesionalno usmjerenje koje će ga pripremiti za kvalitetan život,
- e) na dostupnost usluga i programa podrške, uključujući dostupnost specijalizovanih edukacija za unapređenje znanja i vještina, kako bi moglo ostvariti svoje pune potencijale,
- f) na kontinuiranu brigu, pažnju, prihvaćanje i poštovanje kao jedinstvenog ljudskog bića, te pomoć u razvijanju vlastitog identiteta i povjerenja u vlastitu vrijednost,
- g) na privatnost i pristup službenim informacijama i dokumentaciji vezanoj za njegovu porodicu,
- h) na poštovanje dostojanstva i sigurnosti, te zaštitu od povreda, svih oblika nasilja i drugih oblika zlostavljanja i izrabljivanja,
- i) na kontakte i održavanje trajne i redovne veze s članovima vlastite porodice, ukoliko to nije u suprotnosti s njegovim najboljim interesom,
- j) biti informisano i pripremljeno na prestanak smještaja, uključujući savjetovanje i podršku,
- k) na pritužbu voditelju njegovog individualnog plana rada ili centru.

(2) Odraslo lice koje se smješta u hraniteljsku porodicu ima pravo:

- a) biti informisano o svim fazama zbrinjavanja i pripremljeno na smještaj u hraniteljsku porodicu,
- b) na dostupnost usluga i programa podrške u lokalnoj zajednici,
- c) na kontinuiranu brigu, prihvaćanje i poštivanje dostojanstva od strane hranitelja i članova hraniteljske porodice,
- d) na sigurnost, te zaštitu od povreda, svih oblika nasilja, i drugih oblika zlostavljanja i izrabljivanja,
- e) na privatnost i pristup ličnoj dokumentaciji te informacijama vezanim za vlastitu porodicu,
- f) na kontakte i održavanje trajne i redovne veze s članovima vlastite porodice te drugim licima važnim u njegovom životu, ukoliko to nije u suprotnosti s njegovim najboljim interesom,
- g) na prigovor voditelju njegovog individualnog plana rada ili centru.

1.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U članu 48. u stavu (1) predlažu da se iza tačke f) dodaju nove tačke koje bi glasile: g) na život bez ikakve diskriminacije, bez obzira na rasu, boju kože, pol, jezik, vjeroispovjest, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, imovinsko, zdravstveno stanje ili onesposobljenost.	Prijedlog nije prihvaćen iz razloga što je ovo univerzalno pravo sadržano i samoj Konvenciji o pravima djeteta koja je sastavni dio Ustaf'va Federacije BiH.
			h) da živi i prakticira običaje u skladu sa svojim porijeklom, kulturom, nacionalnom i vjerskom pripadnošću, odgojem i željama. Dosadašnje tačke g), h), i), j) i k) postaju i), j), k), l) i m).	Prijedlog prihvaćen
2.	Federalni inspektori socijalne i dječje zaštite		U članu koji govori o pravima šticećenika ne stoji pravo	Prijedlog nije prihvaćen – navedeno je već

			na pritužbe, žalbu na rad hranitelja	sadržano u st. (1) tačka k) i (2) tačka (g).
Član 49. (Edukacija hranitelja)				
<p>(1) Osposobljavanje i edukacija hranitelja u Federaciji provodi se u skladu s Planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija.</p> <p>(2) Plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar uz konsultacije s kantonalnim ministarstvima.</p> <p>(3) Osnovne edukacije za osobe koje žele biti hranitelji organiziraće se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.</p> <p>(4) Dodatne edukacije hranitelja obavljaje se dva ili više puta godišnje u skladu s potrebama.</p> <p>(5) Kantonalna ministarstva organizuju i provode obavezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja.</p> <p>(6) Sredstva potrebna za edukaciju hranitelja obezbjeđuju se u budžetima kantona.</p> <p>(7) Edukacija hranitelja vrši se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ukoliko se u nekom kantonu ne može formirati edukativna grupa.</p>				
1.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 49. stav (6) potrebno je dodati riječ „Federacije BiH“ uz riječ „kantona“.	Prijedlog djelimično prihvaćen – Odredba promijenjena u smislu da se sredstva potrebna za edukaciju hranitelja obezbjeđuju u budžetu Federacije.
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		U članu 49. stav (5) riječi: „Kantonalna ministarstva organizuju i provode“ zamjeniti sa riječima: „Ministarstvo organizuje i provodi“, budući da će na nivou kantona biti teže formirati edukativni tim zbog nedostatka profesionalaca za edukaciju, a na što ukazuje i predloženi stav 7. istog člana. Zbog toga se predlaže i da se u stavu 6. riječi: „budžetima kantona“ zamjene sa riječima: „budžetu Federacije“.	Prijedlog prihvaćen
3.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK		Predlažemo da se u stavu (4) brišu riječi „dva ili više puta godišnje“.	Prijedlog nije prihvaćen – cilj je obezbijediti dovoljan broj edukacija kako bi se konstantno jačali kapaciteti hranitelja i povećao broj hraniteljskih porodica.
4.	Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK		U članu 46. stav (6) osim sredstava koja se obezbjeđuju u budžetima kantona dodati i sredstva koja će se obezbijediti iz federalnog budžeta, te	Prijedlog prihvaćen – umjesto „budžeta kantona“ definiran je „Budžet Federacije“.

donatorskih sredstava.

Član 50.
(Lista edukatora)

(1) Federalni ministar će donijeti Kriterije za edukatore na osnovu kojih će biti raspisan javni poziv i formirana lista edukatora u oblasti hraniteljstva za Federaciju.

(2) Ministarstvo će organizovati prvu edukaciju za uposlenike centara koji se bave poslovima hraniteljstva.

1.

**Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i
izbjeglice ZDK**

U članu 50. stav (2) potrebno je dopuniti tekstom kako slijedi: „Ministarstvo će organizovati prvu edukaciju za uposlenike centara/službi sa liste edukatora iz stava (1) ovog člana“.

Prijedlog nije prihvaćen, ali je stav (2) ovog člana preciziran.

Član 51.
(Područja edukacije)

(4) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za djecu, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja potvrde o hraniteljstvu obuhvata sljedeća područja:

- a) pojam i značaj hraniteljstva,
- b) uloga i odgovornost hranitelja,
- c) odgojni postupci, načini odgoja i osnovne zadaće roditeljstva,
- d) životne krize i načini funkcionisanja porodice,
- e) razvojne potrebe djeteta, odvajanje djeteta iz primarne porodice i stvaranje bliskih veza,
- f) prava, interesi i dobrobit djeteta,
- g) emocionalna inteligencija kod djece,
- h) zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
- i) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog djeteta,
- j) komunikacijske vještine u brizi za djecu i mlađa punoljetna lica i
- k) samoprocjena hranitelja.

(5) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za odrasla lica, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja potvrde o hraniteljstvu obuhvata sljedeća područja:

- a) pojam i značaj hraniteljstva,
- b) uloga i odgovornost hranitelja,
- c) životne krize i načini funkcionisanja porodice,
- d) metode poticanja i podrške, sposobnosti i vještine za samostalnu brigu o sebi odraslog lica,
- e) zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
- f) zaštita od nasilja nad odraslim licima u stanju socijalne potrebe,

- g) komunikacijske vještine u brizi za odraslo lice,
 h) integracija odraslih smještenih lica u lokalnu sredinu,
 i) prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja,
 j) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog odraslog lica.
- (6) Nakon izdavanja potvrde o hraniteljstvu, centar će srodničkom hranitelju odrediti rok u kojem mora izvršiti osposobljavanje i sudjelovanje u edukaciji/obuci za obavljanje hraniteljstva u područjima iz st. (1) i (2) ovog člana.
- (7) Osim područja iz st. (1) i (2) ovoga člana, program za osposobljavanje hranitelja za djecu s teškoćama u razvoju i lica s invaliditetom sadrži i dodatna područja.
- (8) Hranitelj mora najmanje jedanput godišnje sudjelovati u propisanim edukacijama, a u skladu s procjenom stručnog tima nadležnog centra.
- (9) Obaveza osposobljavanja i sudjelovanja u edukacijama iz stava (4) ovoga člana odnosi se i na srodničkog hranitelja.

1.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		U članu 51. u stavu (1) predlažu da se iz tačke b) ubace nove tačke koje bi glasile: - razvijanje kompetencija hranitelja, - kontinuitet života djeteta i njegov identitet.	Prijedlog nije prihvaćen isto proizilazi iz pobrojanih tačaka stava (1).
			Također iza tačke d) da se doda nova tačka koja bi glasila: - razvijanje i održavanje kvalitetnog odnosa sa biološkim srodnicima i drugim licima koja su imala važnu ulogu u životu djeteta prije nego što je došlo u hraniteljsku porodicu.	Prijedlog nije prihvaćen – isto je sadržanu u tački i).
			Iza tačke g) da se doda nova tačka koja bi glasila: - tugovanje, gubici i žalovanje.	Prijedlog nije prihvaćen – isto je sadržanu u tački d).
			Iza tačke j) da se doda nova tačka koja bi glasila: - priprema za napuštanje braka.	Prijedlog nije prihvaćen – isto je sadržanu u tački d).
2.	Zlatan Musić SOS selo Gračanica		Nije uredu da su srodnički hranitelji izuzeti od edukacije.	Prijedlog nije prihvaćen – stav (1) se treba posmatrati u uskoj vezi sa stavom (3) ovog člana kojim se ne izuzima obaveza edukacije i za srodničke hranitelje.
3.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		Član 51. (Područja edukacije): stav (1) znači li ovo da srodnički hranitelj nije nikako u obavezi proći edukaciju Potrebno dodatno pojasniti u kontekstu stav (3) ovog člana.	Prijedlog nije prihvaćen – stav (1) se treba posmatrati u uskoj vezi sa stavom (3) ovog člana kojim se ne izuzima obaveza edukacije i za srodničke hranitelje. Cilj je da lice ostane u

				srodničkoj porodici, a ne da napusti srodničku porodicu dok srodnički hranitelji ne prođu edukaciju.
			Član 51. (Područja edukacije): stav (4) definisati koja su to dodatna područja.	Prijedlog nije prihvaćen – dodatne edukacije će biti definisane Planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja koje donosi federalni ministar uz konsultacije s kantonalnim ministarstvima (član 48. stav (2) Nacrta zakona).
			Član 51. (Područja edukacije): stav (6) da li je ovo kontradiktorno sa članom 51. Nacrta zakona koji kaže da se edukacije ne odnose na srodničke hranitelje	Prijedlog nije prihvaćen – stav (1) se treba posmatrati u uskoj vezi sa stavom (3) ovog člana kojim se ne izuzima obaveza edukacije i za srodničke hranitelje.

**Član 52.
(Registar hranitelja)**

- (1) Ministarstvo vodi centralni registar hranitelja u Federaciji.
- (2) Na osnovu podataka dostavljenih od strane centara, kantonalna ministarstva vode registar hranitelja i evidenciju izdanih potvrda o hraniteljstvu za područje svog kantona, koje dostavljaju Ministarstvu.
- (3) Kantonalna ministarstva, na osnovu podataka dostavljenih od strane centara dužna su voditi evidenciju hranjenika kojima je priznato pravo na smještaj u drugu porodicu.
- (4) Sadržaj i način vođenja registra i evidencije iz st. (1), (2) i (3) ovoga člana pravilnikom propisuje federalni ministar.

1.	Gender Centar Federacije BiH		U članu 52. Nacrta Zakona o hraniteljstvu, pod nazivom „Registar hranitelja“ potrebno je dodati novi stav (5) koji glasi: „Podaci u registrima i evidencijama iz st. (1), (2) i (3) ovog člana vodit će se po spolu“.	Prijedlog prihvaćen
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 52. potrebno je brisati stav (2) i stav (3) zbog primjene SOTAC baze.	Prijedlog nije prihvaćen – navedeni podaci nisu predviđeni da se vode u SOTAC bazi.
3.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		Član 52. (Registar hranitelja): stav (1) i (2) dodati riječ „federalnom“.	Prijedlog nije prihvaćen – u članu 17. stav (4) navedeno je „Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo).“
4.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne		Predlažemo da se iza stava (3) doda novi stav (4) koji	Prijedlog prihvaćen

	politike HNK		treba da glasi: „(4) Centar vodi registar hranitelja i evidenciju izdanih potvrda o hraniteljstvu, kao i evidenciju korisnika hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u drugu porodicu za područje svoje mjesne nadležnosti.“ Dosadašnji stav (4) postaje stav (5), a u istom iza broja „(2)“ briše se slovo „i“ stavlja zarez, a iza broj „(3)“ dodaje se slovo i broj „i (4)“.	
Član 53. (Stručni i inspekcijski nadzor)				
(1) Stručni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog Zakona vrši Ministarstvo.				
(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog Zakona vrši federalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svojih nadležnosti utvrđenih zakonom i podzakonskim aktima.				
(3) Nadzor iz stava (2) ovog člana vrši se u centru, a na osnovu uvida u dokumentaciju kojom raspolaže centar.				
1.	Janja Milinković Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike HNK		Član 53. da se izmjeni u smislu da se definira da inspekcijski nadzor vrši kantonalni inspektor ukoliko ostane da se naknade finansiraju iz kantonalnih budžeta.	Prijedlog prihvaćen
2.	Cica Pljevljak Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS		Inspekcijski nadzor sporan obzirom da Zakon finansiraju kantoni.	Prijedlog prihvaćen
3.	Suada Selimović Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		Upitan inspekcijski nadzor od strane federalnih inspektora obzirom da zakon finansiraju kantoni.	Prijedlog prihvaćen
4.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		Član 53. (Stručni i inspekcijski nadzor): stav (1) dodati riječ “ Federalno“.	Prijedlog nije prihvaćen – u članu 17. već je napravljena skraćenica „Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo)“.
5.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		U članu 53. riječi: „vrši Ministarstvo“ zamjeniti sa riječma: „vrše kantonalna ministarstva“, jer smatramo da, budući da finansiramo znatno veći dio sredstava za ove namjene, trebamo i provoditi stručni nadzor nad provođenjem Zakona i podzakonskih akata	Prijedlog prihvaćen

			donesenih na osnovu ovog Zakona.	
6.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS		Prijedlog je da se inspekcijски nadzor vrši od strane federalne inspekcije ukoliko se sredstva obezbjeđuju iz Budžeta Federacije BiH, a da se inspekcijски nadzor vrši od strane kantonalne inspekcije ukoliko se sredstva obezbjeđuju iz budžeta kantona	Prijedlog prihvaćen
7.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10		Umjesto federalnog inspektora treba da stoji kantonalni inspektor iz razloga što sva sredstva za provedbu ovog zakona padaju na proračun kantona – općine.	Prijedlog prihvaćen

Član 54.
(Praćenje primjene)

- (1) Za potrebe praćenja i evaluacije ovog Zakona, uspostaviti će se Radno tijelo u čiji sastav će biti imenovani predstavnici Ministarstva i kantonalnih ministarstava.
- (2) Radno tijelo iz stava (1) ovog člana će pratiti provedbu ovog Zakona i provedbenih propisa donesenih u skladu s ovim Zakonom, a na osnovu definisanih indikatora.
- (3) Mandat, pitanja kворuma za održavanje sastanaka, metoda donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad Radnog tijela iz stava (1) ovog člana definisati će se Poslovníkom o radu Radnog tijela, koji će se donijeti na konstituirajućem sastanku.
- (4) Radno tijelo iz stava (1) ovog člana će vršiti objedinjavanje podataka i informacija prikupljenih kroz pojedinačne izvještaje resornih kantonalnih i općinskih organa, vršiti njihovu analizu i sačinjavati jedinstvene polugodišnje izvještaje o provedbi ovog Zakona.

1.	Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK		Članom 54. nije precizirano ko će formirati radno tijelo za praćenje i evaluaciju ovog zakona, predlažemo da se uspostava ovog radnog tijela stavi u nadležnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, s obzirom da je riječ o federalnom propisu.	Prijedlog nije prihvaćen – radno tijelo se uspostavlja samim Zakonom
----	---	--	--	---

Član 55.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.200,00 KM do 4.000,00 KM kazniće se za prekršaj hranitelj ako:

- a) obavlja hraniteljstvo mimo propisanih uslova za obavljanje hraniteljstva iz člana 17. ovog Zakona ili suprotno odredbi člana 18. ovog Zakona,
- b) obavlja hraniteljstvo bez važeće potvrde o hraniteljstvu iz člana 25. ovog Zakona,
- c) ne prijavi promijenjene okolnosti iz člana 26. stav (5) ovog Zakona,
- d) odbije primiti hranjenika na smještaj bez valjanog razloga iako je učestvovao u donošenju individualnog plana rada hranjenika i bio saglasan sa smještajem tog

- hranjenika,
- e) izvrši samovoljan premještaj hranjenika iz stambenog prostora, navedenog u ugovoru o hraniteljstvu, u drugi stambeni prostor bez odobrenja nadležnog organa starateljstva,
 - f) ne pruža sve vrste usluga hranjeniku ili usluge ne pruža u opsegu propisanom zakonom ili podzakonskim aktom u skladu s ugovorenim obavezama iz hraniteljskog ugovora,
 - g) u određenom roku ne poduzme mjere utvrđene promjenom individualnog plana rada hranjenika,
 - h) ne vodi na propisan način evidenciju i dokumentaciju o hranjeniku,
 - i) ne izvještava nadležni organ starateljstva o svim važnim životnim okolnostima hranjenika,
 - j) onemogućava kontakte hranjenika s vlastitom porodicom, drugim srođnicima te ostalim bliskim licima,
 - k) postupa protivno individualnom planu rada i odlukama nadležnih tijela,
 - l) ne osigura povjerljivost podataka i lični integritet i dostojanstvo hranjenika.

1.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK		<p>Član 55. (Kaznene odredbe): stav (1) tačka d) postavlja se pitanje ko će i kako hranitelju propisati i izvršiti ovu kaznu, odnosno čime ga obavezati da se nakon donošenja individualnog plana i saglasnosti za smještaj ne smije predomisli? Potrebno definisati šta je to valjani razlog i da li je ova kaznena odredba u suprotnosti sa članom 28. Nacrta zakona.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – član 28. govori o hranitelju koji ima korisnika na smještaju, dok se stav (1) tačka d) ovog člana odnosi na hranitelja koji je sudjelovao u pripremi hranjenika za smještaj. Ostavljeno je centrima za socijalni rad da procjenjuju „valjani razlog“ u svakom konkretnom slučaju.</p>
----	--	--	---	--

Član 56.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kazniće se za prekršaj centar ako:

- a) inspektor onemogući rad, odnosno ne osigura uslove za neometan rad ili znatno oteža inspekcijski nadzor, ili mu ne dostavi, ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale na njegov zahtjev u određenom roku, ili mu ne dostavi ili pripremi netačne i nepotpune podake, obavijesti i materijale,
- b) ne izvrši pravomoćno rješenje inspektora socijalne zaštite.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba u centru.

1.	Jasmina Zubić – zastupnica Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i SOS Dječja sela BiH		<p>U članu 56. stav (1) da se doda nova tačka c) koja bi glasila: „centar ne podnese dovoljno jake i razumne argumente da je iscrpio sve mogućnosti vezane za smještaj u hraniteljsku porodicu prije nego što je dijete uputio na smještaj u ustanovu“. Pojašnjenje: ovo je važno jer centri često po inerciji smještaju djecu u institucije što je protivno njihovom najboljem interesu, po Konvenciji o pravima djeteta, kao i Strategiji deinstitucionalizacije.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen – postavlja se pitanje šta su dovoljno jaki razumni argumenti.</p>
----	---	--	---	---

Član 57.

(1) Hranitelj koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavlja hraniteljstvo, a ne ispunjava sve uslove propisane ovim Zakonom, ako ima smještene hranjenike, te ako na smještaju ima veći broj hranjenika od broja propisanog ovim Zakonom, može i dalje obavljati hraniteljstvo i brinuti o zatečenim hranjenicima dok ti korisnici ostvaruju pravo na zaštitu izvan vlastite porodice, ako je to u njihovom najboljem interesu.

(2) Postupak za izdavanje potvrde o hraniteljstvu po odredbama ovoga Zakona, za hranitelja iz stava (1) ovoga člana, provest će se najkasnije u roku od jedne godine od dana početka primjene ovog Zakona.

(3) Hranitelj iz stava (1) ovoga člana koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavlja hraniteljstvo najmanje pet godina i ispunjava sve uslove propisane ovim Zakonom, a ima na smještaju djecu do sedme godine života ili hranjenike iz člana 15. ovoga Zakona, može podnijeti nadležnom centru prema mjestu svog prebivališta prijavu za obavljanje hraniteljstva u roku od šest mjeseci od dana početka primjene ovog Zakona.

1.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		U članu 57. stav (1) potrebno je brisati dio teksta kako slijedi: „ako ima smještene hranjenike, te ako na smještaju ima veći broj hranjenika od broja propisanog ovim Zakonom“.	Prijedlog prihvaćen
----	---	--	--	----------------------------

Član 59.

(1) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnik iz člana 17. stav (1) tačka i) i propisati jedinstvene procedure identifikacije i regrutacije hranitelja iz člana 24. stav (5) ovog Zakona.

(2) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnik iz člana 35. stav (3) ovog Zakona o načinu utvrđivanja i obračunavanja prihoda hranjenika, odnosno drugih lica koje su po zakonu obavezna da sudjeluju u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.

(3) Federalni ministar će donijeti plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 49. stav (1) ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona, a za svaku narednu godinu najkasnije do 1. marta tekuće godine.

(4) Federalni ministar će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti Kriterije za edukatore iz člana 50. stav (1) ovog Zakona.

(5) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnik iz člana 52. stav (4) ovog Zakona i propisati sadržaj i način vođenja registra i evidencije iz člana 52. st. (1), (2) i (3) ovog Zakona.

1.	Gender Centar Federacije BiH		U članu 59. Nacrta Zakona o hraniteljstvu, potrebno je dodati novi stav (6), koji glasi: „Pravilnici, procedure, planovi, programii kriteriji koji proizilaze iz ovog zakon, uskladit će se sa odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH“.	Prijedlog nije prihvaćen – obzirom da predmetna obaveza proizilazi iz samog Zakona o ravnopravnosti spolova i isto ne treba posebno propisivati.
----	-------------------------------------	--	--	---

Ostale primjedbe i prijedlozi

1.	Federalni inspektori socijalne i dječje zaštite		Primjedba na naziv Zakona o udomiteljstvu i smatraju i dalje da se i dalje treba koristiti termin smještaj u drugu porodicu odnosno da se zakon zove „Zakon o smještaju u drugu porodicu“.	Prijedlog nije prihvaćen – naziv zakona je usklađen sa međunarodno priznatom terminologijom.
			Primjedba na termin hranitelj smatraju da treba koristiti termin štichenik - prava štichenika.	Prijedlog nije prihvaćen – naziv zakona je usklađen sa međunarodno priznatom terminologijom.
			Primjedba da nije regulisan najbolji interes djeteta	Prijedlog nije prihvaćen – nije moguće definisati najbolji interes djeteta bez opasnosti da se nešto izostavi.
2.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS		Primjedba vezane za finansiranje Zakona i smatraju iz dugogodišnjeg iskustva da neki kantoni neće imati novaca za izvršenje Zakona, te da Federacija treba da preduzme finansiranje ovog Zakona.	Prijedlog nije prihvaćen - predloženi način finansiranja je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.
			Primjedba i na inspekcijski nadzor u smislu da ukoliko Zakon finansira kanton inspekcijski nadzor ne može da vrši Federalna inspekcija.	Prijedlog prihvaćen te je riječ „federalni“ zamijenjena riječju „kantonalni“.
3.	Sekretar Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS		Smatraju da finansiranje zakona treba da ide s nivoa Federacije BiH, te da će primjena ovog zakona dovesti do velikih migracija.	Prijedlog nije prihvaćen - predloženi način finansiranja je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.
4.	Muhamed Hodžić Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK		Predlažu posebno poglavlje koje bi trebalo regulisati finansiranje Zakona i to regulisati na način da se finansiranje vrši s federalnog nivoa.	Prijedlog djelimično prihvaćen – precizirane odredbe vezane za finansiranje. Predloženi način finansiranja je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.
5.	Edin Arnaut Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK		Finansiranje zakona treba da bude s nivoa Federacije.	Prijedlog nije prihvaćen - predloženi način finansiranja je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.
6.	Cica Pljevljak Ministarstvo za rad, socijalnu politiku,		Nijednom odredbom nije definirana mjesna nadležnost za smještaj.	Prijedlog prihvaćen – dopunjen član 30.

	raseljena lica i izbjeglice KS		Opća odredba o zabrani diskriminacije da se ubaci u načela Zakona.	Prijedlog djelimično prihvaćen – odredbe o zabrani diskriminacije su ugrađene u dijelu zakona koji se odnosi na prava i obaveze hranitelja i hranjenika.
7.	Suada Selimović Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		Pri izradi zakonodavnih rješenja u pogledu finansiranja zakona treba voditi računa o finansijskim mogućnostima kantona.	Radi se o konstataciji.
8.	Suada Selimović Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		Iznose dilemu putem kojeg mehanizma, a u cilju zaštite najboljeg interesa djece, mogu kantonalni organi doprinijeti da se taj interes zaštiti u okviru stručnog nadzora.	Radi se o konstataciji.
9.	Suada Selimović Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK		Podržavaju specijalizirano hraniteljstvo i smatraju da može zamijeniti smještaj u ustanovu, a troškovi su skoro pa jednaki.	Radi se o konstataciji.
10.	Vildana Nalić Centar za socijalni rad Tuzla		Sporne odredbe koje daju mogućnost da se lica smjeste i na područje druge općine obzirom da je jako puno problema vezano za zdravstvenu zaštitu i u postojećoj praksi.	Radi se o konstataciji i problemu koji je izvan ovog zakona.
11.	Zlatan Musić SOS selo Gračanica		Generalna primjedba odnosi se na činjenicu da centri neće moći da iznesu obaveze koje za njih proizilaze ovim zakonom.	Radi se o konstataciji.
12.	Mirsada Bajramović		Treba utvrditi i odgovornost organa zaduženih za implementaciju ovog zakona.	Radi se o konstataciji. pitanje je razmatrano na Radnoj grupi ali ne može se utvrditi odgovornost organa zaduženih za implementaciju ovog zakona obzirom da provedba zakona ne ovisi samo o jednom organu.
13.	JU Centar za socijalni rad Jablanica		Zakon nije definisao pravo na zdravstveno osiguranje hranjenika, ako ovo pravo ne ostvaruje po nekom drugom osnovu.	Radi se o konstataciji. Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom je regulisano ovo pitanje.
			Preciznije odrediti mjesnu nadležnost centra u postupcima hraniteljstva npr. mjesna nadležnost centra se određuje prema mjestu prebivališta hranjenika.	Prijedlog prihvaćen – dopunjen član 30.

			Uvrstiti i precizirati odredbe o donošenju rješenja centra o hraniteljstvu. Uvrstiti odredbu da se za postupak do donošenja rješenja i donošenje rješenja primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.	Prijedlog prihvaćen – dopunjen član 30., te utvrđen novi član 60.
14.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih K10	Član 42.	Trebalo bi definisati centre gdje imaju prebivalište hranitelj i korisnik hraniteljstva. Centar hranitelja je Centar na čijem području hraniteljska porodica ima prebivalište. Centar korisnika je Centar koji je korisniku priznao pravo na zaštitu izvan vlastite porodice i donio rješenje za smještaj korisnika u hraniteljsku porodicu. Jer članom 42. je predviđeno sklapanje ugovora s hraniteljem koji nema prebivalište na području mjesne nadležnosti centra pa se tu dovodi u pitanje provjera hranitelja iz razloga što možete potpisati ugovor s najbližim hraniteljem koji je izvan mjesne nadležnosti centra i time dolazi do sukoba mjesne nadležnosti.	Prijedlog nejasan

VIII - ZAKLJUČAK

Relevantnost i opravdanost donošenja Zakona je neupitna, budući da se postojećim zakonskim okvirom krajnje neadekvatno uređuje sistem hraniteljstva u Federaciji, kojeg naročito karakteriziraju: neadekvatnost i neharmoniziranost; dominantnost institucionalnog zbrinjavanja i nedovoljna razvijenost i zastupljenost alternativnih oblika zbrinjavanja; neadekvatnost kadrovskih i finansijsko-materijalnih kapaciteta CSR u oblasti zaštite djece i odraslih bez porodičnog staranja; neadekvatnost mehanizama praćenja, kontrole i evaluacije provođenja aktivnosti u oblasti hraniteljstva u vidu saradnje i koordinacije između svih zainteresiranih aktera u Federaciji u oblasti hraniteljstva, kao i nedostatke sistema pritužbi i praćenja položaja hranjenika, koji bi mogao utjecati na uspješnost provedbe politike hraniteljstva u Federaciji i korištenje vanbudžetskih izvora finansiranja za pitanja hraniteljstva (primjerice, grantovi, zajmovi, EU fondovi pomoći, drugi bilateralni i multilateralni donatori). Stoga bi Zakon predstavljao odgovarajući pravni instrument putem kojeg je jedino moguće realizirati glavni cilj ove politike - razviti efikasan i održiv sistem hraniteljstva u Federaciji.

PRILEDLOG